

ועדת חקירה למלחמת יום הכפורים
ישיבה קמ"ט - 18.8.74, שעת בוקר

הערות אלוף נחמיה קין

אז.

מה שמך המלא?

היו"ר אגרנט:

נחמיה קין.

נ. קין:

אתה מזהיר בהן צדק לומר את האמת. העדות
שלך היא סודית והריון הוא סודי.

היו"ר אגרנט:

מה המקידך בזה"ל?

קאש אגף אפסנאט.

מ. קין:

ממתי?

היו"ר אגרנט:

מ-1 באוקטובר 1972.

נ. קין:

עד היום?

היו"ר אגרנט:

כן.

נ. קין:

אתה רוצה לומר לנו כמה פרטים מתולדות חייך -
מתי ואיפה נולדת.

היו"ר אגרנט:

נולדת ב-1925, ברומניה שרנסילבניה. עליתי

נ. קין:

ארצה בשנת 1941. למדתי בבית הספר החקלאי במגדיאל

שנתיים במסגרת עליית הנוער. לאחר מכן עזבתי את עליית הנוער והתחלתי לעבוד כאזרח
עובד צה"ל בצבא הבריטי. הייתי מסגר עד שנת 1946. התמניתי אז למזכיר הנוער העובד
חינוכי ומקצועי בסניף הנוער העובד כחדרה, עד נובמבר 1947. בנובמבר 1947 נתמניתי
כשליש הכל נפתלי ב"הגנה", וכיהנתי בתפקיד הזה עד מאי 1948, כאשר גוייסתי רשמית

לצה"ל כחייל בסירות חובה, בדרגת סמל, ונתמנתי כמפקד מוצב במסגרת גרוד 132

כחטיבת אלכסנדרוני, עד ינואר 1949, כאשר הצטרפתי לגרוד 53 של חטיבת גבעתי

ונתמנתי כשליש הגדוד. כאשר גרוד 53 פורק ועבר כעצם לחטיבה 17 - זו היחה חטיבת

חדשה כצה"ל; גרוד 53 היה גרוד המילואים הראשון כצה"ל, כיוון שחוק שירות בסחון

עוד לא היה. הייתי שלישי הגדוד ועסקתי בארגון הגדוד כגרוד מילואים, מבוסס על

חיילי מילואים מאזור חדרה-נתניה, ונתמנתי קצין השלישות של חטיבה 17. משם נקראתי

למטה הכללי. הוקם אז קצין מטה לעניני ארגון מילואים. אז הוחל בארגון המילואים של

צה"ל והייתי עוזר קצין מטה במסכ"ל לארגון מילואים. ביוני 1949 נתמנתי עוזר

קצין שלישות פיקוד מרכז. ב-1 בדצמבר 1949 נתמנתי כמזכיר הפיקוד העליון,

וכיהנתי בתפקיד הזה עד 1951 (אינני זוכר עד איזה חודש, נדמה לי ינואר); ואז נתמנתי

לראש לשכת ראש אכ"א. כיהנתי בתפקיד הזה עד יולי 1954, ואז נתמנתי ראש ענף תבאי

שירות באכא/פרט עד 1956. למחרת מבצע קדש נתמנתי קצין שלישות פיקוד מרכז, זה

היה בנובמבר 1956, והייתי בפיקוד המרכז עד אוקטובר 1957 כאשר יצאתי לפו"ם. אחרי

בית הספר לפיקוד ומטה, שנה לימודים שם, נתמנתי ראש אג"ם-תואר 3, אז זה היה אגף

שירות באג"ם/תואר. ה היה בסתיו 1958 וביוולי 1961 נתמנתי ראש אג"א/ארגון -

מחלקת ארגון שהיתה אז גם מחלקת ארגון וגם מחלקת החזוקה במסכ"ל/אגא. לאחר מכן הייתי

כאש מחלקת הצטיידות במסכ"ל/אגא. לאחר מכן קצין אפקה ראשי. בשנת 1966 נתמנתי

ראש משלחת משרד הבטחון ונספח צה"ל באיטליה ובשווייץ. כיהנתי בתפקיד הזה עד יולי 1968.

ביוולי 1969 נתמנתי יועץ כספי לרמטכ"ל וראש אגף התקציבים במשרד הבטחון.

באוקטובר 1972 נתמנתי כראש אגף מאמץ האפסנאות.

בפרק הזמן הזה, בשנת 1961 התחלתי ללמוד משפטים

בפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית בירושלים, השלוחה בתל-אביב, וסיימתי כבוגר

הפקולטה בשנת 1965.

נכבד:
 היחה לנו אמנס שיחה בענייני כספים והתרשמתי
 מפנה. עכשיו כאשר אני רואה את תולדות חיךך

אני שואל איפה רכשת את היריעות בתחום הזה?

נ. קין: בתחום התקציבי בשני סקורות: הייתי ראש מחלקת

ההצטיידות במטכל/אגא, כשנתיים וחצי, וזה

כולל את הצד התקציבי של מערך האפסנאות של חילות היבשה; ושל הבין-זרועי של צה"ל
 כמו כיגוד, לבוש, מזון, דלק, הובלה וכו'. שהם בין-זרועיים בצה"ל. וכמו-כן במסגרת
 לימודי באוניברסיטה למדתי מכוא לכלכלה והחילוחי ללמוד מינהל עסקים אבל לא סיימתי.

אגרנט: אתה יכול לומר לנו מה היה המצב בצה"ל בכל הנוגע

לימ"חים, ארגון התחמושת והאספקה, ערכ המלחמה

וכסמן המלחמה?

נ. קין: הייתי מגדיר את השאלה שלך, אדוני היושב-ראש,

בצורה כזו: ימ"חים הם בדרך כלל מונח לציוד

שמאוחסן בימי שלום, על מנת שיחיה בכוננות ובכשירות למלחמה. מה שמאפיין את הימ"חים

זה בדרך כלל מחסן חירום של עוצבת פילואים; להבדיל מציוד של עוצבה סדירה שהוא

מופשר ופעיל כל ימות השנה. ימ"ח כזה מוקם כאשר מוחלט להקים יחידה פילואים. בדרך-כלל

מקימים לה מחסן חירום ומתחילים לבנות את מחסן החירום של היחידה מרגע שצו ארגון

הוצא על ידי אג"ס. בדרך כלל בצו הארגון הזה מוכתב גם מתי היחידה נכנסת לסדר הכוחות

של צה"ל. לא בהכרח תחילת הכנת מחסן החירום חופף את העתוי של כניסת היחידה לסד"כ.

כלומר, יש פרק זמן של מעבר, שמוקדש להארגנות היחידה לעצם הקמץ והתארגנות לא רק

בתחום הציוד אלא בהכנת כוחאדם ובהכשרתו. נניח אם זה היה קודם של חיל רגלים

ועכשיו זה של שריון וכו', עד שמגיעה לרמת מינוס שנקבעה על ידי המטה הכללי

שבתאריך הזה אפשר להכריז על היחידה, שגם מכחינת רמת האמון, הארגון, האיוש והכנסת

הציוד למחסנים - היחידה הגיעה לפרקה, והיא אוייה להכנס לסד"כ צה"ל. כלומר,

היא משוכנע כבר בתכניות מבצעיות.

8443

ציודה של היחידה בדרך כלל בא מסך כל מלאי

הציווד שקיים בצה"ל. כלומר, אם מוחלט היגם להקים חטיבת שריון אחת נוספת, וכתוצאה
מכך מזמינים ציווד לחטיבת שריון נוספת בצה"ל - אם זה היה מסתדר כך, זה לא מסתדר
כך - אין כל דמיון כמעט בין תאריך ההחלטה להזמין עבור החטיבה ציווד, לבין
התאריך שבו החטיבה נדרשת להכנס לסד"כ של צה"ל. כי בדרך כלל פועדי האספקה של הציווד
הזה הרבה יותר ארוגים מקצב הכניסה שהמטה הכללי חוכע מחטיבה כזו להכנס לסד"כ.
ואז ברור שכניסתה לסד"כ היא על חשבון כלל הציווד שיש בצה"ל. כלומר, ויסות
בין העוצבות ויצירת פערים מרוחים על פני כל סדר הכוחות. לא פעם, בגלל נסיון
להקים עוצבות בהקדמה גדולות לתכניות רב-שנתיות, קרה בעבר, לדעתי בצדק, שעוצבת
נכנסה לסד"כ מתוך ידיעה שאם שהציווד שלה לא מושלם. אולי האילוסטרציה הטובה ביותר
לכך היא הקמתה של אוגדה 210 בימי "כחול-לבן" של אפריל-מאי 1973, כאשר בגלל
בעיות כוננות בצה"ל ואינפורמציה שהייתה על אפשרות מלחמה, הוחלט להקדיף הקמתה של
אוגדה שבפועל היתה צריכה לקום לא לפני שנת העבודה, כלומר - לא לפני מארס 1974.
והוחלט להקים אותה כאוגדה על ידי כל מיני צירופי כוחות ואלתורים ושתיכנס לסד"כ
נדמה לי ביולי 1973; למרות שלכל בר-בי-רב היה ברור שלא יתכן אפילו להביא לאוגדה
זו את הציווד, אפילו היו כל המקורות הכספיים מצויים, משום שזו בעיה של אספקת ציווד.

כך למשל, בכוחות היבשה, הוקדמה הקמת סד"כ

לפני מלחמת יום הכפורים. הסד"כ הרב-שנתי של צה"ל נקרא "אופק א'". בחילות היבשה
הוקדמה הקמת הסד"כ כמידה רבה יותר לעומת התכניות השנתיות. זו היתה תכניה חמש-שנתית
שהיתה צריכה להסתיים בשנת 1976. בפועל הרכה מאוד מהאוגדות שלה, חטיבות שריון,
גדוד ארשילריה וגדוד תרמ"ש הוקדמה הקמתן למרות שתכניות ההצטיידות לא הושלמו. כלומר,
על ידי מריחת הפערים על מספר גדול יותר של אוגדות.

אחרי כן פיע.

ועד החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

העד: האלוף נחמיה קיין

י.ע.

8450

קייין:

איך וכיצד קם מחסן חירום כזה. אגם/תואר פוזיא
 צו ארגון, בדרך כלל זה אגם/תואר-1, שזה הענף שמקים
 את הסד"כ ובעקבותיו שני ענפים אחרים של אגם/תואר, האחד זה אגם/תואר-2, מפרט
 תקני כוח אדם, ואגם/תואר 3 מפרט תקני צל"ם. וכשאני מדבר על צל"ם זה כולל
 תחמושת. זאת אומרת כל אותו ציוד שמנקודת ראות אגמית אג"ם רואה מן הנכון לבקר
 את התנועה שלו את הכשירות שלו, את הכוונות שלו מנקודת ראות אגמית ולא רק מנקודת
 ראות לוגיסטית. סרגע שמתפרסמים התקנים האלה, כמובן שהם נעשים בעבודת מטה,
 בין אגם/תואר ובין האגפים הנוגעים במטה הכללי, כמו אגף כוח אדם ואגף אפסנאות,
 סרגע שהתקנים האלה מתפרסמים, בדרך כלל בצו הארגון הזה יש עתוי למתי צריך להשלים
 את היחידות לפי התקנים, ולאחר מכן האריך שבו העוצבה שהוקמה, או מחסן החירום
 הזה שהוקם, מתי צריך להכנס לסד"כ, סדר הכוחות.

צריך לזכור שהימ"ם הזה קם, זו פעולה משולבת בין

שני ענפים. אחד שמקיים את העוצבה עצמה, והשני שמקים את מחסן החירום, מאייש
 אותו, לצרכי החזקה בימי שלום כשהציוד הזה עובר ממחסן החירום לרשות העוצבה
 עצמה, כאשר העוצבה מגוייסת ויוצאת למלחמה, או שהיא מגוייסת למטרות אמונים
 או לכל מטרה אחרת.

מאחר וברור, לפי מה שהסברתי קודם, שאין בהכרח

הקבלה, בין גמר עתויי ההצטיידות של עוצבה חדשה כזאת, לבין כניסתה של העוצבה
 לסד"כ, תקני הצל"ם של אגם/תואר בעצם הם תקן חלוקת מצעי - אנתנו קוראים לזה
 תקן חמ"ם - ולא תקן כוונות, או תקן א' ואני מיד אסביר את שני הסוגים האלה.
 בעצם תקן של יחידה, תקן ציוד, צריך היה לוודא שבידי היחידה מעמידים
 את אותם אמצעי הלחימה אשר היא, לפי הגדרת יעודה, תכונותיה, תפקידיה, צריכה
 להפעיל לבצוע משימותיה. זה, נאמר, התקן האידיאלי.

ועדת התיקורה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

העז: האלוף נחמיה קיין

8451

חקן חלוקת המצעי, הוא מה שמצוי לתת לה, בהשוואה ג. קיין:

למה שדרוש לה. בעבר היה מקובל בצה"ל לקרוא לזה

חקן א, וחקן כוונות. בין השניים היה תמיד פער, כי בין מה שהיה צריך לתת ליחידה ובין מה שהיה מצוי לתת לה היה פער. עם הזמן בטל את המונחים האלה ובדרך כלל נתנו לעוצבה כזאת חקן חלוקת מצעי בלבד. זו נקודה חשובה ביותר כי היא מסבירה חלק מהתופעות במלחמת יום הכפורים. חקן חלוקת המצעי שנפרסם על ידי אגם/תואר בראשית שנת העבודה מחלק את האמצעים החזויים לסוף שנת העבודה. כלומר, מביא בחשבון את פתכניות הרכש, שצריכות להתבטא במשך שנת העבודה, את תכניות השכון והאחזקה, לוקח את המצעי בתאריך פרסום החקן, מוסיף עליו את הציוד שצריך לפכנס במשך השנה, גורע ממנו את הציוד שעלול להיות מוחסר במשך השנה, ואת התוצאה הוא מחלק בין כל עוצבות צה"ל. זאת אומרת שבשעה שאגם/תואר פרסם את חקן חלוקת המצאי מנקודת ראות אג"אית, שאג"א צריכה למלא את תקני הציוד האלה, זה תהליך שצריך להיות מתמשך על פני כל שנת העבודה. והתבטמותו של החקן הזה מותנית בכך שתכניות העבודה המתוכננות לאותה שנת עבודה, אמנם מתבצעות לפי המתוכנן. זאת אומרת שהרכב זורם כפי שתכננת, שתכניות השקום אמנם מתבצעות כפי שתכננת, תכניות האחזקה אמנם מתבצעות כפי שתכננת. אם יחברו שבצעת מעבר לתכנית, המצע של היחידות הוא מעבר לחקן חלוקת המצעי ואם בצעת פחות אז יש פער גם בין חקן חלוקת המצעי החזוי בסוף השנה לבין המצעי בפועל שיש בסוף השנה.

מה היא הכקרה לכך שחלוקת המצאי זה לא דרוש ד"ר נבנאל:

בכדי לחיות ?

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

העד: האלוף נחמיה קיין

8452

ג. קיין:

בדרך כלל השיטה היא שזו תכנית העבודה בראשית

השנה. התכנית הזאת כל כך גמישה וכל כך משתנה

במשך השנה, שעל ידי, בדרך כלל עושה את זה אג"מ/תואר-3, על ידי

צוות בין חילי, משתזרים את התכנית הזאת פעם בשלושה, או ארבעה חודשים

כדי לראות אם היעדים שהוצבו במשך השנה, אמנם הושגו, ואם לא הושגו

כיצד לחלק את האמצעים אחרת, או אם לדחות כניסתה של יחידה לסד"כ, או אם

להקדים כניסתה של יחידה לסד"כ, או אם לקבוע בין היחידות מי מהן תכנס

לסד"כ. זה אני מדבר על הפרינציפ, כיצד זה צריך לעבוד ואם זה צב עובד

בדיוק כמו שאני מתאר אותו זה ספור אחר, המציאות היא אחרת מהתושה.

זאת אומרת, אם אני מסכם את מה שאמרתי עד כאן,

אם אני בא לבדוק את מבנה של כל אחד מהעוצבות במשך שנה העבודה, מבחינת

כוננות, האמצעים, גם כשירות האמצעים, בתאריך נתון, והתאריך הנתון

לצורך זה התאריך הנתון אצלנו הוא ה-6 באוקטובר, התאריך הזה של 6 באוקטובר

הוא צלום של המצב שבו תכניות זה"ל לשנת העבודה 1973, היו בשלבי הבצוע

באותו תאריך. זאת אומרת, אותם הסנקים שהיו במש"ה (מרכז שקום והחזקה)

לצורך הסכה, או שקום, שעדיין לא הספיקו להוציא אותם לתאריך זה, יוכלו

באותו תאריך להופיע בתקני חלוקת מצעי כיתידות שעדיין לא עלו את האמצעים.

זה נכון לגבי מקלעים, זה נכון לגבי תחמושת אחרת, וזה נכון לגבי תחמושת.

הנקודה הנוספת שרציתי להוסיף פה היא, שבגלל

בעיה הפערים ובגלל בעיות תקציביות, לא היו לצה"ל בעבר שני מרכיבים

חשובים מאד, כדי להבטיח את ששירותם וכוננותם של מחסני החירום.

האחד, רזרבות ציוד בדרך משה כללי כדי להחליף ציוד לא כשיר. בוא נגיד

לדוגמה, שאם צוות בקורת נניח גילה במחסן חרום פסויים ש-100 מקלעים

הם במצב כשירות נסוך וטעונים שקום, פירושו של דבר בדרך כלל צריך להיות

שאתה לוקח מהיחידה 100 מקלעים, נותן לה 100 מקלעים כשירים, מעביר

את המקלעים האלה אחורה, מחקן אותם, והכא בתור מקבל אותם.

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

8453

ג. קיין: אבל בגלל חוסר רזרבות, בדרך כלל כשיחידה הצטרפה להעביר אחורה לדרג תקון גבוה את המקלעים האלה, היא נשארה בלעדיתם, ובמחשב באיזה מקום היה רשום לזכותה את מספר המקלעים שיתושבו לזכותה כאשר הם יתוקנו. אני מביא מקלעים לדוגמה, זה נכון לגבי כל הציוד.

הנקודה השנייה היא, שבגלל העדר מקורות ציוד למערכת ההדרכה של צה"ל, ולתעסוקה מבצעית, מחסני החירום שמשו כרזרבה למטרות האלה על ידי מתן צווי הפשרה ממחסני חירום. צווי ההפשרה האלה יכלו להיות או בראשית שנת העבודה, כאשר בפקודה של אג"מ/חואר - איתי יש פה דוגמה של שנת 1973 - כשאג"מ/חואר כתב בראשית שנת העבודה פקודה מי יחזיק בציוד של מי במשך השנה למטרות אמונים ותעסוקה מבצעית, באיזה כמויות ובאיזה תקופות, או אם זה היה אמונים, בדרך כלל מה שהיה יותר פרובלמטי, אמונים לא מתוכננים שנתווספו במשך השנה, איתם הייתה גם מתלווית פקודת הפשרה ציוד במחסני חירום. כך למשל הציוד של שני גדודי חרמ"ש באוגדה 143, ביום פרוץ המלחמה היו במה"ד 500 בכסיס האמונים של השריון בצוללים. כך למשל ביה"ס לשריון שלא היו לו סנקים משל עצמו, התאמן על סנקים של עוצבות מלואים, שמדי פעם היו מפשירים ממחסני חרום ומעבירים אותם לבית הספר לשריון בג'וליס, כדי שעליהם השריון יוקם.

מנקודת ריאות מטכל אג"א, ואני מכין שרב-אלוף לסקוב שאל את ראש אגף התחזוקה את השאלה, איך מתולקת האחריות לפקוח על הכשירות במחסני החירום, ואני רציתי למסור כאן את החשובות של ראש אגף התחזוקה, שהכין בענין זה, האחריות לפקוח על הכשירות ועל הכוונות - מוצג 378.

היו"ר אברנט: מה הוא הדבר הראשון פה ?

ג. קיין: אני סיר אצביע על התשובה הרלבנטית כאן.

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

העד: האלוף נחמיה קייין

8454

קייין:

זה חומר שלפני 6 באוקטובר. יש פה גם חומר ל-6

באוקטובר כי היו לך כמה שאלות (לרב-אלוף לסקוב)

לבני סה היה מצב התחמושת או מצב הנשק בפקודים בתאריך הזה, בין ה-6 ל-11

או עתודה מסכל בהובלה. פרט לשתי שאלות שצריך להשיב עליהן אג"מ העברנו

את השאלות לאג"מ. כאן נמצאים שני העתקים של הפיק. אותו הדבר.

בין השאלות היתה גם השאלה מי אחראי לשאלת הפקוח, לפעולת הפקות.

דף 18 - 20 בתיק הזה שמסרתי כרגע, מה שעשינו כאן, פשוט הוצאנו מהוראות

הפקוד העליון, פקודות המטה הכללי הקיימות, כיצד מוגדרת האחריות על פקוח

לכשירות ימ"חים, מדרג מפקד היחידה ועד דרג המטה הכללי, בכל שלב צטטנו

את ההוראה, את הפקודה, וגם מי אחראי למה. וגילנו למדהמתנו, שאחריותנו

ממסכל אג"א, היא הרכה פחותה לפי הפקודות המוגדרות מאשר אנחנו חושבים שהן.

היו"ר:

כלומר, האחריות על פקוח על כשירות ימ"חים ?

ג. קייין:

כן.

לסקוב:

השאלה הבסיסית כאן היתה, אם אין משהו שנופל בין.

ג. קייין:

אין. להיפך, יש חפיפה הרכה יותר גדולה.

לסקוב:

שהתמונה הזאת היא נכונה, זה היה ברור.

ג. קייין:

יש חפיפה הרכה יותר גדולה והיא מוציאה ממסכל

אג"א שאליבא דדעת, איוס, אחרי שאני קורא את כל

ההוראות והפקודות ומשחזר אותן, לדעתי, צריך היה לחייב בן את אג"א כיותר

אחריות ממה שזה מוגדר בפקודות, אגב, בשטח, בפועל אג"א מרגיש את עצמו

יותר אחראי ממה שזה מוגדר בפקודות.

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

455

ג. קיין:

אני מדבר על כל אחד בתחום שלו, בין מה שאב"א סוגדר
 לו לעשות ובין מה שאב"א עושה, אני חושב שאב"א עושה
 יותר.

ידין:

במשפט סוסבר, היום ואתה היית מזכיר הפקוד העליון,
 אנחנו נתקלנו בכעיה הזאת במקום אחר, ואתה עכשיו

אומר ש"נדהמנו". האחריות של מי היא לעדכן את הוראות הפקוד העליון ?

קיין:

האחריות של כל דרג.

ידין:

מי היוזם ?

קיין:

מזכירות הפקוד העליון מפרסמת ערכונים להוראות פקוד
 עליון, היוזם הוא האגף הנוגע בדבר.

ידין:

האחריות על היוזם ?

קיין:

כמי שמטפל.

ידין:

אבל אם מה אתה פגאום אומר שאתה נדרשת לראות כמו
 שאתה אומר, שהאחריות שלך, הסוגדרת, היתה פחותה

מה שאתה חשבת, או להיפך, זאת אמרת שאגף האפסנאות לא בדק די, לא יזם
 די את ההוראות ?

קיין:

יתכן,

המשיכה א.ד.

ג. קין:

יתכן. אני מדבר פה לא על אחריות שנלקחה אלא על אחריות
שמוענקה. האחריות לכשירות ולכוננות היא בדרך-כלל אחריות

אב"מית ולא אפסנאית.

ידין:

אינני מדבר כרגע על ים"חים.

ג. קין:

לא רק ים"חים; אני מדבר בכלל.

ידין:

אני רוצה לומר לך משהו במשפט מוטגר: אנחנו נחקלנו
בהוראות פיקוד עליון בדברים די היוניים, בעניינים אפילו
של תורות לחימה, בדברים כגון אלה - שמה היה האחריך האחרון שלהם? אמנם הופיעה
שנה כמו 1969-1970, אבל למעשה זה היה העתק של שנת 1960, בלי שבינתיים כל
מיני אירועים כוסו. אני שואל אותך כמזכיר פיקוד עליון לשעבר: מי פה האחראי?

ג. קין:

האגף הנוגע בדבר. כל פעם האגף. אם תקח את כרך ג'
של פקודות המטכ"ל, שכל כולו מורכב מפקודות מטכ"ל-אג"א, -
אחריותי האישיה היא לדאוג לכך שהכרך הזה יהיה בכל עת מעודכן.

ידין:

אלה פקודות המטכ"ל, מה ביחס להוראות הפיקוד העליון?

ג. קין:

גם הוראות פיקוד עליון אב"איות, כתנאי שהיוזמה לעצם
פרסום ההוראה במקורה היחה על אחריותי.

אני חוזר לענין הים"חים. להטיל על מטכ"ל-אג"א את האחריות

לכשירות הים"חים - היא לא יוזמה של מטכ"ל-אג"א. היא צריכה להיות יוזמה של
מטה כללי שמטילה על מטכ"ל-אג"א את האחריות. במלחמת האימפריאליזם יכול להיות
שמטכ"ל אג"א הוא ככחינת - יותר מאשר הפרה רוצה להיניק - העבל ^{לכ"ל} לינוק.
יכול להיות שמטכ"ל-אג"א היה צריך לדרוש: תטילו עלי אחריות. אבל היוזמה
להטלת האחריות היא לא במטכ"ל-אג"א. הגורם האג"מי במטכ"ל היה צריך לבוא ולהגיד:

8453

- לסקוב:
 אני חושב שמה עניין הכשירות מבחינת כושר של יחידה וכשירות מבחינת הכושר הטכני-האפסנאי - יש מה שחוק לא ברור.
 אני רוצה לדעת: פא מה שמופיע כאן ב-15 בפברואר 1973...
ג. קיין: זה תפקידי מטכ"ל-אג"א ..
- לסקוב:
 זה פורסם בהוראות הפיקוד העליון?
ג. קיין: לא. הבאתי לכאן את המסמך המקורי של אג"מ-תוא"ר.
לסקוב:
 מה שפורסם בהוראות הפיקוד העליון 1966 עדיין תופס על-פי החוק?
ג. קיין:
 מבחינת החוק הייתי מסוייב, כי אני חושב שהוראה של אג"מ-תוא"ר תופסת כמו הוראה פיקוד עליון.
לסקוב:
 הוראת הפיקוד העליון זה חוקף של שר הבטחון של הרמטכ"ל. הוא לא הסמיך את אג"מ-תוא"ר ולא את מטכ"ל-אג"א לנהוג אלא בהתאם למצב החוקי ↓ שלו.
ג. קיין:
 בסובן הלגלי המצומצם מאד של הענין אולי זה נכון.
לסקוב:
 במספר דמוקרטי אפילו לא לגלי - זה מחייב.
ג. קיין:
 מה שכתוב נכון. מבחינת פרסום בשעה - מטכ"ל-אג"א בנוי לפי/בהוראות פיקוד עליון. בפועל, כפי שכתוב במסמך של אג"מ-תוא"ר. אגב, לפי מה שכתוב במסמך של אג"מ-תוא"ר - הוא לא בנוי מזמן, משנת 1967 ואילך.
לסקוב:
 1966.
ג. קיין:
 ב-1966 הוא פורסם בהוראת פיקוד עליון. ב-1967 הוא שינה את המבנה שלו. מאז 1967 הוא שינה מספר פעמים, זה רק לא פורסם בהוראות פיקוד עליון.

8453

ג. קין (המשך):

כאשר נכנסתי לתפקידי באוקטובר, לאור דו"ח מבקר המדינה שהצביע על ליקויים במכנה וארגון מסכ"ל-אג"א, אני יזמתי רה-אורגניזציה של מסכ"ל-אג"א. הססן של אג"מ-תוא"ר מ-15 בספרואר הוא פונקציה של הפעילות הזו שלי.

לסקוב:

לידיעתך, הן לפי הוראת הפיקוד העליון שקובעת את אמצע הערכון והן לפי נספח 3 של פקודת מסכ"ל - זוהי עבירה לא

לעדכן את הפקודות.

ג. קין:

יכול להיות. אבל הערכון הוא לא של מסכ"ל-אג"א. הערכון הוא של מסכ"ל-אג"מ אשר מפרסם את ההוראה ומזכירות הפיקוד

העליון.

לנדרוי:

אחראי על אג"מ

אם הכנתי נכון, שמה שצריך להיות באיזה רגע נתון בתוך הימ"ח - זאת קובע אג"מ.

ג. קין:

בכל מה שנוגע לצל"מ.

לנדרוי:

כן. אבל מצב הכשירות של הדברים שנקבעו כך - זוהי ודאי אחריות של אג"א.

ג. קין:

לא. יש אג"מ-תוא"ר ויש אג"מ-תואר 3, שאני מכיר אותו יפה, משום שאני הייתי פעם ראש הענף הזה. הוא ענף הכשירות,

ולפחות עד כמה שהעניין נובע לצל"מ ולתחמושת - בוודאי. אבל גם לכשירות הכוללת של הימ"ח - זוהי אחריות מוגדרת ומפורשת של אג"מ תואר 3.

לנדרוי:

מה נשאר לאג"א לפי זה?

ג. קין:

אג"א כבורס משה בעניין - משליש את אותה החוליה באג"מ-תואר 3, אצא שאגף כוח אדם משליש לבני כוח אדם. היות ותכשירות

זוהי פונקציה של כוח אדם, ציוד, רמת האימונים של היחידה - כל אחד מאתנו הוא חלק

8460

נ. קין (המשך:)

בתוך המטה הזה שמרכז את עבמת הכשירות של היחידה, כשירות של יחידה איננה נמדדת רק על-ידי הציוד שיש לה. אם היא לא יודעת להפעיל את הציוד, יכול להיות בידיה כל הציוד עלי אדמות. היא צריכה/לדעת להפעיל אותו. בשביל זה היא צריכה לעבור אימונים. הציוד הזה גם צריך להיות מאויש על-ידי כוח אדם מקצועי. אם כוח אדם זה איננו מאויש - הציוד יכול להיות. אין מי שיטפל בו, אין מי שיפעיל אותו.

הכשירות זהו אלמנט מורכב מאד של כמה דברים, שאב"א הוא

רק תוליה אחת בשרשרת הזו של הכשירות.

מהו המרכיב שנותן פה אב"א?

לנדוי:

מסכ"ל-אב"א צריך לוודא שתקני הצל"מ וחקני הציוד צריכים להתמלא לפי התקנים, בקצב הגעת הרכש ובקצב חכנית ביצוע

נ. קין:

השיקום. ושהציוד הזה במחסנים ישופל בו לפי ההוראות המקצועיות של החיילות כדי שהוא יהיה בכשירות הסכנית כפי שהחיילות המקצועיים דורשים ומכירים.

בנקודה זו אני רוצה שהענין יהיה ברור. יכול להיות

ידין:

שאני שואל שאלות שלאחר קצת קריאת החשובות הן תהינה

שאלות מיותרות. שוב בעקבות השאלה שנשאלה קודם: יש הכדל בין כשירות לכשירות.

כשירות מבחינת אב"מ - הקצאה של צל"מ וכל מה שקשור גזה. אבל יש גם בעיה

אחרת לגמרי - וזה מבחינת היכולת להפעיל זאת מבחינה לוגיסטית. האם זה נכון -

אם אשאל - שיש איזו סתירה לכאורה בין האחריות המסכ"לית לבין האחריות בתוך

קציני מטה הפיקודי. למשל, כאשר אני בדקתי וראיתי כל מיני תלונות - ואני תיכף

אגע בתלונה אחת ספציפית, זה ידגים אולי את מה שאני רוצה לשאול - חלק גדול

מאד מההפעלה של הכשירות מוטל בפיקוד על קצינים מה שברוך-כלל היו קוראים אותם;

מאגף האפסנאות, בין אם הם קצינים חיילים או אחרת. האם אין פה קצר מסוים

846i

ידין (המשך):

מבחינת האחראיות בין הדרג המטכ"ל והדרג הפיקודי, זאת אומרת, שלכאורה מטכ"ל-
האג"ם הוא העושה זאת, אבל הגופים המבצעים - קציני המטה המבצעים בפיקוד המ
האפסנאות, אני לא מבין את הכעיה.

ג. קין: ללא ספק שיש סתירה, אמרתי בראשית דבריי, שאם אני משחזר היום
את הפקודות ואת ההוראות ואני רוצה לראות "קליר-קט" בהגדרה,
אין "קליר-קט". אין שום ספק שלמרות שהגורם האג"מי בפיקוד כאילו אחראי
לכשירות - ובכשירות אני מדבר על גם על כוננות אפסנאית - אין שום שקצין אג"ם
בפיקוד לא עושה את בדיקת הכשירות, וקצין האג"ם בפיקוד עושה זאת דרך קציני
המטה של האפסנאות.

ידין: זוהי בדיוק הנקודה.

ג. קין: היד המבצעת של אג"ם לצורך זה / האפסנאות. ואפשר לומר
באחריות מלאה שהיד המבצעת של אג"ם במטה הכללי -- --

ידין: יש פה סתירה כפולה, אם אני צודק. א. יש פה קצר ארגוני
מבחינת חיאום של עבודה מטה וכיצוע ככלל. אבל יש פה גם
סתירה אולי אחרת. אין לפני כרגע ההגדרות של אג"א בהוראות הפיקוד העליון.
משנה זו או אחרת. אבל אחת ההגדרות שבהן אני כמעט בטוח זה לדאוג לכך שקציני
האפסנאות בפיקודים בכו' יתואמו ויופעלו לפי איזה שהיא שיטה מתקבלת על הדעת.

ג. קין: אין בהגדרה שלנו חיאום של קציני האפסנאות.

ידין: לא חיאום, אבל מי אחראי לכך שקציני האפסנאות בפיקוד
מפקדיהם יוגדרו כהלכה, שהם יאומנו כהלכה וידעו מה לעשות?

8462

- ג. קין:
להכשרתם ולהכוונת בסיס ההדרכה להכשרתם - זה מטכ"ל-אג"א.
אבל שיופעלו נכונה - זה הפיקוד.
- ידין:
את החקנים ואת הנוהלים שלהם - זה אתם.
- ג. קין:
הנוהלים - כן.
- ידין:
בסדר, נדבר על נוהלים. פה אני רואה את הקצר. מפני שאתם
יכולים לקבוע דבר אחד -- מדוע אני שואל זאת? אני אשאל
אותך שאלה קונקרטית. ברגע שאתה אומר שאתה מסכים שיש פה סתירה בין האחריות
של אג"א כלפי אג"מ בדרג המטכ"ל והאחריות לביצוע בדרג הפיקוד, כשהוא מפעיל זאת
כאמצעות קציני האפסנאות - אני מכין את החוצאה, אבל אתן לך דוגמה.
- לסקוב:
זה ישנו. זה כתוב בהוראות הפיקוד העליון. כתוב - לנהל את
המסק האפסנאי של צה"ל באמצעות חילות התחזוקה המרכזית,
זרועות האוויר והים - -
- ידין:
כמעט היה לי ברור שזה ישנו. קראתי זאת.
- קיבלנו בחומר שלנו - ואינני רוצה לצטט כי אני כמעט בטוח
שהמקרה ידוע לך, ביחה על כך גם חקירה - על ההצטיידות וההתחמשות של אוגדה 210
דומני, של מוסה. והתעוררה בעיה אחת מעניינה.
- ג. קין:
מוסה פלד? - 146 - אוגדה. חשיכה 205.
- ידין:
התעוררה שם בעיה מעניינת מבחינת עבודת מטה, אבל סרגית
כאוחז זמן. החבר שחיס"ח של האוגדה היה בשלב מעבר.
מבית זיה לפתנה עופר.

הער: אלוף נחמיה קין

ג. קין:

מסחנה פלוג'ה למסחנה עופר, אבל החחמושה שלה היחה בבית-זית.

ידין:

בסופו של דבר הסתבר שחל עיכוב של שמונה שעות מפני שהמלגזות לא היו במסחנה בית-זית, החחמושה ששילג היחה שם בזמן שכאילו הימ"ח היה כבר במסחנה עופר, לא אכנס לפרטים. אני קראתי את החיק הזה. שם יש דיווחים מה אומר קצין הימוש וכדומה. כולם קצינים אפסנאים לא קצינים אג"מים, ושם חלה תקלה. לא הקצו את הרכבשכיל המלגזות, וכתוצאה מכך איחור של 6-8 שעות - אחד אומר: 6 שעות, שנק'אומר: 8 שעות. זה דבר מכריע, ביחוד שאנן זוכרים שהאוגדה הזו היא האוגדה שבסופו של דבר נשלחה לפיקוד הצפון, והיה לה תפקיד די מכריע. אפשר היה לומר מראש שאילו היא היחה יוצאת 8 שעות קודם, או היחה מוכנה ליציאה 8 שעות קודם - המצב היה שונה. אז אני שואל אותך שאלהן - אינני יודע אם הכעיה הזו נהירה לך, אם בדקת אותה ואם אתה יודע בדיוק מה קרה שם - מי היה האיש בדרג המסכ"ל - נעזוב כרגע את הדרג הפיקודי - שהיה צריך להיות מראש ערף - ואני קורא לזה כשירות או כוננות - ער לכך שפה עלולה להיות בעיה מסוימת, שבגלל אי-תיאום של הקצאה של רכב מחאים, מלגזות - יכול להיווצר מצב שאוגדה שלמה תתעכב.

אחרי-כן - שא.

יטיבה קמ"ט - בקר

אלוף נ. קיין

8465

הימצאות המלגזות לגבי בית זית- היחה אחריות ביצועית בלעדית של מפקדת פיקוד המרכז.
אין כזה שום ספק.

יריין: על זה אין לי שום ויכוח. אני שואל מי כדרג המסכ"לי, כשאתה

אמרת תוארץ-אג"ס, מי כדרג המסכ"לי היה צריך להיות האיש

האחראי שהוא מרגיש שפה יש משהו לא בסדר? בפועל שהביצוע הוא הפיקוד - כזה אין לי כל
ספק.

נ. קיין: והפיקוד עושה את זה באמצעות קציני אפסנאות שנתוכנ.

יריין: מי הדרג המסכ"לי שצריך היה להרגיש שפה משהו לא בסדר?

נ. קיין: ככל חוסר הבהירות הייתי משיב לך שנינו - גם מסכל אבא

וגם מסכל אג"ס. זה חוסר הבהירות.

יריין: כרגע שמתחיל "שנינו" אז אף אחד.

נ. קיין: הנה, לגבי בית זית אני רוצה להגיד: עד כמה שהעניין נוגע

למסכל אבא 100%. למה? ב"כחול-לבן" בחודש מאי 1973

בקבוצת החזוקה שהייתה בראשותי אני ביוזמתי עוררתי את בעיה התחמושת בבית זית והנחיתתי

את פיקוד המרכז לטרא התארגנות כזאת, כדי שלאטיבה 205 בלוח הזמנים הקצר ביותר

אפשר יהיה לנפק את התחמושת מבית זית. כלומר- היתה על זה פקודה אבאית מפורשת בכחול

לבן, שבה פיקוד המרכז נתבע לנקוט בצעדים הדרושים. ובאמת, הקצין הכורך שכרף את עניין

הטיבה 205, התברר לו שהפיקוד לא נקט בכל הצעדים, והיו לו כמה אמצעים שהיו צריך

היה לתבוע אותם ממסכל. הוא לא תבע אותם. עכשיו אתה יכול בצדק לשאול² כיון מאי

לאוקטובר איך לא גיליתם שהפיקוד לא דרש?

יריין: זאת היא השאלה.

נ. קיין: התשובה היא פשוטה² לא גילינו. אילו היינו בודקים את

העניין בגופו של עניין, יכול להיות שהיינו מבלים. אבל אנחנו

את הנושא לא גילינו. כתוצאה מפקודה מפורשת במאי 1973, יצאנו מתוך הנהג שהפיקוד

נקט בכל האמצעים. אבא, בקבוצת החזוקה חוזרת עם הפיקודי שתצא כל אחד נשאל לגבי הצעדים

שחוא נקט לפי ההוראות, וכל אחד דיווח: העניין שלי בבית זית בסדר.

ידין:

שאלה אחרונה : אתה מסכים אתי ואנחנו כרגע לא מסתכלים כל כך על העבר, אלא על העתיד, כשאנחנו מוכרים על אחריות לכוננות ולכשירות, יש פה להבדיל בין הדרג האגסי והדרג האב"א, ז"א - תורה כאילו, או היא לא פעלה כהוגן, אני לא יודע להבחין ברגע זה כי אני לא בקיא בפננה, איזה שהיא חוליה שיש לה אחריות מסג בדרג המטכ"ל, לכרוך - לא רק להוציא הנחיות - את הכוננות מבחינת אג"ת. פרוש הדבר לכרוך האם הפקודות מבוצעות, האם הנוהלים פועלים. בכל רגע לכוא להגיד : חסמ, הכל טוב ויפה, אבל מבחינת אג"ת הכוננות פה פגוטה. מי אחראי לזה?

נ. קין:

לדעת לפי התגדרות היום, כודאי בניסוח של רב אלוף לסקוב, לפי הכתובים, לפי הדמוקרטיה - אין שום ספק שהאחריות היא אג"ת. ענף כשירות אג"ס תוא"ר וענף גיוס וכוננות. אגף בהוראת הפיקוד העליון החדשה שאני מסמתי לכם בתשובה לרב-אלוף לסקוב, כתוב מפורשות שהפקיד מטכל אג"ת הכוננות אפסנאית למלחמה כחיאום עם אכ"ס מבצעים. זו הגדרת תפקידים של מטכל אג"ת. אני מדבר על 15 פברואר 1973.

ידין:

האחריות היא על אג"ת, לפי זה.

נ. קין:

האחריות היא על אג"ת. אבל אין שום ספק, כחינת כשירות היא חידות ואני מוכף כשירות כמלוא מוכן המלה, אפסנאית, אג"ת, אג"ת אימנניה - אין שום ספק שבבגרות התפקידים היום היא אחריות של מטכל אג"ת.

ידין:

אפשר לזרוק את אג"ת ואת אכ"א לפי הגדרות מסוג זה.

נ. קין:

אני ציינתי בעצמי לפני כמה רגעים שהאחריות של מטכל אג"ת לכוננות האפסנאית של יחידות, היא חרבה פחותה ממה שאני פראש אג"ת חרשב שהיא. אפי יכול לקרוא. אפשר למהניסוח לראות. מטכ"ל אג"ת אחראי לקביעת תקנים ורימות מלאי ו אני מדבר על מסמך אג"ס - תו"אר החדש ועל הוראות פיקוד עליון הקיימות) ציינתי את המקורות. אני מקריא סוף 20. "קביעת תקנים/כל סוגי אפסניה, פרש לתקני צל"ם שייקבעו על ידי אג"ס - תו"אר, הכנתה כוננות אחראית למלחמה כחיאום עם אג"ס מבצעים". אלה שני צטוטים מהמסמך הזה החדש של אג"ס תוא"ר. " קיום

בביקורת על האפסניה, ביקורת כוננות אפסנאית, הקצבה צל"ם וחלוקתו בהתאם לחקצי הצל"ם, המקצבות והקדימויות שנקבעו על ידי אב"ם תוא"ר. אגף התחזוקה הוא הסמכות הכלעדיה להורות בימי רגיעה על השימוש באפסניה."

ידין: הסעיפים ג' וד' אין ויכוח עליהם שזו אחריות כלעדיה

של אב"ם.

אין ויכוח

נ. קיין:

והבעיה היא במידה מסוימת של כיה זית היא אבאית, לא צ הכסות

ידין:

הכוננות, אלא קיום הביקורת וביקורת הכוננות.

כן, מדובר פה של האפסניה ולא של הסיסטמה. אם אתה רוצה

נ. קיין:

לקחת את המילים "ליטרלי", אז אם יש שם מלבזות, שהמלבזות

ההיינה כשירות, הביקורת של אגא צריכה לודא. השאלה אם הקצבת המלבזות שניתנה לבית

זית אמנם ישנה וממלבזות כפועל ישנן - זו לא אחריות אבאית.

אז מה ההבדל בין ג' שכחוכ ביקורת על אפסניה, אבל בד'

ידין:

כחוכ ביקורת כוננות אפסנאית?

עוד פעם אני מדבר על ביקורת וכוננות אפסניה.

נ. קיין:

עוד פעם אפסניה?

ידין:

כן, 200% של אפסניה.

נ. קיין:

זו בעצם רק אחריות חיליה מסוימת.

ידין:

100% של אפסניה.

נ. קיין:

זה כמובן נכון אם אין דיווח מהיחידות. אם יש דיווח

לסקוב:

מהיחידות, אז אגא אחראית.

דיווח כאיזה מובן?

נ. קיין:

על אותה אפסניה, על אותה אפסנאות, על אותו צלם מאת

לסקוב:

שגור שם - אז צריך לדעת מזה. אם אתה יודע, אז אתה חייב

לנקוט.

נ. קין:

כן, זה נכון.

לסקוב:

רזה חופף את החפקידים של קצין אפסנאות הפיקודי.

פ. קין:

הייתי אומר קין: אני בודאי לא רוצה להיאחז במה שכתוב

פה בהוראה הזאת. אני מתרגם אותה - אם אלה שואל אותי

לבני הדוגמא מקונקרטיה של בית זית - בין מאי לאוקטובר 73 י ללא שום ספק

אם היינו עושים ביקורת, בין אם זה אחריותנו או לא, בודאי היינו מגלים את הליכוי.

ביקורת כזאת לא עשינו.

ירין:

וחוליה כזאת עדיין לא קיימת? או אחריות כזאת?

נ. קין:

לא בסוכנה הזו. כלומר, כאשר אני מוציא חוליה ביקורת

ירין:

אתה רק רואה אם המלגזה בסדר, אם תב' ק בסדר.

נ. קין:

כן, מטופלה וכדומה.

נכנצאל:

האם מה שהנחת כעת, סעיף ג' וד' - זוהי הביקורת

על מה שאגא צריך היה לעשות בסעיף ב' או זו ביקורת

על מה שמישהו אחר צריך לעשות?

נ. קין:

לא, לא, זו ביקורת על מה שהיחידה לא צריכה לבצע

לפי מה שהיא קיבלה. אם היא קיבלה נניח הקצבה של 100

טנקים, אם הטנקים אמנם יש ואלה מטופלים לפי ההוראות המבצעיות.

נכנצאל:

זו לא כקודמת בכדי שאג"א צריכה לעשות מה שכתוב בסעיף ב'?

נ. קין:

בסעיף ב' של הבטחה כוונות אפסנאית למלחמה? כן. עכשיו

השאלה היא: מהיא הכוונות האפסנאית למלחמה? למשל, בואו

רכותי נניח לרבע אחד שאני בא למ"ח בביקורת. כוונות אפסנאית למלחמה שגם כל המכוונאים

יהיו משובצים ומאוישים. זו כוונות אפסנאית למלחמה. האם זו תפקיד מטכ"ל אג"א?

במפורש לא. כי מטכ"ל אג"א לא עוסק בכך אדם אפסנאי. עוסקים בזה קציני החיל הראשיים

בכפיפות ישירה למטה הכללי, שלא בצורך אפילו של מטכ"ל אג"א. מטכ"ל אג"א,

8469

אבל ודאי לא מטכל אג"א. איך אפשר לתקן שנקים בלי מכונאים?

נבנצאל: לפי סעיף ד' ולפי סעיף ג' הוא פתיחס...

נ. קיין: זו גם כוננות אפסנאית למלחמה.

נבנצאל: על המצב של האפסניה?

נ. קיין: על המצב של האפסניה - כן. אני בעצמי ציינתי.

נבנצאל: ואם יש שם פשח, אז צריכים לפעול לפי ב'.

נ. קיין: לפי ב' מה זה? כוננות אפסנאית למלחמה. מלגזות למשל,

הן בדרך כלל אמצעי מהפוטנציאל, הוא לא אמצעים פדיריט.

אז כשבא חוליה ביקורת של מטכל אג"א למסן חירום, היא לא יכולה לבדוק את המלגזה.

עו מלגזה שהוקצתה ושתיפ"ח הזה רשאי לקרוא לה לשירות מילואים כאשר יהיה גיוס. שם

צריך לבדוק שני דברים: האם הוקצו מלגזות לעוצבה הזאת, והאם התיקים של המלגזות

שהוקצו ישנם כיתורה, כדי שהיתורה תוכל לקרוא לתם.

יריין: אבל אם מדובר שם שצריך היה לעשות תאורה בכית זית ולא נעשתה.

נ. קיין: אם היה מדובר שצריך לעשות תאורה ולא נעשתה, בדרך כלל קשה

מאד למטכל אג"א לבדוק את זה. הייתי אומר כך: אם חוליה

ביקורת היתה יוצאת לכית זית ובדוקת את בית זית ופגלה שתאורה איננה, מא אחיצות

או לא אחיצות מטכל אג"א - בדו"ח שלה זה היה מופיע. אבל היא לא היתה בכית זית.

כ

יריין: כלומר, אני שואל שאלה: האם זה לא נכנס תחת אחיצות אג"א

לפי אחד הסעיפים?

נ. קיין: לנדא שמה? שתהיה שם חוליה ביקורת?

יריין: שתהיה תאורה,

נ. קיין: לא, זו אחיצות של פיקוד המרכז.

יריין: אני מדובר בדרגה המטכלי כרגע. מי האיש האחראי במטה הכללי

8470

להפנות את תשומת לב ראש המטה הכללי : תדע לך, אם אחת בונה על כך שכביח זית יתגיסו חוך שלש שעות, תדע לך שבגלל זה שאין שם תאורה יכול להיות עיכוב של 4 שעות?

נ. קיין: יכול להיות. אבל בשביל זה ראש אגף צריך לדעת שאין תאורה.

אם פקקוד המרכז צריך לבצע את התאורה והוא לא ביצע אותה, למטכל אגף לדעת שלא ביצעו את התאורה בכית זית - הוא יכול לדעת באחת משתי הדרכים או שהפיקוד מדווח שהתאורה איננה, למרות שהיה צריך לעשות אותה. או שאגף בביקורת מגלה שאין תאורה. נכון? עכשיו בשביל שאגף יודא בביקורת שאין תאורה, ובשביל זה הוא צריך לכסות את כל הרגו של יחידות צה"ל, - כל שנה את כל יחידות הביקורת - אין כח ביצוע כזה. אנחנו אפילו לא מתימרים לטעון שאנחנו מסוגלים לבצע ביקורת בכל יחידות צה"ל כל שנה. זה בלתי אפשרי.

לסקוב: אגף חקציבים לא מדווח לך אישור הוצאת כספית לפי עבודות בינוי?

נ. קיין: זו לא עבודת בינוי. במקרה זה של בית זית, זו יחידת בנוי

מיקודית הכפופה לנו בפיקוד בחקציב הבינוי של הפיקוד.

לסקוב: על כל כסף מדווחים.

נ. קיין: בעבודת רב"י של הפיקוד לא צמד מדווחים. זו יחידת בינוי תקנית

של מאגף הפיקוד שמבצעת 101 משימות, שהקרה שלהן לא חקציבית

כי היחידה קיימת. כלומר, אם יש לה - היא מבצעת את העבודות של פיקוד מרכז.

נבנצאל: לפיקוד יש ביקורת משלך?

נ. קיין: לא. אין צוות ביקורת אפסנאית בפיקוד. מלבד קציני המטה המקצועיים

וקציני המטה שתפקידם לבצע את הביקורת של העוצבות. כלומר -

הייתי אומר כך. להגדיר אחריות של האגף על ידי ביקורת מסווגת בודאי שהיא בקדימת

שניה מבחינת אחריות, רב אלוף ירון, מאשר אחריותו של מפקד עוצבה שעליו הוטלה המשימה.

היו"ר אפרנט: אני מכין שבועל אתם לגבי גילוי ליקויים סומכים על כך שתקבלו

דיווחים מן העוצבות או מן הפיקודים?

8471

נ. קיין:

לא, אנהנו רק עושים פעולות ביקורת יזומות, לפי חכמים
עבודה שנתי. היום אחרי מלחמת יום הכיפורים בצורה הרבה
יותר ענפה ממה שהיה לפני המלחמה. אבל לפני מלחמת יום הכיפורים היתה חכמים
ביקורת שנתי בשתי רמות, פעם אחת קציני החיל הראשיים על ידי צוותי הביקורת
החיליים, כל אחד בתחום האחריות המקצועית שלו. ומטכ"א על ידי צוותי
ביקורת בתחום האפסנאות הכללית. זו, דרך אגב, אחד הנקודות של הריאורגניזציה
שחלה בפברואר 1973 בעקבות דו"ח ספקר המדינה. כי בכל מטכ"א אגב עד נובמבר 72
היה מדור ביקורת מאויש על ידי קצין אחד כדרגת רב סרן. זו היתה מביקורת
האפסנאית של צה"ל.

נבנאל:

עד פברואר 73?

נ. קיין:

הפקודה פורסמה בפברואר 73. כפועל הדבר כוצע בשטח
לפני פירסום הפקודה. אני הקמתי ענף ביקורת במסגרת
מחלקת ארגון ושיטות ואז הענף הגדול הזה כבר כלל שלשה צוותי ביקורת, במקום
צוות של איש אחד.

אחרי כן אז

ענף הביקורת הזה ביצע תכנית ביקורת יזומה

שנתיים מתוכננת וכמובן שהיא לא הקיפה את כל צה"ל, לא יכלה להקיף את כל צה"ל.

אני רוצה לשאול מניין המביחה של הפערים, כפי

לנדרי:

ש כינתי זה ת. זה דבר בורלי מאוד. יש לי נסיון

רב במשך הרבה שנים בצה"ל. האם צה"ל חי בצורה כזו כל השנים או שקה דבר שהופצא

או שהתפשט בשנים האחרונות?

נכנסתי למערך האפסנאות של צה"ל בשנת 1961.

נ. קין:

כשנכנסתי מצאתי, ועד היום זה, תמיד עברו על

פריחת פערים. אגב, מתוך מנסיוני האישי ולאחר ביקור בצבאות רבים ביותר, לא ראיתי

מבא אחד שלא עובר על פריחת פערים. אני מדבר על צבאות מערכיים - שוייץ, איטליה,

ארצות הברית וכריסטינה - כל הצבאות שאיתי עד היום הזה עובדים על פריחת פערים.

לדוגמה, אנו מקבלים היום נגמ"שים מההצבא האמריקאי ברמניה. אתם כופעת הקירה,

בוודאי בקיאים היום היטב בנושא ששמו זיורד. אנו מקבלים נגמ"שים עם הרבה מאוד

פריטי זיורד חסרים. ה-115 נגמ"שים שקיבלנו הממוצע החסר בין ששים לשבעים אנו

של פריטי הזיורד ואנו משלימים כמובן. הם אומרים יש לנו פערים.

בצה"ל, כתכנית הצטיידות 1972, כשנכנסתי

לתפקידי באוקטובר 1972 מצאתי את הסתארים הראשונים של הצעה החקציב לשנת 1973 פוכנים.

כאתלרמטכ"ל לשון על תכניות הצטיידות על בסיס התכניות שהצבנו על ידי קודמי.

תכנית הצטיידות האלה הצביעו על פדים בסדר גודל של בין חמש מאות לשש מאות וחמשים

מיליון לירות בפריטי ציוד שונים, לא עיקריים. זה היה שווי הפער במחירי 1972

של פערי הצטיידות בכוחות היבשה. אני יודע מנסיוני כיועץ כספי לרמטכ"ל

שפדי שנה מטכ"לאבא כל שנה היה מביא את הפערים האלה, וכל שנה הפערים גדלו. לא קטנו.

מיד אחייחם לחומר שהוגש בכתובים. היה ברור לכל בר-בי-רב שהפערים האלה קיימים.

במאי 1973 נשאלה השאלה בדיון אצל הרמטכ"ל לרבול

פרשת כחול-לכך, האם באמס יש מקום להקים את אוגדה 210 כפי שהוחלט; אנו קראנו לזה "הקמה בשליפה". מפני שזה ידלל את המערך; כי צריך היה למסל לאוגדה זו גדוד קשר שלא היה, ופירוש הדבר שצריך להוציא מכל המקומות כדי להקים את גדוד הקשר של 200. נשאלה השאלה - מה עדיף: להכניס עוד אוגדה אחת לסד"כ על ידי דילול מקורות הקשר של האוגדות האחרות, או לא לשאיר את האוגדות האחרות; כלומר, להבדיל את הצעדים עוד יותר או לא להבדיל את הפערים האלה ואז לא להוסיף אוגדה. ונתקבלה החלטה בדעה צלולה שמתחלט כוא לדלל ולהקים עוד אוגדה. לדעתי, מלחמת יום הכפורים הוכיחה את התכונה שבהחלטה הזו, ללא כל ערעור. אוי ואבוי אם לא הייתה לנו אוגדה 210 בפיקוד הצפון. ויכול מאוד להיות שאוגדה 143 ו-144 = ו-146 היה יותר ציוד קשר. ~~ממלא-לחפז~~ לדעתי המצב היה רע מאוד אם לא הייתה קמה עוד מפקדת אוגדה כפיקוד הצפון במלחמת יום הכפורים.

אבל האם זה מכוסס על איזה תכנון מודע מראש?

לפדוני:

כי הלא יש גבול שמעבר לו יש לך שתי חטיבות

שאף אחת מהן אינה כשירה לפעולה במקום חטיבה אחת שללא ספק כשירה. מי עוסק בזה?

בדרג ראש מטה הכללי. תכניות החצטיידות

ג. קיץ:

בדרך כלל כל שנה שורה אחרי שורה דף אחרי דף

היו נדונים בשתי רמות: פעם אצל ראש א"ס. כחוצאה מזה היה נוף מתאר חדש. ואחר-כך

היתה החכמה נדונה שורה אחרי שורה אצל הרמטכ"ל. כחוצאה מזה היה נוצר מתאר חדש.

בדרך כלל בשני הדרגים האלה זה היה מסתכם בכך שהקציב היה מתקצף עוד יותר מההצעה

שהכינות. כלומר, שוב היית צריך לעשות חישוב מה לקנות.

בשאלה של רב-אלוף לסקוב - אני רוצה להביא דוגמה:

בדף 5 של החשובה שנחתי, כתוב כך: שבשנת התקציב 1971 היה תקן חזוי ל-1971 = 1101

ג'יפי סיור. הפער ל-31 במאוס 1971 היה 444 ג'יפים כדי להגיע ל-1101. ההחלטה לקנות

מאה ג'יפים. השאלה היא זו - ג'יפי סיור מפניעים היכן? באלמנט הסיור של הגדודים.

מחלקה לגדוד. האם כחוצאה מזה לבטל גדוד שריון? בצה"ל? הלא להקים גדוד סנקים בגלל שלא

יהיה לו מחלקה של ארבעה ג'יפים? אז עשו כל מיני אלתורים. אמרו ג'יפים מפורסנים
שבשעת מלחמה נמסר אותם עם ערכות ציוד. בודאי שבמלחמת יום הכפורים ג'יפים כאלה לא
מוקמו עם ערכות ציוד, בשום מקום, כי לא היה זמן.

לסקוב:

אני רוצה לתת לך כאן הערה למזון ולמטענה -
כאשר סנקים יצאו 400-500 מטרים אחורה בשביל
לתלק את המנוע, הג'יפים האלה היו צריכים לתפוס את המקום. ובמקום זה תפסו את
זה חוליות הקומנדו המצריים / והסנקים האלה עלו עליהם. זה היה התשלום.
עם ה-ר.פי.ג'י.

ג. קין:

נראה אבל מה קרה. לפה הצגתי את הנחון -
הנה הולכים בשנה התקציב 1972, באותו פריט של
ג'יפי סיור; החקן גדל כינתיים ב-56 ג'יפים. הפער גדל, ל-540 ג'יפים, כי כינתיים
עברה עוד שנת עבודה ובמערך הסדיר פתוך הפשרות פ"מ"חיס הגיעו ג', פיס לסוף חייהם.
מתוך 540 ג'יפים פער, הוחלט לרכוש 140. בשנת 1973 החקן 1072. הפער קטן ל-320,
הוחלט לקנות 140, כלומר, עדיין 220 ג'יפים פער. ג', פי הסיור, זה אולי לא
דבר טיפוסי שאני מביא - החלטנו להצטייד בג'יפים מחוצרת הארץ. גם אם היינו
מזמינים יותר מ-140 לשנה, כושר היצור ארץ לא היה עומד בכך.

למקום לנדוי:

עוד דוגמה בולטת: כשסנקים יצאו בלי מקלעים.
זה גם כן היה ברור ולנגד עיני המטכ"ל כשהוא צייד?

ג. קין:

בהחלט כן. בשנת 1972 הוחלט על ידי סגן הרמטכ"ל
שמקלעי מג לא יוכנסו לסד"כ הסנקים של צה"ל.
והמקעים האקניים של הסנקים יהיו 03. מה זה מקלע 03 - זה מקלע ברונינג, מעורפי
הצבא האמריקאי, שאנו מביאים אותו לישראל. מחליפים את הקנה ל-7.62 מ"מ, את לוח הסווחים
מיארדים למטרים ואת שיטת ההזנה. האמריקאים יורים משמאל לימין ואנו יורים מימין
לשמאל. אנו צריכים להעביר את אלמנט ההזנה במקלע מצד שמאל לימין. פירושו של דבר
שאנו מקבלים מקלעים מחו"ל. במרכז שיקום ואחזקה לפי חכניה וכן שנתית צריך לבצע

היקום המקלעים האלה והסבתם. ערכות ההזנה למקלעים מסופקות על ידי תע"ש,
קנים 7.62 מ"מ, לוחות סרוחים מיארדים למטרם 3 אינני זוכר מקרה אחד שתכניו
העבודה של זה ל הדביקו את תכנית העבודה השנתית.

נכנצל: - שאלה משלימה: הצגת לנו שפער המריחה היה קיים

בכל מקום וקיים בכל מקום. השאלה היא האם

הכמות איננה הומכת באיזושהי נקודה לאיכות? האם זה היה באותו קנה-מידה

חמיד ויש בכל מקום אותו קנה-מידה, או שיש מגמה לשמירה על רמה?

נ. קיין: אני חושב שיש גבול שמה שבו הפער הולך את האמצעי

ודאי לא דבר שנועד לייעודו, לפעמים אפילו לאמצעי

מסוכן. אינני חושב שהשנתנו לפערים להתדרדר עד כדי כך. אני מדבר על ציוד

עיקרי, ציוד לחימה, צל"מ, שהוא כחומר חלוקתו של אג"ם. ציינתי שתקן חלוקת המסכ"ל

היא פרוסת לא על מחקנים, אלא על משה תכנית שנתית שמפרסמת על ידי אגם/חואר שסורה

אח מי להחזיק באיזה פער. זה לא שהפער מקרי. זה היה פער מתוכנן. כלומר, בדעה

צולה המטה הכללי החליט שבאוגדה 143 יהיה רק שכעים אחוז של המשקפות ולא 60%

ולא 72%. אני חושב שהועדה יכלה להתרשם לא טוב מפרשת המקלעים באוגדה 143.

אני חושב שזו פרשה בפני עצמה.

ידין: החטיבה של טוביה?

נ. קיין: כן, חטיבה 600, שם יש בעיה מיוחדת במינה.

רכשו ספקים מ.א.60.1. אלה היו הסנקים

הסיפוריים בחטיבה 600. זו היחה פעם ראשונה שסנקים כאלה ככנסו לסדר"כ צה"ל.

אלה פטונים, אבל מדגם אי.1 שזה דגם יותר מתקדם. לנו היו שני סוגי פטונים - פטון

דגם 3 ודגם 6. הדגם 6 זה מ.א.60.1. היום יש לנו עוד דגם - מ.60. ה-3.

זה סנק מ.א.48.1 או סנק עם תוחם 90 מ"מ עם מנוע בנזיון שהוסב בסדנאות צה"ל

מתוחם 90 מ"מ ל-105 מ"מ, ומנוע בנזיון למנוע דיזל. אבל זה לא תכנית ההסבה בשלמותה.

תכנית ההסבה בשלמותה פירושה שיקום הסנק לפי דגם זה"ל - כנות מקלעים של זה"ל, עם מקלעים שמדגם זה"ל. מה שקרה, זה שקצננו סנקים מ.60, אי.1 מהאמריקאים לא עם דגם זה"ל אלא עם הדגם האמריקאי המקורי, וכאשר המלחמה פרצה, לא היה סיכום ברמה גייסות שריון כיצד צריך לדגש את הסנק הספציפי הזה. כתוצאה מכך, היו לו שני דברים סיפוסיים שלסנקים האחרים בזה"ל לא היו: א) הצריחון המפקד זה צריחון סגור עם פריסקופים ובחוכו מקלע מ.85 מקליבר 05 שהפקד צריך להפעיל אותו כשהצריחון סגור מכפנים. המפקדים בזה"ל לא אוהבים להפעיל מקלע מכפנים. המפקדים שלנו מפעילים מקלע מבחוץ בתוצאה מזה צריכים להחליף את צריחון המפקד ולשים כמקלע מפקד מקלע 03 ולא 05. מהצריחון הזה, כשמפעילים מקלע מבחוץ על ידי השענות החוצה, כתוצאה מזה בא חשופים בצריח - כי המפקד צריך להוציא יותר ממצחה גופו החוצה כדי שיוכל להגיע למקלע ולהפעיל אותו. בסנק מ.48, אי.3 הצריחון הזה הרבה יותר נמוך ולכן מספיק אם המפקד מוציא עד הכתפיים כדי שיוכל להגיע למקלע. ב) המקלע המקביל שלו במקום להיות מקלע מ.19, זה מקלע אמריקאי חדש מדגם מ.73, בקוטר 7.62 מ"מ. אבל יש בו בעינת סכניות קשות ביותר. זה מקלע חדש שעדיין נמצא בנעלי הילדים שלו. והיתה תכנית להסב את הסנקים מ.60, אי.1 למקלע הסטנדרטי של זה"ל, אבל התברר שאם אחת מכפנים כמקלע מקביל את המקלע הסטנדרטי של זה"ל אם קצה המפלט קצר מדי, וכל הא לחימה מתפלא באזים שחוזרים מהמקלע. כתוצאה מזה היו צריכים להאריך את העריסה שבתוכה מונח המקלע. התכנית הזו עד אוקטובר לא הספיקה להתבצע. היחידות את המקלע מ.73 לא רצו להחליף ואח-ה-מ.85 לא רצו להחליף, ואוגדה 143 השאירה את המקלעים שלה בים"ח.

אחרי כן יע.

8477

ג. קיין: יש לי מספר, המראה על ציוד שהושאר על ידי עובדות

שיצאו למלחמה במחסני חירום, אגודה 143 מקלעים

0.3 שנשארו בימ"מ 21 מקלעים, מקלעונים פ.נ. 31, 762, תפ"קים עוזים 240,

מקלע 0.5 75, זה מספר הסנקים שהיו לאטגשה לחטיבה, שיצאה למלחמה, השאירה

את כל המקלעים בימ"מ, ואני לא מתפלא שתשאירה, כי המפקדים לא רצו להפעיל

את המקלע 0.5. ואני חושב שבמידה רבה של צה"ל - צדק דרך אגב. כי לצאת מהצריחון

הזה להפעלת מקלע זה מוות בטוח למפקד הסנק.

ד"ר נבנצאל: אני עוד רציתי את תשובתך לשתי שאלות : -

(א) קיימת מגמה של הרעה בפערים, האם היתה קיימת

עד המלחמה, וב) האם קיים איזה קו אדום שעליו שופרים ?

ג. קיין: אני חושב שהיתה קיימת מגמה של הרעה, ואני אומר למה.

המגמה שהיתה קיימת לא היתה פונקציה של תכנון אלה

פונקציה של המשק הישראלי. כל שנה תקציבית היתה ניתנת הוראה על ידי היועץ הכספי

לרמטכל, ואני בכללה, שתכנית העבודה, או התקציב המאושר לשנת העבודה, לא יעודכן

בסך שנת העבודה, אלא כארבעה נושאים כלבד. כלומר, תוספות תקציב תינתנה רק

לכסוי משכורות, מזון, תרופות וציוד אישי למתגייס. אלה היו ארבעת האלמנטים

שבהם בעליל היו מוכרחים להוריד את רמת החיים אם לא היו מוספים תוספת

תקציבית. כלומר, משכורת, שכר, מזון - כלומר לא לקלקל את לוח המזון של החייל -

ציוד אישי של מתגייס - כלומר לא לתת לו פחות גופיות, פחות תחתונים, פחות מכנסיים

למתגייס לשרות חובה. וכריאות - אם חייל צריך כדור נגד כאב ראש ופתירו של הכדור

עולה והתקציב לא מספיק, שלא יגידו לו שאין כסף ואין כדור נגד כאב ראש,

אלא יקנו את כמות הכדורים שצריך. זאת היא דוגמה. ואלה הם ארבעת הנושאים.

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

8478

ג. קיין:

בשאר הנושאים היות והתקציב מורכב מכמויות וכסף הגורם הפפ- המכתב הוא הכסף ולא הכמות.

זה מוגדר כך בספרי התקציב ואני חושב ד"ר נבנצאל שאף מכיר היטב את הנושא. ונאמר, שאם כספך השנה מתגלה, שהציוד עולה מעבר למה שמתוכנן בכמות, מחייב הכסף ולא הכמות. כלומר יקנו פחות באותו סכום כסף. זו הנאיית קבע כל שנה, -אם ומאחר שעל ההתייקרויות אין שליטה, מפילא לא היתה בקרה על הכמות, מה גם שלפעמים הקטנת הכמות בכלל באה בשעה אחרת, בגלל מועדי הספקה

לנדוי:

האם כתע"ש המחירים קבועים, זאת אומרת תחת פקוח במל אופן ?

ג. קיין:

תע"ש יותר מאשר מקומות אחרים, בגלל זה אגב, בנושא הזה נשפך הרבה דם בתוך מערכת הבטחון. מה היה קורה, תע"ש יש לו כל שנה יתרה לשנה הבאה. לבצוע. תכנית העבודה לא נגמרת ב-31 במרץ. מדי פעם אחד הנמוקים היה, כשלא יכלו לספק את הכמויות שהתחייבו לו, זה מפני שעלה האינדקס או של השכר, או של החמרים או של שניהם. היות ומתנדבים לתוספת תקציב לא נמצאו, נמצאו הרבה מאד מכשירים אבל נותנים לא נמצאו, היה פורץ בדרך כלל וכוח בין אגף התקציבים במשרד הבטחון לבין הגורמים הרוכשים כמו יבשה-אוויר-ים, מי חייב לכפות את ההפרש. הפשרה שהיתה נמצאה היא בכך שתע"ש היתה מקבלת תוספת גלובלית, תוספת תקציב לכסוי התייקרויות במישרין + ממשרד הבטחון, כך שהצרכן, המזמין, במקרה זה מטכ"א, לא היה נפגע, מבחינת הכמויות. אבל זה דוגמה של תע"ש, כל מה שהיה נרכש בחו"ל זאת לא דוגמה. כי אם נניח הזמנתי 100 מקלעים והכסף השפיק לי ל-80, ספקו לי 80 ולא 100.

8479

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבה בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

ד"ר נבנאל: לפי דבריו יוצא שהתקציב הריאלי להצטיידות היה יורד, בגלל ערך הכסף שהיא עולמית, אפילו הייתה רמה טכנולוגית נשארת שווה. אם הדרישות הטכנולוגיות עולות אז יש ירידה כפולה.

קיין: או שאתה מכסה את ההפרש.

ד"ר נבנאל: אם הייתה יציבות מחירים ?

קיין: אמת. החשובה היא חיובית לשאלתך ד"ר נבנאל. אין שום ספק שהיתה פה התערבות הערך הריאלי של התקציב במשך שנת העבודה, גם באותה רמה טכנולוגית. בהשתפרות רמה טכנולוגית בודאי. נביא דוגמה אחרת, יש מקומות שהציוד התייקר לא בגלל זה שהיתה עליה באינדקס, אלא מפני שפריט מסוים שהזמנת כבר לא היה מצוי. היצרן היה אומר לך, את הדגם הזה שהזמנת כבר לא מייצרים, מייצרים במקומו כבר דגם אחר, משוכלל יותר, אבל הוא עולה יותר כסף.

ד"ר נבנאל: היחה גם התייקרות פוליטית, כלומר, עם שנוי

מצב פוליטי כלפי מדינה,

קיין: אין שום ספק שגם זה גורם תורם. זו גם כן הצטברות

כזו של ענינים שלעמים ככל שהמקור היה "שחור יותר"

המחירים היו עולים.

ד"ר נבנאל: נותרה שאלתי השנייה, האם היה קיים קו ארום

שלמטה ממנו ככל שהמחירים ירדו ...

ועדת המקירה, ישיבה קמ"ט

8460

18.8.74, ישיבת בקר

הערד: האלוף נחמיה קיין

קייין: היה קיים פ אדום כזה וכיצד ביקרו את הקו האדום הזה. בשתי דרכים. קודם כל האם היתה קיימת בקרה לשאלה שספקו פחות ממה שתוכנן בראשית השנה? בגלל הבעיה התקציבית - כודאי היה דבר כזה. אני אמרתי שהקני חלוקה מצעי היו מבוססים על המצעי החזוי. אם במשך השנה המצעי החזוי הזה השתנה, אם-במשך הוא יכול היה להשתנות מכמה סיבות, למשל, לא רק בעיות תקציביות, אם אתה החלטת לייצר משהו והתברר שאתה נתקל בבעיות טכניות בייצור, מיד שינית לאג"מ/תואר במשך השנה, את הכמות הנחונה לחלוקה. כך במשך השנה גם בעובדה שאג"מ היה מפיא לאג"מ/תואר, כמויות הציווד הצפויות לחלוקה, גם התכניות האלה במשך השנה משתנות מספר פעמים, וזה משנה לקולה ולחוסרה, בדרך כלל.

בית, מאחר ואג"מ/תואר לא הסתפק בפרסום התקנים אלא הוא גם קבע קדימויות בחלוקה, מאחר שזה תקן חלוקה מצאי, אג"מ/תואר יכול היה לבוא ולהגיד עוצבת שרמן, תחזיק כרמה יותר נמוכה, נניח, גרוד שריון פקודי. שמסיבות שלו שונות, נניח, מאשר חסיבת שריון. היה אומר תגדיל דבר לשריון הפקודי, אל תיתן לחסיבת שריון לרדת מתחת לקו מסויים הוא היה אומר את זה לא במונחים כוללים. הוא היה מדבר בכמויות אבסולוטיות של ציווד. הוא א היה אומר כך וכך מקלעים תשים לאוגדה זו וזו. כך וכך משקפות תשים לעוצבה זו וזו. לא קריטריונים, הוא היה אומר תעדיף את החסיבה ולא את הגש"פ, היה אומר לכל עוצבה ולכל יחידה כמה לחלק. זאת אומרת ה י ת ה פה בקרה, זה היה ביודועין.

זה קרה במשך השנה, שבגלל פיבור בכצוע תכנית עבודה, אם בגלל זה שציווד לא החגשם, אם בגלל זה שהפערים היו גדולים מדי, אם בגלל זה שיחידה לא הגיעה לרמת האסון שתכעו ממנה, לא פעם קרה שאג"מ/תואר היה מפליץ בפני הרמטכל לרחות מועד כניסתה של עוצבה לסד"כ הלוחם.

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

8461

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

לנדוי:

השיטה הזאת של תשורה של ציוד מיסמ"חים, כדי לצייר יחידות סתאמנות בכסחון שוסף זה היה צריך להיות ברור מראש, שבמקרה של פרוץ מלחמה, זה פוגע פגיעה חמורה בכשירות של הסר"כ. באיזו צורה זה נלקח בחשבון ?

נ. קיין:

בדרך כלל ההנחה הייתה שבחכנית הגיוס של צה"ל יש עתוי להשלמת הציוד. כלומר לא רק היתה פקודה של הפשרות, אלא היתה גם פקודה הפוכה של התחכרות הציוד עם העוצבה שממנו הוציאו. בחכניות הגיוס של צה"ל כפי שהיו לפני מלחמת יום הכפורים גם היה מתוכנן שהציוד מתחבר עם העוצבה. מתנאים של מלחמת יום הכפורים כודאי שזה היה חלום, ובסופו של דבר הציוד הזה שימש להקמת כוחות עתודה שהוקמו חוץ כדי המלחמה. לרוגמה כוח נ"סי שהוקם בשלבים הראשונים ימים ספורים לאחר פרוץ המלחמה, צויד בטנקים, בנשק, ובציוד ובזוודים הן מפה שהשאירו היסמ"חים מאחור, ובין באותם הציודים שהיו צריכים להתחבר לעוצבה הסקורית וכינתיים נשאר מאחור, אותרו וזוודו.

לנדוי:

זאת אומרת גם פה לא היתה חכנית אלטרנטיבית למקרה של גיוס חפוז.

קיין:

לא. היתה פקודה מפורשת מי מצטייד על מי בציוד במקרה שהיו הפשרות. נאמר לחטיבה 600 אחת צריך לקבל מכית הספר לשריון בכך וכך מקלעים, כך וכך גיפים, כך וכך תומ"חים אפילו (תוחחים מתנייעים), אפילו טנקים, ולא רק נאמר שאתה צריך לקבל אלא היה פוגדר ב-ק"ים, תו"אר היה מכתוב, מי יצטייד פמי, באיזה עתוי.

8466

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

ידין:

אני עוזב לרבע את ההגדרות שהגדרת קודם
מבחינת אפסנאות, אחת הבעיות של הכוננות
של הסנקים והימ"חים, היא בעיה השמוש והזווד. אנחנו גם בקרנו וראינו
בימ"חים שונים שכלולים, מאז המלחמה, אם כי לא ראינו אחרות, הייתי
אומר, למשל, בצפון מחזיקים את החמושת בתוך הציפנים, בדרום אחרת,
אבל זאת היא בעיה, מה שקורה היום... לפני סוגח מסמך שהוכן על ידי
אלוף גונן, כשהוא היה מפקד אוגדה 36, בצפון, בתאריך 1971, והוא
יזם כאן, בדיקה של שיטה חדשה של זווד וחמוש של כל הימ"חים, שהיא
בעצם מבוססת כך שמטרתה היא, שהשיטה המוצעת היא בעיקרון שהסנק מזווד
מחומש, מוכן ליציאה משטח הכנוס מיד. מסמך מעניין מאד. הוא עבר
יש לי קורספורדנציות בלי סוף, ואחת הנקודות העיקריות היתה בה, בעיקר
בקציני חמוש, באיזה מידה יש חמרים מתאימים, שאפשר לעשוף בהם, מה
מידת הקורוסייה שתהיה בהם, באיזה בקצור, עסק מעניין מאד. אבל בסופו
של דבר, יש מה מסמך של קצין חמוש, שזה נדמה לי ללא ספק אחריות אג"א
שמסמך של קצין החמוש כשהוא בודק את כל הבעד ונגד של כל הבנין הזה,

קיים:

איזה קצין חמוש ?

ידין:

זה ה. קינן, רס"ג, רמ"ד אחזקה, בשם ראש ענף
חמושת, במפקדת קצין חמוש ראשי, מתאריך
71.9.74. הוא קצין חמוש חמושת והוא מדבר על כל מיני דברים, בסוף
הוא אומר אבל, בסעיף 4, ימרונות מול חסרונות, בין התסרונות הוא
אומר (לעומת זאת אם ננתתי את זמן ההארגנות ואת זמן ההצטיידות
נמצא את העובדות הבאות: - נתון ה-ק, המורכב כחלקו העיקרי מהארגנות
וחלק קטן כשלוש או שלוש וחצי שעות, זמן הצטיידות, זמן ההצטיידות
מורכב משני אלמנטים: -

8466

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

ידין: זוור, שעה וחצי, חמוש, אם ניקח את זמנו של ה-ק + 24 שעות ו-18 שעות עבור חשיבות משוריינות, נראה שזמן החצטיידות לא משפיע במיוחד. הגורם העיקרי הוא משהו אחר לגמרי...5-סכום: לאור האמור לעיל איננו רואים כל הצדקה לשנות את השיטה הקיימת, לגבי רקס ותחמושת, כאחשנה הת-ג בתוך בים"חיס. לאור ההנחה שראינו עכשיו, שהבעיות האלה שונות, אני שואל את עצמי שאלה, האם רס"נ, רס"ד אחזקה, בשם ראש ענף תחמושת הוא הקובע את הבעיה הזאת שהיא בעיה אג"מית מסדרגת ראשונה. אני סכין אם הוא היה מדבר על קורוזיה או מה שהוא דיבר, מה הוא קבע, שכקצין מקצועי שהיות והעסק הוא 4 שעות או 5 שעות, ענין הציוד וההזדוודות, לפי דעתו זה לא רצוי לשנות, "איננו רואים כל הצדקה לשנות". איזו מן שיטת עבודה זו ?

לא טובה.

קיי:

המשיכה א.ד.

הער: אלוף נחמיה קין

יריין (המשך):

יכול להיות שכזה נקבע המספר בארון המתיים, נסתם הגולל על איזו שהיא שיטה שיכול להיות שאילו היא היתה מתבצעת אולי היתה יותר טובה, אינני יודע, אבל הקובע פה הוא לא אג"ם ולא אג"מ-תואר אלא איזה ראש ענף בקצין חימוש הוא קובע דבר אג"מי ממדרגה ראשונה.

ג. קין: קודם-כל אני משוכנע ששיטת העבודה היא לא טובה והוא לא קובע, ואם במקרה המסוים הזה הוא קבע, יש להצטרף על כך. אם כזה נגמר העניין, אינני יודע, אינני יודע אם היה לזה המשך. אני יכול להגיד שלושה דברים: לא ידוע לי על ההצעה הזו ועל השיטה --- לא ירשתי נושא כזה בכניסתם לתפקיד ועד היום הזה, אני מדבר על החקופה לפני מלחמת יום הכיפורים. ב. לא נדונה אצלי שאלה כזו, ואיש לא העלה לפני ערעור שפה מישהו העלה הצעה כזו וקיבל תשובה שלילית, זוהי תשובה ראשונה.

תשובה שניה: כמובן שתשובה של ראש מדור כזה היא כמובן לא פסקנית, כלפי הירוזם היא בוודאי לא פסקנית, הירוזם יכול לבוא ולהגיד: אינני מקבל את התשובה, יש ערעורים על דרגים יותר פוסטמיים מראש מדור, יש ערעורים על החלטות ראש אג"ם ועל החלטות ראש אג"א, ועל החלטות קצין חימוש ראשי, ובוודאי שיכול להיות ערעור על החלטת ראש מדור, ואם יש ערעור כזה, הוא בוודאי עולא לדרגים יותר גבוהים. אני רוצה להקיש מהדוגמה שהבאת, ר/א ידין, לבעיה של חימוש הסנקים, זוהי התשובה השלישית, היא העניינית, ציינת בדברייך שהיום ראית שיטות שונות, ראית שיטות שונות בגלל שחי סיבות: א. מפני שהחידות יזמו - ואני

ג. קיין (המשך):

חושב שזו יוזמה ברוכה - שינוי שיטות, ב. לגבי פיקוד צפון היה מוכתב מי מחזיק בזיורד ומחומש סנקים, אני רוצה לציין שלפני מלחמת יום הכיפורים כל אימת שאג"מ מבצעים היה נוהן פקודה כוננות לכוח, זאת אומרת היה מעלה את רמת הכוננות בצה"ל - הוא גם היה מכהיב מי מזוורד ומי מחמש וכמה. נקח עוד כדוגמה את חטיבה 600. אם הוכרז בחטיבה 600 מצב כוננות ג', הפקודה של אג"מ מבצעים הייתה אומרת: חטיבה 600 - מצב כוננות ג'. החזיק שתי פלוגות סנקים מזווצות ומחומשות. ומן ההן אחת שומע את הלאו, פירוש, שאחרים לא יזוורדו ולא יחומשו.

יריין: לפי פקודות קבע - זה אג"מ-מבצעים, או זה אג"מ?

ג. קיין: פקודות קבע - אג"מ מבצעים, פקודה מפורשת, על כל פנים,

אני יכול להביא דוגמאות של מברקים על מה שקרה בין ראש השנה לבין יום-הכיפורים, שבהן אנחנו אג"א מורים ליחידה לחמש ולזוורד, ומציינים כאסמכא את הפקודה המפורשת של אג"מ-מבצעים כמה לזוורד וכמה לחמש. אם אחת שואל: מאיפה שאב אג"מ-מבצעים את הסמכות להורות כך - לא אוכל לענות.

לסקוב: אחת יכול לתת דוגמה אחת?

ג. קיין: בהחלט, פקודת אג"מ-מבצעים אומרת: הגברת כוננות,

בצירוף הוראה כמה כלי רכב מזוורדים ומחמשים, תיכף אביד למה הפקודה הזו של זיורד וחימוש חשובה מאד לגבי אג"מ-מבצעים, לפי השיטה שהיתה נהוגה לפני מלחמת יום הכיפורים.

נקודה שניה, ולכן פיקוד הצפון, תוך כדי מלחמת יום הכיפורים, כמיוחד הנסיון במלחמת ההתשה ברמת-הגולן - קיבל פקודות לדלל כוחות בצפון, להניע אותם אחורה אבל להחזיק סנקים מזוורדים ומחומשים.

נ. קיין (המשך):

ומדוע אני מעלה את הנקודה הזו? כי אמנם היה אצלי דיון בשאלת חימוש הסנקים בגלל ~~אמצעים~~ ^{הסתייגות} קיין חימוש ראשי. במישור המקצועי, בגלל בעיות בטיחות, הסתייג מחימוש הסנקים, והוא הביא זאת לשולחן. וכשאני לא קיבלתי את הערעור שלו ואת ההסתייגות שלו, כי זו הייתה פקודה אג"מית - וגם לדעתי היה חיוני להבטיח את כוננות הכוח על-ידי כך שהסנקים יהיו מחומשים - וכראיה הנאתי את הפקודות שהיו מוציאים גם לפני המלחמה - אז הוא הוציא סכתב ~~אמצעים~~ שבו הוא הנחה מהן הפעולות שצריך לעשות, כשהוא בשביל לכסות את עצמו כתב שהחלטה לחמש את הסנקים איננה החלטה מקצועית, ושאותה הסתייגות של קיין חימוש ראשי מונעת על-ידי סיבות של כוננות ולא על-ידי סיבות חימושיות.

זוהי הטעות של ראש מדור תחמושת.

ידין: זה בדיוק מה שרציתי להגיד. אבל הוא בא ומביא הנמקה אגמ"מית מדוע לא. זוהי בדיוק דוגמה הפוכה.

נ. קיין: אמת. הוא יכול היה לפסול את שיטה ההצטיידות הזו על בסיס מקצועי ולהגיד, שאם שיקולי כוננות, יכולים לשנות את ההחלטה הזו, תוך מחאה אילמת של קיין חימוש ראשי. בשום פנים ואופן הוא לא יכול היה להחליט על יסוד זה..

נקודה שלישית שאני רוצה לציין היא: אין לנו שום ספק - לא היה לי ספק כזה לפני המלחמה יום הכיפורים, גם בימים שהייתי ראש אג"א תחזוקה, ואין לי כל ספק היום - שהמועד הקריטי בהצטיידות הכוחות זה לא הציווד האישי בימ"ח או אצל החייל בבית, כהסתייגות פטריפת שפייד אופר אותה, וגם לא בזיווד הסנקים. הנתיב הקריטי וצוואר-הבקבוק הוא חימוש הסנקים. זוהי פעולה ממוסכת מאד

ישיבה קמ"ט - בכוכר

הער: אלוף נחמיה קין

נ. קין (המשך:)

והיא "הינדרד" בגלל עוד סיבה אחת חשובה מאד, פריסת הימ"חים היום היא עדיין כזו - ובוודאי היתה כזו לפני מלחמת יום-הכיפורים - שבגלל בעיות בטיחות באזורים בנויים, לפעמים אפילו התמושת התקנית של היחידה איננה צמודה לימ"ח של היחידה, אתם רוצים דוגמה מאד לא טובה? חטיבה 205 שהתמושת שלה בכית-ג'ן. זו דווקא לא סיבה של אוכלוסיה, זו היתה סיבה של בניית ימ"ח והעברה, אבל סנקים שבבית- שזה בתוך אוכלוסיה וישובים, עם בעיות חימוש, או סנקים שהיו בכורדני - היינו מוכרחים לפנות משם תמושת של יחידות בגלל בעיות בטיחות. היתה קירבה גדולה סדי בין הכתים של השיכונים לבין התמושת, היתה סכנה שאם תהיה שם התפוצות - יהיו הרבה נפגעים, ואז או שפראש לא הצמידו את התמושת ליחידה, או שכאשר בנו זאת כך - היו צריכים לפנות את התמושת בגלל סיבות כאלה - ואני מביא כדוגמה את כורדני. ~~+++++~~ ומה עושים? נותנים ליחידה הקצבת תמושת בכסיס תמושת מסכ"לי, והיחידה בשלב הגיוס צריכה להביא את נהגיה ולנסוע עם הרכב לבסיס תמושת מסכ"לי כדי למשוך משם את מנות התמושת ולהביא אותם לסנקים ולחמש את הסנקים, גם אם התמושת היתה בתוך היחידה, גם אז זהו תהליך, להערכתי, אם אתה עושה זאת על בסיס פלוגתי - מינימום הזמן הדרוש לחימוש סנקים הוא בין 3-4 שעות, ולדעתי קרוב יותר ל-4 שעות. כל מי שמספיק לבצע פעולה יותר מוקדם מ-4 שעות - הוא לא הנתיב הקריטי, כי הנתיב הקריטי הוא - מי שמסיים אחרון. אם אתה מספיק לזווד לפני תום ארבע שעות - הנתיב הקריטי הוא התמושת, אם אתה מצליח לצייד את החיילים בנשק אישי ובביגוד לפני תום חימוש הסנקים - אז הנתיב הקריטי הוא חימוש הסנקים, כל בדיקת שלנו כיום: מהו הנתיב הקריטי - העלתה שהנתיב הקריטי הוא ללא ספק חימוש הסנקים, כל השאר זהו תוצרת נלווית. ~~++~~

לכן אני תומך היום בחלוקת ציוד אישי לחיילים.

במקום שבו סנקים של האוגדה נמצאים בסיני, ומחסני החירום שלה הם בעורף - לא הייתי רוצה שהחיילים יגיעו פעם אחת למחסן החירום ויצטוו בנשק ובציוד אישי, ואחר-כך

++++

ועדה החקירה - 18.8.74
ישיבה קמ"ט - בבוקר

הער: אלוף נחמיה קין

ג. קין - (המשך:)

יביאו זאת לשדה-התעופה, אלא הייתי נותן להם את הצירוף האישי, את החבור ואת הנשק, בקו, כדי שנקודת ההתייבכות שלהם במלחמה תהיה בנקודת ההסעה הקרובה ביותר. זוהי אלטרנטיבה א'. האלטרנטיבה השניה היא - לשים את הצירוף האישי ואת הנשק במקום בו נמצאים הסנקים. אני הייתי נוטה לאלטרנטיבה א' כי אני חושב שזה חשוב מאד שהוא יגיע לבוש ועם הנשק האישי שלו. אנו רוצים עכשיו בשלב ראשון לחלק את הצירוף האישי לבתי החיילים, - ויש כרבע שיקול אם גם נשק או לא, - לאותם חיילים שצריכים להגיע ישירות אל הכלים שלהם שנמצאים בימ"חים קדמיים.

אבל אני חוזר לנקודה הקודמת. אין לי שום ספק שהנתיב הקריטי הוא החימוש - ובענין זה אנו חייבים לקחת את כל הסיכונים, סיכונים יש.

ידין: זוהי בעיה מענינת בכלל שנתקלים בה לא רק באג"א: כאשר מפקד חדש בא - באיזו מידה החומר הקודם טובא אליו, הוא יודע מהו. כאילו נסחם הגולל על כל מה שנעשה קודם. היות וזוהי נקודה מרכזית, אני מבקש ממך שחשלה לנו את החומר מה קרה מאז המכתב הזה, ובכלל מי החליט בסופו של דבר בדרג הגבוה ביותר שההצעה הזו היא לא הצעה ולכן לא ממשים סנקים.

ג. קין: תוך דפדוף שהספקתי לעשות אני רואה שאג"א לא היה בשום שלב פה.

ידין: חימוש - כן. זהו חייל המתואם על-ידי אג"א. אותי מענין לדעת איפה זה נגמר.

ג. קין: אני בהחלט אבדוק את הנושא ואשיב חשובה.

הער: אלוף נחמיה קין

אני עדיין רוצה להישאר בנושא הזה.

ידין:

הערת - ביניים, כאשר אני נתמנתי כראש אג"א,

ג. קין:

גורודיש נתמנה לראש מה"ד, לאחר מכן היה שיתוף פעולה

רציני בינינו כשהוא היה מפקד אוגדה 143, כך היה בהיותו ראש מה"ד ואחר-כך

כאלוף פיקוד דרום, אינני זוכר שגורודיש ~~השתתף~~ דיבר אתי על הצעה כזו.

הוא לא אמר שדיבר.

ידין:

ידין 1

אני החרשתי כאן מדברי אלוף משנה ארנסט ופשוט אני רוצה

לשאול אותם : כאשר יש איזה סזכ סכוון שהוא נראה לי לא ברור

בתוצאות שלו, וזה היחס מבחינה אגאית במטכל ומפקדות קציני חיל ראשיים ופיקוד.

כשאני אומם פיקוד, אני מתכוון לאלופי הפיקוד, כלומר הפיקוד המרחבי. אני לא מדבר

כרגע על העוצבות וכל מה שקשור בהן. אנחנו ראינו, דרך אגב, חופעה מענינת מאד

שאינן מק"ל כזה"ל במפקדת הפיקוד. יש של האוגרה, יש אולי של המצפה, אבל של הפיקוד

אין. וטובן מאליו, כאשר אין פקל של הפיקוד, יש לזה השלכות רציניות מאד. אבל

השאלה שאני רוצה לשאול אותך היא זאת. לפי החשובות שלך היום בקשר עם בית זית

ואחרים - וזה ככה נראה לי מצלם את המצב - כרוך שאג"א ראה יותר את תפקידו

בדרג המטכלי של אגא של משרד בטחון כמעט הייתי אומר, בצבאות אחרים - של חכנון,

של הצד המקצועי, ופחות בשטח של הביצוע. זה כאילו היה צריך להיות מוטל על הפיקודים.

והתרגשה - אולי אני טועה - שנוצר פער. על פער אחר כבר דיברנו קודם שאגא כאילו

אין לו אחריות הפיקוד על ביצוע, מה שקציני אפסנאות בפיקוד כן צריכים לעשות.

אבל אני עוזב את זה, אני עכשיו בא לשתי בעיות אחרות לגמרי : האם זה נכון יהיה

לומר שכה אדם האפסנאי הטוב ביותר מבחינה איכותית והייתי אומר גם מבחינה כמותית

התרכז במטכל אגא, ובמפקדות של החילות האגאיים. ואילו הקאונטר-פרטס שלהם, שלפי

התפיסה הזאת הם בעצם אחראיים לא רק על ביצוע שטח, אלא על ביצוע בדרג גבוה ביותר

של חכנון, ייזום פיקוד. הקאונטר פרטס שלהם בפיקודים היו דלילים מבחינה איכותית,

מבחינה כמותית. וכחוצאה מזה נוצר פה אולי איזה אי שווי משקל, שתוצג המתכנן

הוא עמוס, והדרג המבצע בריעכר אין לו הכלים טובים לביצוע. זאת בעצם השאלה

המקיפת שיש לה הרבה מאד סעיפי משנה, אבל אני מניח לך אולי לדבר על זה.

אני חושב שהעובדות אינן נכונות וגם המסקנה לא.

נ. קין :

אדרבה.

ידין 1

לא העובדות נכונות ולא המסקנות נכונות. לא במישור החילי

נ. קין :

ולא במישור האגאי. אני חושב שהמקור הטוב ביותר להגבורה

לקציני שטח במטכל זה קציני שטח כחמוס האפסנאות שכאים מהפיקודים המרחביים. כשאני

849

שא

אומר הפיקוד המרחבי, אני מדבר על הפיקוד והעוצבות הכפופות לו. ונהפוך הוא, אני חושב שניחנה כעבר וגם כהיום כאגא, כוראי מהחקופה שאני ראש אגא ואני אצטא לא מהימר פה כציוני מיוחד כמינו. אני אגיד גם למה שמתי רגש על הנושא. אני חושב שהיה תמיד באגא ויש ודאי היום רבישות ועירנות לזה, וכאשר שאלה את מי לשכך כדרג הפיקוד, כדרג האוגדה (אני לא יורד לחטיבה)

ידין: אני מדבר על הפיקוד.

נ. קצין: גם האוגדה חשובה מאד. בחקופה כהונתי - וידוע לי שגם

בחקופה כהונת קודמי - ניחנה בהחלט קדימה, ער כמה שהיה פוזיציות לאגא גישה לענין, לאיוש/מורגים המכצועים ולא כדרג אגא.

אני חייב בענין כח אדם להכתייר שתי נקודות. א) קציני

החיל הראשיים בצה"ל על פי תורה, על פי חוק הם הסמכות התגבורת שלהם אדם בעל משיוך החילי בכלל זה"ל. כלומר - אם איש חיל אספקה, קצין או נגר מוצב לאיזה שהיא יחידה בצה"ל, התצבת שלו, העבר שלו, הקידום שלו, כל הכעיות שלו הן כעיות של קצין החיל הראשי. עד כדי כך שבמתקנים הלוגיסטיים הכפופים במישרין לראש אגא, תכנון האיוש והקריירה של הסגל מתוכנן על ידי קצין החיל הראשי.

באג נאמר דבר כזה: קצין אספקה ראשי הוא קצין חיל ראשי

אפסנאי מתואם על ידי ראש אגא. לראש אגא יש בסיסים אפסניים שמקורם ויטורם בחיל אספקה. בעבר הם היו כפופים לקצין אספקה ראשי. שיוכם החילי לחיל אספקה. איוש הפוזיציות בתוך בסיס שלי הוא להכרעת קצין החיל הראשי.

אביא דוגמא אחרת, או אביא את אותו הנושא בתוך אחר: אם

יש נניה טופס חוות דעה על קצין, ומדובר על מתקן כפוף לי - טופס חוות הדעה ילך כך: מסקן המתקן יחוות דעה על הקצין בטופס ויהתום. יעביר את זה לראש אגא או למחלקת המתאימה כאגא לחוות הדעה, וטופס חוות הדעה ילך אחרי זה לקצין החיל הראשי. כלומר - בשלב שאני מחווה דעה על הקצין הזה, שכפוף לי כדרג שלי, אינני יודע מה דעתו של קצין החיל הראשי. יש סגל אחד אפסנאי בצה"ל שער לאוקטובר 72 למען הדיוק - עד פברואר 73, לא היה לו "אבא" בצה"ל, וזה כל כח האדם שמכונה בצה"ל חכ"ל או חיל כללי. הסיפוריים במישור הזה זה סגל השלישות בצה"ל וסגל

האפסנאות, כי הם שייכים לחיל הכללי, אין לתם קצין חיל ראשי. אם הוא קצין אפסנאות בפיקוד מרחבי, הוא לא שייך לשריון, הוא לא שייך לחיל הרבליים, הוא לא שייך לחיל סקצועי כמו חימוש, קשר אספקה, רפואה. והוא לא שייך לקצין חיל ראשי אחר, כי קצין חיל ראשי כזה אין. בעצם האבא שלו, אם הוא נגד - זה השליש הראשי, אם הוא קצין - זה ראש אכ"א. כלומר, הדרג שצריך היה להכניח את קידומו, את הכשרתו - הדרג שצריך לזרז לא יהיו פערים בכה אדם הוא דרג אכ"א סגל ושליש ראשי, ולמטכ"ל אבא בנושא הזה לא היה סייף כי הוא לא סמכות מגבורת.

הנקודה השלישית שאני רוצה להסביר פה ² קצין החיל הראשי

מתואם על ידי ראש אגף במטה הכללי הוא במקרה של אפסנאות יש חמשה כאלה, שנים בחיאום ישיר לראש אבא, זה קצין חימוש ראשי וקצין אספקה ראשי, ושלושה בעלי זיקה כפולה - אחד קצין קשר ראשי, מתואם על ידי ראש אג"ם בתחום האג"מי, ועל ידי ראש אג"א בתחום האפסנאי; השני הוא - קצין רפואה ראשי, מתואם על ידי ראש אג"א בתחום הציווד הרפואי ובתחום פיננסי נפגעים במלחמה, אבל לא בתחום כה אדם שבו הוא מתואם על ידי ראש אכ"א ומערך האיטפוז העורפי גאנאמאכמי שלום. והשלישי - קצין הנדסה ראשי, שמתואם על ידי ראש אג"ם, ויש לו זיקה למטכ"ל אבא בתחום האפסניה. למרות התיאום הזה של ראש האגף, באלמנט של סמכות כה אדם הוא לא מתואם על ידי ראש אגף אפסנאות. אף אחד מקציני החיל הראשיים האלה, אלא שזה לפקידו של ראש המטה הכללי, ויש לו לצורך זה זיקה במישרין לראש אכ"א, ובתחום ההדרכה זיקה ישירה לראש מטה"ר.

כאשר רוצים למנות קצין אפסנאות פיקודי?

יריין:

רבע, חרשה לי, הנקודה הזאת חשובה ביותר. לכן כאשר רוצים

נ. קין:

למנות מפקד אספקה פיקודי, ראש אבא איננו חוליה בחוות

דעה אם האיש מתאים להיות מפקד אספקה פיקודי או לא. מפקד חימוש פיקודי - אין דעה. היה לי משבר עם קצין חימוש ראשי לפני חודשיים, כי התערבתי באחד המינויים שלו. הוא רצה לעשות מינוי שלי לא היה נראה. היה דיון אזלי על השולחן עם ראש מינהל הסגל ועם קצין חימוש ראשי שבו יצאתי לוקה. משום שראש מנהל הסגל הוכיח לי שעל פי הוראות הפיקוד העליון ופקודות המטה הכללי התיימות אני יכול לחוות דעה כאלוף

הפקידיו בנושא כח אדם אפנסאי יסוכמו על ידי מטכ"ל אכ"א בחיאום ישיר בין האגפים,
כלומר בין אכ"א ואג"א, וסיכום מטכ"ל אכ"א ישמש בסיס להמשך עבודת מטה על ידי
מחלקה זאת באגף כח אדם.

השאלה היתה : איך תהיה סמכות לקבוע?

למי יינתנו הקצוים? מי ישלח, נציג, חוגרים לבת"ד 1? כי זו תחילת מינויה של
קצונה. לצערי הרב אני חייב לציין שעד לפרוץ המלחמה היאום כזה לא הושלם,
למרות שהיו מבעים והוחלפו מבעים לדיון. אחרי מלחמה יום הכפורים זה ירד, כאשר
הנושא לא סוכם עד היום.

דה-פקטו בשטח היום לא סמנים יותר קצין אפנסאום

סדרג רב טרן ומעלה בכל צה"ל אלא על דעתנו, אבל זה מסדר אצטצאצטצא פרטי כיני
לבין ראש מינהל הסגל, שלפיו ראש מינהל הסגל לא מוציא כתב מינוי, גם אם פיקוד
פונה אליו, אם מדובר על רב טרן ומעלה, אלא לאחר שאגא חתם על הטופס הזה וחירות
אח דעתו באיזה מידה הקצין הזה מתאים או לא ומה הכניחותו לבני הקצין, ואנחנו
נמצאים בשלבי התארגנות.

אחרי כן אנ

נקודה שניה נגעה לענין ההדרכה. קציף החיל הראשיים,

למרות שבבסיסי ההדרכה כפופים לפה"ק, קציני החייל הראשיים הם מנחים מקצועיים של בסיסי ההדרכה בצה"ל. כך למשל קצין אספקה ראשי מנחה את בה"ד 6 שזה בית הספר לנהיגה ולכישול ולסגל הבכיר של חיל האספקה. קצין חימוש ראשי הוא מנחה של בה"ד 20 שזה קמ"ב בסיס ההדרכה של החימוש. ראש אג"א הוא כביכול המנחה המקצועי של קמ"ב-אספקה. אבל בה בשעה שקצין החיל הראשי קובע מי יגיע לבסיס ההדרכה, ראש אג"א למרות היותו המנחה המקצועי של 11, לא קבע מי מגיע לבה"ד 11 כי זה שוב ענין של סמכות תקנית ומענהל הסגל. הנסיון שלי להתערב בזה בחודש אוקטובר נחשב להליכה מעבר לגדר.

אחת המטרות של התיאום הזה של קביעת קציני אפסנאות

דוק
זוטרים ובכירים, צריך לקבע לאשר חכנית הלימודים, אלא גם מי מגיע לשם - מי מגיע לפרקן כדי להגיע לקורס הזה, כלומר, מי יהיה מועמד לקורס הזה, נקבע על ידי אג"א.

נקודה נוספת שראיתי אותה ומבקר המדינה הצביע עליה

באוקטובר, שאנו מכשירים סגל אפסנאות בצה"ל בקורסים מקוצרים מאוד. וכתוצאה מזה הקנייה המקצועית לקצין הזה שלא על ידי טריינינג-און-דה-ג'וב קצרה מדי, וכתוצאה מזה יחד עם ראש אכ"א תכננו קורס שקרא להארכת הקורס הקיים שהיה שבוע שבעות, לששה שבועות נוספים, ובמשך ששה שבועות הללך בקורס קציני אפסנאות מתקדם רצינו להעביר קורס מזורז בנושא ניהול משק, שהיה צריך להיות מועבר בבה"ד 11 על ידי מרצי הטכניון. המחזור הראשון צריך היה להתחיל בסוף ספטמבר 1973. הקורס הוזז לראל פרוץ המלחמה. מאז לא חידשנו את השיטה. כרגע מתנהל קורס אפסנאות בלי הטכניון, כי פשוט לא יכולנו להוציא אותם קצינים ששם בדרגי רב-סרן לתקופה נוספת.

עם זאת, לשאלה הספציפית אני רוצה להגיד באופן
לא־פורמלי, הֵיוּ מקרים שראש אג"א בעבר, וגם אני במסגרותי, התערב במינויים
של קציני אפסנאות בדרג הטיבתי, אוגדתי ופיקודי אם לדעתו המועמד של המפקד היה
לפי דעה אג"א לא מתאים. כך למשל יכולתי לדווח דעה לראש מנהל הסגל
או לראש אכ"א על חקן יואץ, ולא על חקן סמכות, שקצין־סוויים זה איננו מתאים
לדעתי למלא תפקיד זה לאור הרקע שלו, ההישגים שלו וכו'. אבל זה היה על
חקן יועץ ולא על חקן בר-סמכא ואפשר היה להתחשב או לא להתחשב בכך.

ידין 1: בעצם עניית על השאלה בצורה כללית. השאלה הספציפית
היא - בשטח זה התכונתי שאחזקת הימ"חים בסופו של דבר
היא על אחריות הפיקוד. מי בדרג השטח"לי היה אחראי לזה - לא אם מדובר על חשמלאים
או טכנאים - אבל מי היה אחראי באמת שבימ"חים האלה חתיה גם מצבה שמתאים
למשימות, ושהאיכות של כוח האדם המקצועי שם יחאים, בסופו של דבר הציוד היקר
כיותר וזה שהולך לקרב, הוא הציוד שבימ"חים. מי היה האכא לזה? לפיקוד יש אחריות,
אבל הסמכויות שלו בהשבת כוח-אדם הן סוגבלות.

2. קיין 2: אם מדובר בכוח-אדם חילי כמו חימוש, אספקה, קצין
החיל הראשי. מינהל הסגל לגבי קצינים, שלישות ראשי
לגבי חוגרים. אכ"א כגורם של כפופים שני המוסדות האלה. אג"א, עד היום,
איננו חוליה ואיננו כפוף לו לא לאיוש ולא לגבי התאמת האישי

ידין 3: אם בסעיף כחוב - אחריות למצב הכוננות אפסנאי,
פירוש הדבר שהאחראי אומר שאין אג"א בדיעבד
מהווה מרג טוטאלי שיבשוק אם הימ"ח הזה מסוגל לפעול בצורה צבאית. יכול להיות
שקצין החימוש עושה את שלו ויכול להיות שלא עושה את שלו

אז

- נ. קין: כוודאי לא מבחינת פערים בכוח-אדם.
- ידין: זה כוודאי לא תפקיד של תואר?
- נ. קין: לא, זה תפקיד של אכ"א.
- ידין: אבל יש פה גם אספקט של הכוננות האפסנאית.
- נ. קין: אם ההשלכה על הכוננות היא מחסור בכוח אדם או אי התאמה בכוח-אדם, או אלקדיפויות באיוש, מסכ"ל אג"א איננו גורם ולא היה.
- ידין: אינני יודע איך לפתור את זה. אבל כרוך לי אחת מן השתיים: או שבהוראות ושיקוד העליון מוציאים סאג"א את האחריות לכוננות ~~אפסנאית~~ האפסנאית של הצבא, או שמסילים עליו אחריות מטה לדאוב שהסינחיזה של החילות האלה ואחריות האגפים, בסופו של דבר ראש אג"א הוא שצריך להגיד לרמטכ"ל, חרע לך, שהיפ"חיס האלה אינם פונקציונליים מבחינה אג"אית, או כן פונקציונליים. מי עושה את זה?
- נ. קין: אם לומר את זאת בפלים אחרות, רב-אלוף ידין, אתה מנסה לומר שכוננות אפסנאית אינה פונקציה של חלפים וציוד בלבד, אלא גם כוח-אדם ~~ששבר~~ בין הציוד לחלפים.
- ידין: אויבר להיפך: לא איננה בלבד, אלא בעיקר.
- נ. קין: לחלפים אני אחראי, לכוח-אדם מפורשות לא.
- ידין: כשאני מדבר על כוח-אדם, אינני מחכוון לפעולה ממשל של ההקצאה. אלא לאחריות המסכ"ל לבדוק את זה.
- נ. קין: זה לא קיים.
- בבנצל: לאגם/חואר יש חלק בקביעת התקנים?

אינני מדבר על החקנים, אפילו לא על הקצאות

ג. קין:

כוח-אדם מבחינה כמותית. אני מתכוון

לזה שמישהו במטה הכללי יכול ללכת ליסוף מבחינה אג"אית לבדוק את סך הכל של הגורמים שמרכיבים מבחינה אג"אית את היסוף - כמויות, איכויות, פרופורציה טובה בין היסוף לאחזקה, ובין אספקה. רמה מקצינים, קצינים מסתאמים, ולתת תמונה כוללת למטה הכללי - ולהגיד מבחינה זו המצב טוב ומבחינה אחרת המצב לא טוב. יכול לשנות את זאת בדיעבד, או מתוך שמריש את האחריות שלו. אבל לפי דעתך זה לא מוגדר, זה לא באחריות אג"א?

אין בזה שום ספק.

ג. קין:

אח בעיית ההיסעים נעשה אה"צ, לכן

ידין:

לא אכנס לזה עכשיו. מעיקה עלי שאלה קטנה

שאני רוצה לחציג אותה: אולי דרך בעיה זו נחמיר בעיה נוספת -

שאלה מה שאלה קצת אחרת. ניקח את בעיית ה"גליל". שמענו כל מיני הסברים

מדוע הגליל לא הונפק לצה"ל בזמן. השאלה שתמיד רציתי לשאול - האם מישהו בצה"ל, אינני יודע אם זה אחריות של אג"א - שכאשר אנו מייצרים משהו כמו הגליל והעיכובים שעלולים להיות באספקה יכולים להיות מחוסר כוח אדם מקצועי לכיצוע, מחוסר מתקנים, מחוסר עדיפויות. אינני מדבר כרגע שהחכנון של הנשק לא היה בסדר. האם מישהו חושב שאפשר אולי לתת לייצר עבורנו חלקים או את כל הצירוד לבתי חרושת בעולם, שעושים את זה, כמו שמזמינים אצלם תחתונים?

בדרך כלל היוזמה בשאלה כזאת צריכה לצאת

ג. קין:

ממשל-אג, על הקן יועץ לא כתפקיד מוגדר,

אלא כאחד שמזמין ולא מקבל את ההזמין, ואם הוא מתחיל להציע אפשרויות אלטרנטיבות.

לדוגמה, אם העשט מפגרת כיצור תחמושת 7,62, ואני יודע שיש לה קו יצור, ויש בעיות. אז אני לוחץ שתזמין את זה בעולם ותספק לנו את מה שהזמינה מאחרים. ולא פעם קורה שהזמנת חלקי חילוף ל-פ.מ. או לרוס"ט או למקלעון, או תחמושת אחרת. כי אג"א הכיא את הדבר להכרעת דרגים עליונים, בדרך כלל זה מנכ"ל משרד הכסחון, ואמר שהתעשייה הצבאית לא עומדת במועדי האספקה.

לגבי הגליל אינני יודע אם נעשתה עבודה כזו.

אני יודע שאלוף עמוס חורב כשהיה ראש אג"א. החר"ע פעמים מספר לפני אג"מ על כך שמועדי האספקה ולפח הזמנים בהכנת הגליל לא התבצעו לפי התכנון. יש חקלות שכניולת שגורמות לפסילה בבח"נות. לא יחז לי, אינני זוכר את זה כיועץ כספי (הייתי אז קשור לעניין) ולא כראש אג"א, שאנחנו יזמנו שהתעשייה הצבאית תזמין את החלקים מחוץ-לארץ. אני חושב שבזמן פיתוח של נשק, לפני שמורה ראשונה הוגשה לבחינה, זה לא כדאי.

ידין:

נאמר לנו שמורה של עשרת אלפים אותם-עשרה

אלף תחלק. ונאמר לנו שבבעיות השכניות

נגמרו, ועכשיו זו בעיה של יכולת יצור. קראתי ב"כמחנה" האחרון, שקצח"ר הסכיר שינתנו לחיילים הרובים האמריקאיים 16, והוא אומר שהגליל הוא נשק יותר טוב, אבל 16 הוא גם תחליף לא. ברבע שאתה אומר שנשק מסויים הוא יותר טוב והאספקה לא יכולה להפלא בגלל כושר יצור - האם עכשיו משהו שואל למסירת סדרות ליצור בכחי חרושת אחרים, כמובן עם שמירת הפשט וכו' ?

נ. קיין:

אני יכול להביע דעה פרטית - אינני יודע

לגבי הזמנת חלפים לגליל בחו"ל. רשמית אני

אומר שאינני בטוח שמה שנאמר ב"כמחנה" על שרי קצח"ר, פועל במלוא החוקף.

אני חושב שהסדרה הראשונה של 729 רובים שיטנה כזה"ל, על התעשייה הצבאית עדיין לחקן פגמים ברובים. אנו ראינו את ההצעה לפתרון עד כדי כך שיזמנו לאפשר לתעשייה הצבאית לייצר את החלקים תודדים, למרות שאישור הימוש סופי לגליל כנשק שאומץ על ידי צה"ל עוד לא ניתן.

אם אומרים לנו שמוציאים סדרה של חמשה-עשר אלף, מה פירוש?

ידין 1

ההזמנה השנה היא לחמישה-עשר אלף. נאמר

נ. קין 1

למעשה הצבאית שלייצר את החלקים לחמישה-עשר

אלף, אתם יכולים; אישור סופי להרכבה ובחינת חמישה-עשר אלף אלה יהיה מותנה בבחינת האלף האלה בניסוי סופי, בהנחה שההתגברות על החקלוח חופסת בשטח כפי שבחיאוריה. ועשינו את זה בגלל מועדי אפסקה, כי אחרת אם היינו מעכבים את יצור החלקים הבודדים עד לחום בחינת אלף, מועדי היצור היו מאוחרים מאוד. כך שמתגלה שנתנו להם לעשות מה שחי פעולות מקבילות עם ריסק. שאם התגלשה חקלוח-מקבילות חקלה בניסוי האחרון, יכול להיות יהיו חלק מהחלקים שיצטרכו לייצר מחדש.

אחרי כן יע.

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבה בקר

העד: האלוף נחמיה קיין

8501

קיי 1

מה שכן רצייתי להגיד באופן פרטי, כתוצאה מהאספקה הרגישה של הגליל, והעכובים בה, המטה הכללי כל הזמן מבכיר את דרישותיו למ-16. מאד יכול לקרות מצב שכתוצאה מזה הדרישה הסופית לגבי כמות גליל, תקטן מאד. זה עלול להעמיד את כסימן שאלה את הכדאיות של ייצור הגליל בכלל. אני מדבר כרגע על הכדאיות הכלכלית המשקית, אינני חושב שתכנונחיו של הגליל עולות כל כך הרבה שכדאי להסתין כל כך הרבה עד שיהיה גליל ה-16 הוא תחליף טוב מאד לגליל. ורק לאחרונה הגדלנו אצל האמריקאים את הדרישות שלנו ל-16-א-1 בצורה רצינית ביותר והם גם נותנים לנו אותם. כך שגורל ההזמנה בתע"ש נמצא כסימן שאלה.

ידי 1

השאלה שלי לגליל היחה עקרונית, אם יש מניעה או נעשה, לתת אנדר לייסטנס לייצור עבור תע"ש

קיי 2

אני מניח שלא, אני חושב שהגורם שיכול לייצר את זה הוא במיוחד פ.ג., זו כבר שאלה של מדיניות, אם אנחנו כבר מוכנים להוציא ליצרן חוץ את המכנה הסופי של הגליל, כדי שהם יעשו את זה אנדר לייסטנס, כי זה גורם בדרך כלל להפצה רצינית מאד לגבי הגליל אני מוכרח לציין לגבי הגליל, שצואר הכקבוק להפצה הנשק הזה במח"ל יהיה מלבד הנזק עצמו גם המחסניות. תקני אג"מ/תואר קובעים היום לרובה מחאס אוטומטי 21 מחסניות, 12 צמודות לחייל, 8 בתד"ל ושלושה רזרבה מסכלית. זה שעור מחסניות לא מקובל בשום צבא בעולם. למשל כשאנו חובעים מהאמריקאים 21 מחסניות לרובים, אז הם שואלים ממיתם גדולה וכרוגז למה התקן זה 6 מחסניות לרובה ואף שאר הכדורים הם נותנים לחייל באריזת קרטון בלפזורת והחייל טוען את המחסניות בעצמו. אנחנו רוצים לעבוד כשיטה של החלפת מחסניות תפורת מחסנית, זה הרבה מאד מחסניות,

8502

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבה בקר

הערו: האלוף נחמיה קיין

ק"י:

וכשאנחנו חובעים מהאמריקאים 21 מחסניות לרובה
 אז הם מסבירים לנו שהם צריכים לבטל בחקן 4 רובים
 כי הם צריכים להוריד את המחסניות מכל ארבעה רובים. עד עכשיו הם מספקים
 לנו רובה עם 6 מחסניות, אם השאר הם מבטיחים לספק מייצור חדש מועדי אספקה
 בין 18 ל-24 חודש.

י"י:

הלא אפשר לתת לדרום אפריקה לייצר מחסניות,

ק"י:

אני חושב שכן. יש בעיות עם המחסניות.
 אני אומר מחסניות מ-16-א-1 שהזמנו בתעשייה אפא
 האמריקאית, מועדי האספקה שלהם הם 18 עד 24 חודש. והבעיה היא לא יצור
 המחסנית אלא אספקת חומרי הגלם. אם יצרן היום, כמו וויצטטר, פארה"ב,
 מזמין היום חומר גלם לייצר, ומדובר היום על 3.5 מליון מחסניות,
 אם הוא רוצה חמרי גלם ל-3.5 מליון מחסניות, מועדי האספקה של חומרי
 הגלם, לפני כניסתם לייצור, יהיה 18 חודש, זאת העובדה בשטח היום.
 גם אם אתה מזמין מחסניות ^{לגליל} 4450 בתו"ל, הנתיב הקריטי של הכצוע יהיה
 הזמנת חומרי הגלם, לא המכשש שכובש את המחסנית הזאת. התע"ש מתכננת אני
 יודע לספק לנו גליל עם שתי מחסניות לרובה. זה אליבא לכל הדעות נסוך
 מכל חקן אלמנטרי דרוש. כך ששאלת הכוונות של 15 אלף רובים, גם אם
 הם יסופקו במשך השנה, השאלה היא לא כמה רובים יהיו, אלא כמה מחסניות
 יהיו לכל רובה.

י"י:

זו דוגמה בולטת לכך שאת המחסניות אפשר היה
 לייצר במקום אחר,

ק"י:

בארה"ב,

י"י:לא בארה"ב,

8503

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבה בקר

חעד: האלוף נחמיה קיין

קייין: לא כל הארצות מוכנות לזה. למשל

לא מכונה.

קייין:

קייין: אני חושב שכן.

לסקוב:

השאלות שלי האחת היא לנושא המשמעת,

השנייה, לכוננות, השלישית זה שליטה והרביעית

בקשר למה שהעלה טרופ' ידין, בקשר לחילות ומקודים. נדמה לי שהתמונה

שאתה מתאר היא עוד יותר חמורה ממה שאני תיארתי לי. בנושא המשמעת,

אתה השתתפת בדיונים על נושא של משמעת ומשטר מינהלתי. לא עלה שם הנושא

של משמעת פרטונאית, משמעת טכנית. האם חשבת שזה בסדר, האם ידעת שישנם

ליקויים? האם חשבת להעלות את הנושא יותר מאוחר?

קייין:

לבני משמעת אפסנאית, מנסיוני האישי כראש אג"א

שנה, אוקטובר 1972 נהייתי ראש אג"א

ובאוקטובר 1973 פרצה המלחמה, אני חייב לציין, שמה שאני למדתי על

משמעת אפסנאית של יחידות, היתה משמעת ברמה סבירה מניחה את הדעת.

לסקוב:

גם במכניס, גם במתקנים, גם באבדנים, גם בחסר

קייין:

הייתי אטר, גם במכניס כן, באבדנים ובחסרים לא,

וזאת נקודה שהעלתי בדיון מטכל במרץ 1973.

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

הערד: האלוף נחמיה קיין

8504

קייין:

במסגרת הצגת תכנית עבודה של מטכ"ל אג"א לשנת 1973

גם במסגרת כנס ספ"כ (סגל פקוד גבוה-כללי)

כשאחך דברתי על זה, רב-אלוף לסקוב, אז, העלתי את שעור האבדנים בצה"ל,

לסקוב:

כנושא הזה בדקת את הרוח של פרקליט צבאי ראשי ?

קייין:

לא רק שבדקתי, אלא קיימתי שני דיונים על הפרקליט

הצבאי הקודם, ד"ר הדר, והצבעתי על כך שלדעתי

הענשים המוטלים על ידי בתי הדין הצבאיים, שתי חופעות לא סזאו חן בעיני

בענין זה, האחד, שבסופו של ענין רמה נמוכה בלבד מוכתה לדין, ולא

רמה גבוהה. כשאחא מטתכל על המשפטים המתנהלים בעניני אבדני ציור, מי בעצם

נותן את הדין בבתי הדין הצבאיים, זה רבי-סמלים, לא ראיתי שם סא"לים,

או אל"מים, שבאים כמפקדים ונותנים את הדין על מה שמתרחש שם.

וזה היה תאליך שבדרך כלל או בדיונים משמעתיים או בחוות דעת ספקדים, באיזה

שהוא מקום בסופו של דבר קראו לזה שהיה בא לדין אבוטכול. בית, גם האנשים

אפטיגלגם המוטלים על ידי בתי הדין הצבאיים, אנשים כגון התראות, נזיפות

לא עומדים בפרופורציה לחומרת העבירה שבה עמדו האנשים לדין.

לנרדי:

קנס סמלי של 100 ל"י,

קייין:

קנס, או מאסר על תנאי,

אפילו קנסות לפעמים. אפילו קנסות על תנאי.

יזמתי פעם שיחה עם נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, עם האלוף גודר,

לסקוב:

זה מכהינת העונשים, אבלאם התכיפות של האירועים

התופעות ביחס לציור וצל"ם,

ועדת החקירה, ישיבת קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

הערו: האלוף נחמיה קיין

8503

ג. קיין:

אתה שאלח אותי, רב-אלוף לסקוב, שתי שאלות

טפזיפיות, האחת לגבי מתקנים והשנייה לגבי

אבדנים וחסר, לגבי המכנים רמת המשמעת לא הניחה את הדעת.

ביחוד במסעך הסדיר, אבל אני חייב לציין, שאחת הסיבות לכך, שלא ראיתי

לה תופעה דומה בצבאות אחרים, היתה שיטת המיטה החמה. לנו לא היו מספיק

סחנות. וכחוצאה מזה, כשהיינו מוציאים עוצבה מסחנה, נניח את גולני

מכן-עמי, לתעסוקה מכצעית ברמת-הגולן נניח, היינו מכניסים שאותו סחנה

עוצבה אחרת. וזה כאילו אתה משכיר דירה לדייר וזה תלוי בתרבות הדייר

ובהתנהגותו. היו בענין המכנים תוצאות מאד לא יפות של הרס, אבל אני

חייב פה שוב לציין דבר אחד, מכנים שלא דוגמת ציוד נייד, נכסי דלא

ניידי, צריך שמפקד היחידה ימסור בווח על נזקים שנגרמו. או שיחבט ספול

כדי שנדע כיצד הנזק הזה נגרם.

לסקוב:

אבל המנעות מדברים כאלה זה גם כן רמת משמעת.

קיין:

זה לא התעלמות מהם. אני יודע שבצה"ל דובר ונעשה

הרבה מאד בענין זה. אני מוכרח לאמר לך, רב-אלוף

לסקוב, שאין לענין הזה מטה קסם. הבעיה של רמת הדיור של חיילי צה"ל

היא קודם כל בעיה של רמת תרבות ו"שבעה ילדים בחדר". לא יעזור בענין

זה שום דבר. בני אדם שמלכלכים שרותים מעבר למידה מתקבלת על הדעת, מלכלכים

זאת לפני שהם מזלזלים בפשט ברכוש הצבור, אלא שזאת היא תרבות שממנה

הם באים לצבא, וזאת תופעה שאי אפשר להחגבר עליה רק תוך כדי מתן פקודה.

אני מאותם המפקדים בצבא הגנה לישראל, רב-אלוף לסקוב, שכשאני עושה סיור

ביחידה, אני מרים גם את המכסה של הספטינג, כדי לראות אם אין סתימה.

8506

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

קייין:

אני יכול לחת דוגמה, לפני שלושה חדשים

בקרתי בעוצבה, במקרה גם אתם הייתם באותו

יום בעוצבה היא, ואני הגעתי אחריכם, וכשאגעתי לחדר האוכל, באכלנו

ארוחת צהרים, ספרו לי שמתחת לחדר האוכל יש כיוב, ובאמת היו ריחות

קשים מאד. אני סיימתי את ארוחת הצהרים ויצאתי דרך המטבח, וכך עברתי

במקומות שלא מראים לך כזמן הכקור, אלא במקומות שלא מתנדכים להראות

לך. וכשיצאתי מאחור עברתי ליד השפטינג. אמרתי למפקד במקום, קצין בדרגת

אל"ם, אני מבקש להרים את המכסה, הקצין הרים את המכסה, וראית שהספספונג

סחוס, עמדה שם טוריה, ואני בכבודי וכעצמי לקחתי את הטוריה והורדתי

את השומן מלמעלה, וסדרתי את זה. מה אני אביד לך, מפקד המחנה אמר לי

לא ידעתי עד לרגע זה מה זה ספטינג. לא ידעתי שיש דבר כזה.

אז אני אומר, זו גם ידיעה, גם תרבות, זה לא מסתדר רק בסתן פקודה.

עליך לוודא שהמכנה יהיה נקי ומסודר. יש תופעות של שכירת דלתות או

עקירת שפטים שטקרים, או עקירת כפתורי חשמל,

לסקוב:

כשדברים אלה נעשים ולא ננקטת פעולה

קשה להגיד של יש רמת משמעת.

כשהנשק מלוכלך קשה להגיד שיש רמת משמעת. כשמפקד לא מקפיד על נשק מלוכלך

משהו צריך לקרות לו, אם לא קורה לו שום דבר, ספן שנשק מלוכלך זה בסדר.

קייין:

יחד עם זה כחחוס הזה של אגף האפסנאות

בשנה הזו שקדמה למלחמת יום הכפורים

גם ביחידות בסדירות, וגם ביחידות המלואים, להפתעתי כראש אג"א, כארם

שנעדר מהשרות במשך 5 שנים, מאז תפקידי האחרון במערך האפסנאי, ועד שובי

אליו באוקטובר 1972, להפתעתי חל שפור יסודי ברמת המשמעת כחחוס האפסנאי.

פרט לענין האבדנים,

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18.8.74, ישיבת בקר

העד: האלוף נחמיה קיין

850'

לסקוב:

התמונה של הרוח המספטי שקבלנו
 לתקופה הזאת, בהשוואה לתקופה
 הקודמת הוא לא טוב.

קיים:

אני חייב לציין שלצערי לפעמים
 הסטיסטיקות בצה"ל אינן משקפות

אח המציאות לאמיתה.

לסקוב:

השאלה הבאה בקשר לענין המסמעת
 זה ענין של מצב ג', מה קורה

בגוף כמו מטכל אג"א, כשמוכרז מצב ג', האם יש לכם פקודות מה צריך
 לעשות, ב' מה קורה באג"א, מה אג"א מפעיל, או איזה פק"ל מופעל ?
 כאשר צריך להזיז כוחות, האם יש לכם פק"ל לכל צה"ל של מה שנקרא
 הזזת כוחות ?

קיים:

יש לנו קודם כל פק"ל של מה שנקרא
 אג"א/מצפה. כמו שיש אג"מ/מצפה
 יש גם אג"א/מצפה, גיאוגרפיה הוא לא בתוך הבור, אלא בור אג"אי נפרד.
 שם מפורט, ואני יכול לשלוח לכם אח הפקודה אם אתם מעוניינים, א היא
 נמצאת כרגע כשלבני עבוד ושחזור, אבל אם אתם מעוניינים, זה עד ה-6 באוקטובר.
 שם מוגדרים חפקידי מטכל אג"א והמרכזים הלוגיסטיים, כל הגופים הקשורים
 באג"א, מה קורה בכל אחד משלבי הכוננות.

לסקוב:

אחא יכול לציין מה בוצע ומה לא
 בוצע ?

8500

ועדת החקירה, ישיבה קמ"ט

18,8.74, ישיבה בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

אני יכול לציין שבוצע ככתבו ושלשונו.

קיין:

למשל בפקודים ב-5 באוקטובר היה

לסקוב:

בסול חופשות. איך זה,

איך זה מתבטא באג"א ?

היה בסול חופשות באג"א בהסתייגות

קיין:

שבימי שלום סחוך כ-14 אלף איש

ב-5 לחודש ?

לסקוב:

אני אומר, ב-5 לחודש, ב.סן

קיין:

הכרזת מצב הכוננות, בשעה 2.30

בצהריים, ב-1145 נדמה לי, הכרזת מצב כוננות ג', היה בסול חופשות

במערך האג"אי, יש כ-8000 אזרחים עובדי צה"ל, ועליהם מצבי הכוננות

פועלים אחרת.

מה באמת הסטטוס שלהם במצב כזה ?

ידין:

מצב הכוננות אומר שעליהם חלים

קיין:

הוראות מקצועיות...

המשיכה א.ו.

מצב הכוננות אומר שאם=תמצב= שלוביהם

נ. קיין:

חלוח הוראות כוננות מקצועית ולא אנאיות.

כלומר אם יש לי תעסוקה עבורם כתוצאה ממצב הכוננות, אני משאיר אותם, אם

אין לי תעסוקה בשבילם, אינני משאיר אותם. למשל, אם תבוא כמות גדולה

של נשק כתוצאה מהכוננות, אני צריך להשאיר אותם כדי להתגבר על הכמות הנוספת

של העבודה. אבל להשאיר אותם ללא עבודה, זה לא.

מה לגבי כוננות לחזרה?

לסקוב:

יש חזרה כוחות במצב כוננות בלי שהוכרז

נ. קיין:

כוננות ג' אם הוכרז מצב ג', מרכז הובלה

מתפצל לשניים: מרכז הובלה שהוא הכיצועי. השני - סתנ"מ - מרכז תנועות

סתנ"ל, שמחמקם מיידית במטכ"ל אגא.

זה מתכצע מייד או שיש פקודה?

לסקוב:

יש פקודת הפעלה. סתנ"מ עובר לאג"מית.

נ. קיין:

בערב יום הכפורים הופעל סתנ"מ.

חביא לנו את הפקודה הזו?

לסקוב:

בהחלט.

נ. קיין:

השאלה הבאה היא קצת מורכבת. אתה אומר

לסקוב:

שהאחריות לכוח אדם איכותית וכמותית בימ"חיים

זה של קציני החייל הראשיים. קצינס החייל הראשיים לא עומדים במסכה או לא עומדים

באיכות. לפי דבריו יוצא שמי שצריך להורות את הימ"ח המסויים שבדיקה של חמשים

עוה בגלל מחסור כוח-אדם, לכן לא תבוצע= זה ראש המטה הכללי? האם משהו

חביא את זה לפני ראש המטה הכללי ואמר לו: - בימ"חיים האלה זה ארבעים, חמשים

או שלושים אחוז ולכן איננו יכולים לבצע, וראש המטה הכללי היה צריך לאשר

8510

או להנחות אותו ימ"ח שבמשך ששה חודשים הוא פטור מלעשות סיפולים במשך המסעים שעות?

נ. קיין: אני רוצה לתח דוגמה איך זה עובדה:

כשלושה-ארבעה חודשים לפני מלחמת יום הכפורים

פגש אגב, כאשר דו"ח ביקורת של צוות ביקורת אג"א מבקר בפיקוד בימ"ח ---

לסקר: זה לא המקרה. נניח שאין ביקורת. ויחידה של

הסיבה 500 יש ציוד קשר ויש איש אחד לקשר.

נ. קיין: חרשה לי, זו בדיוק הדוגמה שאני רוצה לתת.

היה דו"ח בתחום הקשר לא חיובי על אחד

הימ"חים בכסי ציוד פיקודי. כשאני רואה דו"ח כזה, מלבד כל הצעדים שננקטים

במישור אג"א, אני בדרך כלל כותב מכתב אישי לאלוף הפיקוד ומסנה את חשומת-ללך

לדו"ח הביקורת ותובע ממנו לדווח לי איזה צעדים הוא נקט לדי לחקן את המצב.

קיבלתי תשובה מאלוף חופי שהיה אלוף פיקוד הצפון, מה אתה רוצה ממני בענין הקשר,

אין מספיק טכנאי קשר. כתב לי את המכתב. לפני היו שלוש דרכי-פעולה אפשריות.

(א) לבוא לאלוף הפיקוד; (ב) להעביר את הנושא לראש מפכ"ל/אכא, ג) לקרוא אלי את

קצין קשר ראשי. הצעד השלישי זה לא בסמכותי. כי קצין קשר ראשי יכול להשיב לי

דיברתי עם הפיקוד ועם אכ"א. קראתי אלי את קצין קשר ראשי. וקצין קשר ראשי

הסביר לי שהסביר לאלוף פיקוד הצפון שיש לו פערי כוח אדם/באלקטרוניקה כתוצאה מזה

מרחק את הפער על כל הפיקודים בצה"ל. גם בפיקוד צפון, לדעתו כקצין קשר ראשי

ממך האחזקה של הקשר בפיקוד הצפון במצב בכלל זה ברמה סבירה והכעיה היא

לא בעיה של חוסר טכנאים. עשיתי שתי פעולות. (א) העברתי תשובת קשר"ר לאלוף פיקוד

הצפון. (ב) ביקשתי את ראש אכ"א שיוורה לברוק אם הקשר של הבצ"פ מאויש בסדר. שתי הפעולות

בהפנדכות לא לפי הגדרת הפקידים. אינני רשאי לבוא להגיד לקשר"ר היות שלדעתי

הקשר לא פניה רמת האחזקה בבצ"ח בגלל כוח-אדם, ולכן קח שני טכנאים מפיקוד

דרום ותעביר לפיקוד צפון.

לסקוב:

זו לא חשובה לשאלה שלי. העליתי נקודה שהיא כן
בחרום הנושא של תיאום קצין חיל ראשי. קצין חיל ראשי לא
אייש את הימ"ח. מתבקש לכן שהמקורות של אחזקה שהוא הוציא ישונו באותה תקופה.
אני חושב שאתה יכול לדרוש ממנו שלא יעבור מבחינת הוראות חיליות שתהיינה
מושלמות ביותר בעולם, ומבחינת שיכון אנשים האגר ביותר בעולם. זה בתחום
שנכנס אליך. אלא אם זה לא הולף, להביא את תנאין לרמטכ"ל. יש מקרה שניה - בנקודה
הזו. כי היה מח"ס וסיפר על מצב האחזקה של הקשר שלו.

נ. קצין:

מכסל/אגא איננו גורם בדיווח פורים על אישים בים"ח
של כוח אדם. אינני יודע את התמונה הזאת.
אני צריך לנקוט יוזמה סיועית.

לסקוב:

האם יזמת שמהיה לך דיווח?

נ. קצין:

בכוח-אדם?

לסקוב:

כן. קצין אפסנאות שמדווח לך על המצב של כ"פ שלי,
וכאן ודאי יש הפיפה מבחינת האחריות של קצין אפסנאות
האחריות
כלפיה הפיקוד ויס-א-ויס/של מטכ"ל אג"א. האם יזמת שיהיה דיווח כזה?
דיווח כוח אדם אליי? יזמתי ביוזמתי ונעניתי בשלילה.
אפרו לי שאתה לא גורם בענין כוח אדם.

לסקוב:

ערעה לפני המטכ"ל?

נ. קצין:

אם ערעתי לפני ראש המטה הכללי.

לסקוב:

אני אקרא לך קטע על שחיתות עם ובלוי מרכאות:
האם ידוע לך על דבר כזה? מ-29 ליולי 1973, מהמדרשה
לצנחנים של איננו. נאסרו ישיבה העומדת בפני ביקורת הימש, עקב ביקורת העבירה

נשק מקולקל ברמה אחזקה נסוכה ליחידה אחת ולווחה כמות נשק לתקופת הביקורת".
 חרגיל לדומה לזה נעשה עם זחל"מי יפ"ח. זה כבר שינוי שלפוף של צל"מ.

צ. ק"ן

לא ידוע לי דבר כזה. אף פעם לא הובא לידיעתי דבר כזה.
 בדרך כלל כשיחידה מבקרת כביקורת חימוש, ביקורת החימוש
 סוודאט אם יש בים"ח אח הצל"מ שנופק ליחידה. אני חייב לצין שהעברת המקלעים
 אפשרית כי המקלעים לא מצויינים לפי מספרי ה"צ" שלם. לא ידוע לי על
 תנועה כזו, מעולם לא הובא לידיעתי.

לסקוב

מה השליטה שיש לטמ"א/אג או לקצין חיל ראשי או למי שיש
 ב"פיים לידן?
 לו שליטה, על דברים שנמצאים ב"טמ"א, שיצאו מהמחסנים
 המרכזים והם יכולים להיות או בדרך או התביעו ליחידות.

ג. ק"ן

גבי מקני החזקה בדרג טכ"ל, כדוגמה שבמרכז החמושת
 יצאה החמושת סדר ללרפידים בסיני, לבסיס של אג"א בסיני.

לסקוב

כדונחש מהבסיס של אג"א ליחידה.

ג. ק"ן

חון כדי תצעה אין לי אינפורמציה. יש לי אינפורמציה יצאה
 פיש אינפורמציה הגיעה. אין אינפורמציה בתנועה.

לסקוב

המס"ים לא מדווחים - עברה שיירה זו וז?

ג. ק"ן

לא. דרך אגב, גם לא נתגלה שום צורך בכך. לא ידוע לי
 על מקרה אחד בצה"ל ששיירה טכ"ל יש שיצאה לאיזושהי כתובת
 לא הגיעה במועד וש ובזמן.

לסקוב

האם ידוע לך בין ה-7 וה-8 על שיירות כאלה שנתקעו בתוך
 הצירים?

ג. ק"ן

לא שיירות מטפליות.

ידין 1

כששמענו עדות מסגן הרמטכ"ל לשעבר בקשר עם חוסר כביכול

בתחמושת ארשילריה שלמעשה לא כצעתה, כל העסק היה

במייס ליין. איך זה מסתדר?

נ. קיין 1

זה אי הכנה. זה דבר מסובך להפיק את זה. זאת אי הכנה.

החוסר היה פונקציה של חוסר דיווח על נצרך על ידי היחידות.

יחידות שירו לא דיווחו כמה הן ירו. זו הבעיה. לא המייס-ליין. מהי שיטת האספקה

במלחמה? יחידה יש לה תקן. למשל תחמושת סנקים 100 כדור. לכאורה יחידה צריכה

ל קבל השלמת תחמושת לפי דיווח שת"ל - שינוי ציול להיסה. שדרך אגב צריך להיות

מוגש לאג"מ/מצפע. היחידה אוטרה היו לי סאה כדורים, צרכתי סאה כדורים וצריכתי

להגיד איזה כדורים. צריך לדעת אם היו נפיצים או נ"ט הם. אף דיווח אחד משך

ימי המלחמה לא מאוגדה, והיו לי קציני קישור באוגדות; לא ~~מאוגדות~~ לפיקוד

מאוגדה והיו לי קציני קשר פיקודיים. ~~מאוגדה~~ אף לא דיווח אחד.

ידין 1

האם זה לא כשלון של הסטאף האפסנאי בפיקוד?

נ. קיין 1

זה לא סטאף אפסנאי. אם סנק יורה ולא מדווח שירה, איך

אפסנאי יכול לדעת שירה? יש קצין אפסנאות בחטיבה.

הגדודים שלו קדימה, בבטן שלו יש כך וכך פגזים. אם הסנק יורה ולא מדווחים,

איך אפשר לטעה?

לסקוב 1

כשממלאים מחדש אפשר לדעת מה יצא. האם דיווח כזה הגיע?

נ. קיין 1

לא. הוא הגיע רק כצנורות ~~הם~~ קציני הקישור של סטל/אגא.

לכן אג"מ/מצפע ערכו את הפיקוד המרחבי. רב-אלוף לסקוב, מה שכן קרה, שהיחידות

דרשו תחמושת. בדרך כלל מי שדרש את התחמושת היה הדרג העומשי. לא על בסיס

צריכה ולא על בסיס צעה, שיהיה.

כתוצאה מזה ניפקנו תמונת קדימה.
 אני כראש אב"א חייב לאתר התמונת לפי ירידת המלאי בכוננות ששכ"ל. אם יש מאה
 אלף כדור ---

לסקוב: כולל רפידים?

נ. קיין: כולל רפידים. כל מה שיצא מרפידים, כשבילי נצרך.
 כי אם אני מחכה לדיווח בהתאם בצ'נור האפסן אינני יכול להשתלט על העניין.

יריין: לאיזה חוסר משמעת אתה מייחס את זה?

נ. קיין: חוסר משמעת שהיה שיפוטי לכל כוחות זה"ל במלחמת המס-המספיקים.
 שש הימים. לאורך כל המלחמה. קראתי דו"ח של אלוף מתחיהו פלד
 שתזרו את הדיווחים. זה היה שיפוטי בכוח-אדם, בתמונת, בכל דבר. שום דיווח
 ושום ידיעה לא הגיעה בשום נושא. רב-אלוף יריין, שהיית במצפע, יודע מה היה
 דיווח החללים.

יריין: אז מה המסקנות שהוסקו אחרי שש הימים?

נ. קיין: נעשה מישוט ~~ממלכה~~ בשיטת הדיווח.

יריין: שלא מדווחים?

נ. קיין: השקנה אחרי מלחמת שש הימים היתה שהדיווח מסורבל. יותר
 מדי ניירות, קטלוגים, מספרים, אז מה שעשו - פשוט את הדיווחים ;
 פשוט מספרים, פשוט ניירות, יותר אינדוקציה מילולית ולא מספרים. וצמצמו את
 הדיווח. גם השיטה הזו לא עבדה. בכלל דיווח לא עבד.

יריין: מה עשו אחרי המלחמה עכשיו?

נ. קיין: עכשיו אנחנו משחזרים מחדש את הנוהלים.

יריין: האם הכעיה היא נוהלים או משמעת?

ט 85

נ. קיין: ~~המלצתם~~ אחרי שנפגש את העניין עד מינימום הכרחי ביותר יוותר מינימום לדוות. אומדן אם דרג נמוך לא ידוות, הוא לא יהיה. אני חושב שכלהט הקרב וערפל הקרב לא ידוות. זאת דעמי. שותפים לי בדעה זו הרבה גורמים בצה"ל.

ידין: זו בעיה חשובה מאוד. בעיות מדיניות ממדרגה ראשונה יכולות להיות מוכרעות בגלל העניין זה. שלא יידעו. מתאום לגיעו למסקנה שבעוד שעתיים אין לנו אפשרות להלחם ~~הם~~ ונכנעים, ומתאום יסתכר שכל המגזים נמצאים.

נ. קיין: א"ל נאמר שזה היה בפייס-ליים זה נכון. אלל עקב המצאותו בפייס-ליין נגרסו שני נוקים. א) הפייס-ליין הזה פירושו רכבן ב) פירושו שהמטה הכללי מי תחת הרושם שהתמושת איננה, ומתחיל לתבוע סגורמי חוץ אספקה מיידית של רכבת אוירית.

לסקוב: אתה אומר שהיתה מכנית ציוד שהיה מיועד ליפ"חים ביהיה במקום אחר, ושהיתה חמונה שהציוד הזה שייך ליפ"ח זה וליפ"ח היחידה זה. מה ~~המטרה~~ היתה המקורה - האם ~~המטרה~~ צריכה לדחוף ולהחזיר ליפ"ח, אומדן יפ"ח צריך ללכת ולקבל את זה?

נ. קיין: מעורב.

אחרי כן יע.

לפני כן יע.

אד

ועדת החקירה - 18.8.74
ישיבה קמ"ט - כבוד
העד: אלוף נחמיה קין

- מערב. ג. קין:
- מה שכל זה - ^{כנסת} צאצא יחידות שהיו סידורים כאלה - אכן
בוצע כפי שהפקודה אמרה?
לסקוב:
- לא היחה יכולה להתבצע. אף אחד לא יכול היה להתבצע
בפועל בגלל שחי סיכות: א. יש מערך הדרכה אשר המשיך
ג. קין:
להחאמן.
לסקוב:
אם כך, אולי אתה יכול לפרט באיזה מקומות היו סידורים
כאלה, ולפי המקום - מה בוצע לפי הפקודה?
לדעתי לא בוצע שום דבר.
ג. קין:
למה?
לסקוב:
אף יחידה אחת לא הצטיידה.
ג. קין:
יחידה 600, למשל, לא המשיכה להחאמן. והיא לקחה את
הציוד שהיה שייך ל-421. מה עשיה? זו לא משמעה?
לא. מוכרחים לראות אח מלחמה יום הכיפורים בקונטקסט
של מלחמת יום הכיפורים.
ג. קין:
תענה לי על הנקודות האלה.
לסקוב:
אני משוכנע שאם צה"ל היה מתגייס עמם ערב מלחמה
יום הכיפורים כפי שהוא התגייס ערב מלחמת ששת הימים,
כל החופעות האלה במלחמת יום הכיפורים לא היו. אין לי בזה שום ספק.
ג. קין:
המסקנה היא שלא היו מבחינה צה"לית נוהלים למקרה
של התגייסות במקרה של החקפת פתע.

ג. קין:

סאה אחוז. לא חסא אף פקודה אחת של המטכ"ל, לא של אג"ם ולא של אג"א ולא של אף אחד, מה קורה כאשר צריך להתגייס ב-24 ק. ולגמור ב-48 ק. - ולא בארכעה ימים. ר/א ידין אמר שהוא יגיע לנושא היסעים, אבל זוהי אחת הדוגמאות האופיניות והסיפוריות לכל התהליך.

לסקוב:

כפי שהיה פעם, אפילו לפני מלחמת ששת הימים, שישנו תקציב לחימוש סנקים, כך שבמקרה וחימשו אותם והסנקים לא יצאו לפעולה - היה תקציב שמסקם את. ~~שחממממ~~ (ג. קין: את החתמושת?)
את החתמושת, כדי לכדוק אותה.

ג. קין:

קיימת הוראה בצה"ל האומרת שאריזתה נפתחה - חייבת להיות פוחדת לבסיס מטכ"לי לאריזה מחדש.
לפי מספר ההחזרות הממוכנות במשך השנה פלוס רזרבה לדברים לא צפויים מראש,
- - - - - תכנית העבודה של פיקוד צפון.

לסקוב:

באופן קבוע לא היה נכון לעשות סידורים כאלה למצב ג' / ולא להסתכן למפרט קצר ולמפרט גדול.

ג. קין:

אבל מזה הפריע במלחמה?

לסקוב:

משום היו מחמשים את הסנקים יותר מהר.

ג. קין:

את היו מספיקים לחמש את הסנקים מראש לפני המלחמה?

לסקוב:

מצב ג' זוהי כוונות למלחמה, לפי מה שכתוב בחומר של

אג"מ-מבצעים, מלחמה בלי חימוש של סנקים, זאת אומרת

ש אין כוונות למלחמה.

ג. קין: הקונצסציה של צה"ל לפני מלחמת יום הכיפורים היתה, שלצה"ל יהיה מספיק התראה, שבין הזמן שיקח לסבל המילואים להגיע ליס"ח ולצאת בצורה מסודרת למלחמה - הזמן יספיק לזווד ולחמש את הסנקים.

ידין: אנחנו קיבלנו ערות מחטיבה סדירה בפיקוד הדרום, זה היה מרן שומרון, שהוא כאשר קיבל מצב כוננות ג' ורצה להפעיל את הדרגים, הודיעו לו: אין אישור מהמטכ"ל.

ג. קין: את הדרגים?

ידין: החמושת, הוא נתן הוראה לפרוץ את המחסנים.

ג. קין: הכה נראה על מה מדובר. חטיבה סדירה, אוגדה סדירה - חמושת בטן על-ידיה, בתוך הכסן. 60 כדור מתוך 100 - בתוך הסנקים, חמושת דרג א' היא במילואים. גם הרכב שלה במילואים. זאת אומרת, כדי שהיא תמלא את דרג א' שלה - היא צריכה לקבל אישור לגייס את דרג א', לגייס את הנהגים, להוציא את הרכב מהיסמ"ים ולהעמיס את החמושת על הרכב. אלה הדוגמאות הטיפוסיות שנחתי שגם לפני מלחמת יום הכיפורים - כאשר היה מוכרז מצב כוננות - היחה שאלה: האם לגייס את דרג א' או לא לגייס אותו. אם לא מגייסים את דרג א' - אין לאוגדה מה לעשות.

לסקוב: מתוך רשימת החסר, או מצבה לא מלאה של יס"חים, מוכילים

וכדומה, או נגמ"שים מהסוג של 113 - האם אתה יכול להגיד מה מזה נבע מחוסר תקציב? (ג. קין: נגמשים?) נגמשים, מוכילי סנקים, מקלעים שהזכרת.

ג. קין: נקח לדוגמה את אצאמא הנגמשים.

לסקוב: אולי נעבור על כל הרשימה של הדברים החסרים, וזה היה מונצציה של תקציב.

ג. קין: אני יכול לתת תמונה מאד כוללת.

ידין:

דברים שאפשר היה לקנות, וזה לא היה מנוע בגלל
טעמים פוליטיים.

ג. קיין:

יש לי דוגמה מאד יפה.

צה"ל החליט להצטייד באופק א' * ב-250 נגמשים.

(ידין: בסך-הכל?)

חוץ ממה שהיה. בפרוץ המלחמה היו לנו 370/360 נגמשים.

כאוחה הקופה של "אופק א'" תכנית ההצטיידות של צה"ל

היחה 250 נגמשים, אבל בהתנגדות חריפה ביותר של סגן הרמטכ"ל, שהיה עקרונית נגד

נגמשים, בהכרעה אישית של הרמטכ"ל שהנגמס נכנס כאמצעי כזה"ל. סגן הרמטכ"ל

בגלל בעיות אידיאולוגיות וחורתיות היה נגד נגמס בעקרון. הוא אמר: או סנק או

אמצעי אחר. הנגמס זה לא אמצעי מסורייין, לדעתו. היו על כך ויכוחים קשים

במטכ"ל. הבעיה הוכרעה כסופו של ענין על-ידי הרמטכ"ל, שנגמס הוא במגמה

ההצטיידות של צה"ל. בתכנית חמש-שנתית שהוצגה על-ידי המטכ"ל היו 250 נגמשים,

50 נגמשים לשנה.

בסוף חודש אוגוסט 1973, הגיע מכתב מהפסגון

דרך הנספח הצבאי האמריקאי בחל-אביב, שהסביר כי בכוונתו של המפעל המייצר

אח הנגמשים לסגור אח קו הייצור, כי אין לו הזמנות. והוא לא יוכל לייצר

50 נגמשים לשנה, או אם הוא ייצר אותם - המחיר בגלל קו הייצור הקטן יהיה

גבוה מאד. ולכן אם יש בכוונת צה"ל להצטייד ב-250 נגמשים, יש רק פתרון

אחד - להצטייד בכל ה-250 בבת אחת. המכתב הגיע אלי דרך סודיעין 19. ברגע

שהמכתב הגיע אלי כתבתי מכתב לרמטכ"ל אהאצ' והמלצתי למצוא אח מקורות המימון כדי

לקנות אח כל ה-250 נגמשים המיועדים להצטיידות במשך חמש שנים, בבת אחת.

היו על כך דיונים קשים מאד, כי לא היה מקור תקציבי לכך. היה צריך "לגרו"

מאיזה מקום כסף לתכנית רב-שנתית. והתאמץ נעשה וכסוף ספטמבר ניתנה תשובה

לאמריקאים שאנו מזמינים אח כל 250 הנגמשים יחד בעצם הדרישה כבר הוכנסה עם

פרוץ המלחמה.

הערות אלוף נחמיה קין

זוהי דוגמה שבה לא יכלו לקנות נגמשת - 250 נגמשים באופק א'. - קנו 50 לשנה
לא מפני שזה"ל היה זקוק לכן, אלא שבמסגרת התקציבים לאופק א' זו הייתה האפשרות.

מובילי סנקים - מובילי סנקים כזה"ל באופן קבוע
וכרוני, מיום שאני מכיר את זה"ל, מימי היותי מזכיר פיקוד עליון ועד היום הזה
בהיותי ראש אג"א - היו חסיד בעדיפות נמוכה כזה"ל. כל ימי חיי אני זוכר **אנא**
אותם עולים ויורדים ברשימות ההצטיידות. (לסקוב: לא בתקופתי, אבל זה לא חשוב.)
אני לא יכול להגיד לך, המפקד, כי זו הייתה התקופה שהייתי בפו"ם. אבל אני יכול
להגיד לך במלוא האחריות, - ואני יכול גם להראות את מסמכי ההצטיידות של מסכ"ל-אג"א -
שכל אימת שהגיעו לשאלת אם מוביל סנק או סנק - הכריעו לטובת הסנק ונגד המוביל,
ואסרו: במקרה הגרוע ביותר יסע הסנק על שרשרת. יותר טוב יסע סנק על שרשרת
מאשר יהיה מוביל ולא יהיה סנק יסע על שרשרת. אגב, כזה"ל היו מפקדים
שהיו בדעה שזה בזבוז. יש מפקד גייסות שריון שאחרי מלחמת יום הכיפורים - ברן ירידי -
שהיה בדעה שגם כמויות המובילים שהזמנו עכשיו בתקציב גדולות מדי. אם יש
כסף מוטב להוציאו למטרה **אנא** אחרת.

לסקוב: מספר הסנקים שלא הגיעו כחוצאה סך מגיע ל-170.

לברן בהתקפה שלו היו 167 סנקים.

נ. קין: אוגדה זה 272 סנקים.

לסקוב: היו לה 167 סנקים. 167 סנקים זו הייתה אוגדה כפעולה.

כאיזה מקום מישהו עושה השכונות על אפשרויות שונות.

אני עוד אגע בכך כעניין של האוגדות.

ירידי: אחת מדבר על סנקים. ומה עם התומפמיס? שמענו שאג"ד

אנא התומפמיס מכאן-שבע עד שהגיע - חצי נשאר בדרך,

וזאת בגלל חוסר מובילים.

852

ועדת החקירה - 18.8.74
ישיבה קמ"ט - אחר-האדיםהערה: אלוף נחמיה קיןג. קין:

אני אגע גם בענין החוס"מים, אגע גם בכך.

לדוגמה שאתה מביא, ר/א לסקוב, ברן היה ספקד אוגדה 162.

הוא היה ספקד גייסות השריון אחרי המלחמה, הוא יודע כמה סנקים היו לו במלחמה

ונועצנו בו לשאלת כמות המובילים שצריך להזמין אחרי מלחמת יום-הכיפורים.

ברן היה מתנגד חריף להזמנת המובילים, הסעולים הרבה מאד כסף. --- שלהם יקר

כצורה כלתי-רגילה כאחסנה, צריך לתחזק אותם, צריך לאחזק אותם, צריך לבנות להם.

הוא אמר שזה לא משחלם בהשוואה לכך אם אתה קונה באותו כסף כמות יותר גדולה

של סנקים, זוהי השקפת עולם, הכריעו נגדו, הזמינו את המובילים, אני אומר

שיש התרוצצות כזו בתוך צה"ל כשאלה הזו, זה לא כלל שעל כל סנק צריך להיות

סוביל, או על כל כמות מסוימת של סנקים, ניסו לפתור את הכעיה על-ידי ניצול

ימ"מים.

לסקוב:

אתה יכול לעשות השוואה של פערים בתקציב הצטיידות

מול הוצאות נניח ~~במסגרת~~ בבנין מעוזים ומוצבים מ-1969 ואילך,

פערים בהצטיידות של צה"ל כאותן שנים זהמול זה.

ג. קין:

אני חושב כי בכספי המעוזים אפשר היה לסגור את הפערים

בצה"ל בשקט גמור, והיה נשאר הרבה עודף, אבל זוהי

כמובן שאלה של השקפת עולם מה עריך.

לסקוב:

בקשר לתשובה הסופית של בענין הרכש.

אני חושב שהוא לא הכין את השאלה, השאלה שלי לא היתה

על מצבת הרכב צבאית ואזרחית שהיתה וכמה שוחרר, אלא האיזון, והרי אחד התפקידים

של אג"א הוא לשמור על איזון בין הצריכה, המצבה של הרכב איננה מצביעה על איזון,

כי איזון יכול רק להתקבל מהכומר שלנו לנצל את הרכב לפי סוגה-ק"מ.

איזון בין מי למי?

ג. קין:

הערות אלוף נחמיה קין

לסקוב:

בין המאסף הצבאי לבין הצרכים שהיו. האם יש אפשרות
לברוק זאת מבחינה זו. כי כאן זוהי המצבה והיא לא עונה.

ג. קין:

אבל הוא אומר כמה סחוך הגיוס.

לסקוב:

אני יודע, אבל זה לא נותן לי את החשובה, כי אין
לי כאן את הניצול --

ג. קין:

קשה לי מאד להשיב על האיזון, כי לדעתי המסק האזרחי
קבע את הצרכים שלו בצורה לא אמצעית שקולה.

לסקוב:

נקח את המסק הצבאי. היחה לכם שליטה על התנועה של
הרכב הזה. היה מרכז היסעים, הוא ידע איפה הרכב נמצא.

ג. קין:

לא רק שידע, אלא אנחנו תוך כדי המלחמה ובשטח ימי המלחמה,
אני עם פלוגות הובלה צבאיות - כל אימת שאנחנו שהיה לי
עודף בעתודה מסכ"ל שלא היה לי עוד צבאי - העמתי את פלוגות ההובלה כמסגרות
לרשות מל"מ. הם עבדו בשביל מל"מ.

לסקוב:

מאיזה תאריך זה התחיל?

ג. קין:

מ-6 באוקטובר. גם דלק וביחוד דלק ב-6-7-8, וב-7 לחודש/ -
ואילך
פלוגות הובלה שלמות על מפקדיהן ודגליהן קיבלו משימה.

לסקוב:

ב-6-7-8 - אין.

ג. קין:

אני גייסתי את הרכב לצה"ל. אלה היו פלוגות הובלה
צבאיות וקיבלו משימה: עכשיו חובילו חומרי גלם מהנמל --

לסקוב:

זה היה צריך להופיע במשימות מל"מ ב-6-7-8 לחודש, ואין.

852

ועדת החקירה - 18.8.74
ישיבה קמ"ט - אחר-הצחרייםהערות אלוף נחמיה קין

ג. קין: יכול להיות . אבדוק מחדש את התשובה. אבל כל ימי המלחמה

ללא יוצא מן הכלל - ניתן סיוע כיחידות מבוייטות למל"ח,

שלצורך המשימה הועמדו לרשות מל"ח. זה גם מבקר המדינה בדו"ח שלו עמד על

סדרי המינהלה הלקויים שהיו מסביב לענין. אבל הסיוע הזה ניתן.

למקוב: כמה שאלות בקשר לשיטה. האם יש לך בסיס לתשובה הזו

גם בפקודות או חומר תורתי, או פקודות שיצאו בנושאים אלה.

האם יש פק"ל לדברים אלה.

יש לנו 2100 סנקים ביום-הכיפורים. והתמונה היא שאף-פעם

לא השגנו ריכוז בפיקודים של משהו העולה על 1300 סנקים. יחד עם זה, עם כל הסידורים

שנעשו, הכוח הגיע למקומות ההיערכות שלו ספין-ספין. כשפדיווח של סגן הרמטכ"ל

יוצא שבפיקוד הדרום צריכים להיות 716 סנקים, למעשה יש 500. בפיקוד רשום

שלכרן יש - 170, אצל כרן יש 167, אריק אומר שיש לו 200, גונן אומר שיש

לו 170, אלברט יש לו 110. למעלה מופיע כקרוב ל-300.

אחרי-כן רשמה שא.

לסקוב: זה מכחינה שליטה, להתביא אגרוף למקום

ולדעת אם המצב האישי, אם אפשר להתבטא כך, של כל טנק - מעורר כמה שאלות.

נ. קיין: מה השאלה הספציפית?

לסקוב: אגף איך זה שהכח הורר טיפין טיפין ואיך זה

שלא הייתה זהות במצבת הרקם שהייתה במטכל, בפיקוד

ובכל מקום אחר?

נ. קיין: ובכן, אני יכול להגיד כך * מנקודת ראות

אגאית ברבע שניתנה פקודה חזוזה וניתנו

פקודות חזוזה נכחב, במכרקים של מתנ"ם לכל הכוחות.

לסקוב: יש לך את הפקודות האלה ששי, שבועי, שמיני?

נ. קיין: כולם.

לסקוב: אחת יכול להשאיר לנו?

נ. קיין: כן, בשתצ מרבע שניתנה פקודה על ידי אגא,

הפעולה הראשונה שאני יכול להסתכל : האם

השאירו טנקים בימ"ם מאחור ב"ק" מסוים אחרי הפקודה? אני יודע מה נשאר מאחור.

מכחינת כמות טנקים אפס. נשארו בוודים מאד. ז"א - באמצעותחילה תנועה של הטנקים

של העוצבות מהימ"ם לזירה שהוקצחה להם. לעתים קרובות מאד התחילה התנועה לפני

שהכח או אנתנו מתנ"ם ידענו מה היעוד, לאן צריכים להגיע.

לסקוב: אני רוצה שתעמוד מה על נקודה אחת : שאתם

במרכז התנועות נתת פקודה לנוע לשיירה מסוימת,

לימ"ם מסוים - זה רשום אצלך כיתום לשעם שקיבלת את הפקודה מאב"ם מבצעים ?

נ. קיין: כן, ארוני.

לסקוב: ואתה אומר שיש הפרשים בין הזמן שאתה הוצאת

ממרכז התנועות לבין מה שנוצע בשטח?

852

נ. קין:

לא. לא זה מה שאמרתי. אמרתי שמרגע שהחלה

החנועה והיא החלה נניח בזמן, מה היתה הסודות

של התנועה בשעה שאני הוצאתי את הפקודה - לא ידעתי לאן הכח צריך להגיע. הרובמא²
הייתה 217 הובלה על מובילים. היא זזה מכיתה דרס. כאשר המתנ"ם הוציא את הפקודה
עבור האוגרה, שני דברים אמר מתנ"ם² קודם כל תביד לי כאיזה שעה אתה רוצה אצלך
את המובילים. אין שום לטחוס את הימ"ח עם שיירה ארוכה של מובילים לפני שאתה
סודע לתזוזה. הוא הודיע את השעה ונתנו לו את המובילים. בפקודה התנועה של מתנ"ם
נאמר כי הסודות אל עריש, למרות שבדיעבד אנחנו יודעים שהחטיבה הגיעה אחרי רפידים.
כלומר - מהתנועה מאל-עריש ועד רפידים היתה כבר הוראה שמפקד הכח קיבל תוך כדי
תנועה בצנורות אב"ם לאן פניו סודות. ואנחנו יכולנו לתת לו רק הוראה אל-עריש
כי בשעה שהוא נע עוד לא היתה פקודה מפורשת מה שח הריכוז של החטיבה. זו הרובמא
שרציתי להביא.

כתוצאה מזה אם אתה שואל אותי היום מה היה קצב

הצטברות הסנקים, על 217 אני יכול להגיד לך סתי שיחררו את המובילים. מי שנע
על שרשראות - אני לא יכול להגיד לך. אני יכול להגיד לך סתי הוא עזב את הימ"ח.
לאן הוא נסע פחות או יותר בדיוק. מה היה קצב הצטברות הסנקים בהגעה - אני יכול
לעשות את זה כשיחזור אחורה, אבל לא כשליטה של מתנ"ם על התנועה הרכב.

גיוס צה"ל כמלחמה מכוסס על הנחה שבשעה שתנועה

הכוחות מתחילה, רשת הנפקים כבר מאוישת. היא כולה בפניה על מילואים. מה התנועה
הכוחות כולה החלה לפני שהתחילה בכלל החיזבות סגל הנפקים. לכן כל הריווח אחורה,
אם היה כזה, היה בהשחלטות.

לסקוב: הנפקים שלך כשכיל לפרוס אותם - כמה אנשים זה?

נ. קין: קשה לי להגיד לך ~~אנחנו~~ ארוף אנר". אני

יכול לתת לך נתונים. אני חושב שבמר ההתארגנות

שלחם זה "ק" 72.

לסקוב: של הנפקים?

8526

נ. קין: של הנפקים. אני חושב. אני סוכרח לאסת.
 ולהגיד לך בפ"קל. כפקל אגא גם כחוב סחי
 הנפקים של צירים מסכליים צריכים להיות מאוישים ומחי הנפקים הפיקודיים. אולי
 אני טועה בשעות.

היו"ר אגרנט: הנפקים אנשי מילואים?
נ. קין: כולם. לענין ה-72 שעות - אני מבקש לא להתרשם,
 אולי אני טועה. אני סוכרח לברוק ולתח חשובה.
ירין: הלא לכל זה נביע, לכל בעיה ההיסעים.

היו"ר אגרנט: אנחנו נעשה המסקה עד 15.30.

ה ס ס ק ה

שא

הערות אלוף נחמיה קין (המשך)ג. קין:

אני בינתיים כררתי תשובה בעניין הנפק"ים, ואני

מבקש להבהיר שלש נקודות, נפקים מוצבים על ידי הפיקודים

המרחביים, כל אחד בפיקודו, במרחבן והם המאיישים את הנפקים. כל רשת הנפקים

כפופה לפיקוד המרחבי. ב) צירים ראשיים - הנפקים מאושים עם מתן פקודה לאיש על

ידי כח סדיר מהמסורה הצבאית הפקודית, ואילו כל הנפקים בכל הצירים שאינם מוגדרים

כציריים ראשיים הם במילואים, הסגל של הנפקים. כאשר הכוונות של הנפקים האלה ותכנית

איוש מוכתרת בפקודת המבצע שמורה על ידי המטה הכללי לפיקוד, למבצע הקונקרטי. אם

ניקה לדוגמא את תכנית חתול המדבר, זו התכנית הגדולה של פיקוד הדרום, היתה ערב

מלחמת יום הכיפורים, אז בנספח המינהל לפקודת המבצע שמוצאת על ידי אגם מבצעים

מוכתב לפיקוד איזה נפקים עליו לאיש, המאפיין את לוח הזמנים כתכנית חתול המדבר

למשל, זה היה לאיש את הנפקים, במר קריאה בק+24, במר איוש בק+28. זה לגבי

תכנית קונקרטיה כמו חתול המדבר ולגבי כל פקודת מבצע צריך קונקרטיה לברוק מה

פקודת המבצע אומרת ספציפית, כי היא מוהנית כתכנית ריכוז הכוחות האופיינית לאותו

מבצע.

לסקוב:

היתה תכנית במסרה הכל?

ג. קין:

לפקודת סלע, פקודת מבצע סלע שזו תכנית המבנה

של המטה הכללי. היתה פקודת מינהלה ובה היתה תכנית

איוש נפקים.

לסקוב:

כמה זה אנשי מילואים?

ג. קין:

זה חלוי בפרטב הפיקוד, בפיקוד המרכז פחות, בצפון דרום

יותר. אני מניח שזה צריך להקיף כמה מאות אנשים.

לנדוי:

וגם שם זה היה ק+28?

ג. קין:

אני חושב שבסלע גם כן ק+24 במר התארגנות, הצבת הנפקים

85298

עד ק 28. בפועל מה קרה ערכ מלחמה יום הכיפורים? הצירים שהיו צריכים לאייש אותם על ידי כוחות סדירים מהמספרה הזנאית אוישו, המילואים אוישו בין ק 28 לק 32, אבל בשלב שבו התנועה כבר זרמה על הצירים. ומה שאיפיון מאר את הנפקים האלה, שכורך כלל כוחות שחצו נקודות פיקוח כאלה - לא נעצרו, ולא דיווחו לנקודות הפיקוח לאן הם שייכים, למי הם שייכים. מה לא היו שיירות עוצבתיות מוגדרות.

צאצאאלא

היו"ר אגרנט:

לא היו דיווחים?

נ. קין:

הנוהל הוא שכח שנע יש לו כפקודת ההיסעים נקודות פיקוח שהוא על הציר צריך לעצור, ומפקד הכח צריך לצוות למפקד נקודת הפיקוח: אני כח זה וזה מגוף זה וזה, ראש שיירה עבר בשעה זו וזו, זנב שיירה עבר בשעה זו וזו. אבל הכוחות לא נעצרו, לא דיווחו. כתוצאה מזה היה שיבוש מוחלט.

לסקוב:

לא נעצרו מפני שלא עצרו אותם?

נ. קין:

ניסו לעצור. לא נעצרו. גם במקום שניסו לעצור, לא נעצרו. זו היתה ריצת אמוקצ לזירה.

ירין:

אחה כבר בחשובה הזאת נכנסת לאספקט אחר של בעיה ההיסעים. הוא אספקט חשוב, אבל מהצד. אני רוצה להציג לך את הבעיה הזאת קצת יותר בכל חריפותה. ואני כבר אומר מראש שכל בעיה הנפקים בשכילי היא ברבע זה בעיה טכנית. ואם הפיקוד מאייש אותן או לא - זו לא הבעיה שמעניינת אותי. אנחנו עוסקים כרגע בדרג המטכלי. לפי כל התוראות שאני רשמתי, לפי כל הנחונים שאפי ראיתי בעיה ההיסעים היא בעיה אגאית. אני לא אומר איזה חטיבה להעביר. שלא הכלכל פה את העניין בין אגם ובין אגא. אני לא אומר איזה חטיבה ואיזה יחידה להעביר לאיזה פיקוד. ברור שזו לא החלטת אגאית, זו החלטת אגמית. אבל בעיה ההיסעים כמשמעות המלה זו בעיה אגאית. לכן מה שאני הייתי רוצה לדעת, לפני שאני אתחיל בשאלות: מי, איך וכיצד בעיה ההיסעים מבחינת מטכל אגא תוכננה, אם זה לחתול מדבר, אם זה אגא לסלע או משהו אחר? כיצד היא השתלבה עם בעיה הכבישים, הצירים, הימאים, מבחינת מיקומם? אחר כך כסובן גם בעיה קונטרולה טכנית של ביצועי היסעים. האם היתה איזה שהיא חכמה טכנית אגאית לכל בעיה ההיסעים? מי היה אחראי עליה? מה היו התוראות, הפקודות שיצאו מטעם המטה הכללי. אחר-כך ניכנס לפריטים מי ביצע מה.

נ. קין:

ובכן, מה שיטת החכנון ומה האחריות? כאשר

המטה הכללי מוריד פקודת מבצע לזירה, במקרה

זה לפיקוד מרחבי, הוא בנספח המנהלה מפרט את תכנית ריכוז הכוחות שברג

מטכ"ל. הוא לא נכנס לעוצבות, הוא לא נכנס ליחידות משנה. הוא נכנס

לרמת אגודה ואומר לפיקוד: לרשותך עומרים פירים אלה ואלה. אמרתי קודם

ואני חוזר ואומר, אתה חייב לפרוש רשת נפקים. מסומן איזה רשת נפקים. עומדים

לרשותך לצורך פריסת הכוחות שלך אמצעים מטכ"לים כאלה וכאלה, מבטילים כאלה

וכאלה, אישיים או מתירים. תקבל אותם בנקודה זו וזו, בשלב זה וזה ואתה

חייב להחזיר אותם בנקודה זו וזו בשלב זה וזה. והפיקוד על ידי פקודת

המבצע הזאת או נספח המינהלה לפקודת המבצע חייב להכנס לפירוט התכנית ולהגיש

את התכנית הפיקודית לאישור המטה הכללי. זה נעשה בקבוצת החזוקה במטכ"ל אג

שבו מופיע קצין האפסנאות הפיקודי ומראה את פירוט התכנית של הפיקוד שיופיע

בנספח המינהלה של פקודת המבצע של הפיקוד לעוצבותיו, איך הוא מפרט את תכנית

ההיסעים, איזה רשת חילוץ הוא פורש על הצירים באמצעים של הפיקוד, ואם

האמצעים האלה לא מספיקים לו - איזה אמצעים הוא תובע מהמטה הכללי, מעבר

לאלה שהוקצו בנספח המינהלה המקורי. והוא מביש גרף היסעים, כאשר בגרף הזה

מפורט כל שיירה שהפיקוד באחריותו מעביר בצירים שהועמדו לרשותו. אני

מדבר כרגע על פקודה של המטה הכללי לפיקוד המרחבי, כדי שכוחות שלו ינועף

במרחב הפקודתי שלו לזירה שהוטלה על הפיקוד. בקבוצת החזוקה הזאת בנושא גרון,

או שמאשרים לפיקוד את התכנית או ששמים לו שאלות והוא עושה עוד פעם שיעורי

כיתה. או שמוסיפים לו אמצעים, אם האמצעים האלה לא מספיקים. או קרו גם

מקרים שהחברר שהקצאת אמצעים של המטה הכללי היתה גדולה מדי ואז מורידים לו.

ז"א - קבוצת החזוקה של אגאגאגאגאגאג אגא לפיקוד צריכה להסתכם בכך שהפיקוד

בעקבות קבוצת החזוקה חייב לתעביר למטה הכללי במקרה זה בנספח המינהלה למטכ"ל

אגא תכנית היסעים מפורטת שהלג על הפיקוד לגבי התכנית המבצעית הספציפית

של ואליה מצורף גרף היסעים. כל פיקוד העביר - ויש ברשות אגא

מטכ"ל אגא - לגבי כל תכנית מבצעית את אגאגאגאגאג פקודת ההיסעים המפורטת עם

גרף ההיסעים המפורט שלו. ואם יש שינויים בהקצאת הכוחות לפיקוד, אם הסד"כ

של הפיקוד משתנה - כמוכן כמקביל צריכה להשנות פקודת המבצע, במקביל

צריכה להשנות נספח המינהלה. ואמנם היו עדכונים תקופתיים של פקודות המבצע

מהדורה שלמה של פקודות כאלה, אם הועדה תהיה מעוניינת, אני אוכל להמציא לה,

גם של פקודות שהורדו מאגא לפיקודים, גם המיזון החוזר של הפיקוד לאגא

מה הוא עבר עידכון ומה אגא אישר לפיקוד. ז"א - בכל אחת מפקודות המבצע בלי

יוצא מהכלל יש אגאגאגאג מוסף היסעים לנספח המינהלה שאליו מצורף גם גרף

היסעים מלא שמראה כל כח של הפיקוד על איזה ציר נע, באיזה עיתוי, לרשות

מי הועמד הציר, כמה זמן צריכה לעביר שיירה, ראש שיירה, זנב שיירה.

8530

זה לגבי התכנון הכולל.

ידין:

אני לא מבין שום דבר, אני מוכרח להגיד את האמת. קודם כל אני לא מכיר, אולי לא ראיתי, תכנית צהלית כוללת מפורטת. אני מכיר גם סלע וגם חול-ים וגם כל מיני שלבים שהיא ככה יותר תכנית שלדית, מטרימה של סד"כ וכיוצא. אבל אני לא מכיר תכנית אופרטיבית על סמך התכניות האלה, פרט לתכנון של כל פיקוד בחוכו כהחמס לתכנית. אבל מבחינת המטה כללי אני לא ראיתי. יכול להיות שקיים דבר כזה. ולכן לא יכולתי לראות. אם יש לך נספח של מטכ"ל אגב לתכנית כוללת כזאת, הייתי רוצה לראות אותו. מה גם שלא ענית לי על השאלה האחרת: מה קורה עם כל ההיסעים ועם כל התנועות של כ"ן פיקודיות, או למעשה של סד"כ/כ"ן²² לפיקוד אחד ומועבר לפיקוד שני? אתן לך שתי דוגמאות:

נניח שהחליטו להעביר אוגדה מפיקוד המרכז לפיקוד הצפון. מי תכנן? מי מתכנן? מי אחראי? לכל ההיסעים שקשורים בדבר הזה? (ב) לפי מה ששמענו מאלוף משה ארנסל - אני כרגע לא רוצה להכנס לכל הכעיה הזאת שיטת התחזוקה של צה"ל אגב כפי שהוחלטה, לשובה או לרעה - אני כרגע לא נכנס לענין הזה, זה שאגב מחזיק בטיסים, מרכזי אספקה מסכלים עמוק עמוק עמוק בחוף החומי הפיקוד, ויש אחריות של אגב לחחזק את זה, לספק את זה, כדי לעשות את זה צריכות לנוע יחידות שבכלל לא שייכות לפיקוד, למעשה על אותם הצירים. אז אפשר להכין משהו ליום ראשון, אולי. אבל מיד כאשר מתחיל משהו זאיזה שהיא פלוגת חובלה של מטכ"ל אגב צריכה לנסוע לרומני, לא לצורכי הפיקוד, אלא למלא את החוסר שם כ-100 אלף פגזים. היא נעה בדיוק בחוף המסתחמים, בחצי הזמן היא נעה בחוף מרחבי הפיקוד של הפיקוד, חצי הזמן בפיקוד אחר. איך זה נעשה? אם זה נעשה?

נ. קין:

אני דיברתי על התנועות הפיקודיות. אז קודם השאלה: אם יש תכנית מסכלית כוללת. הנה, למשל כירי יש תכנית שלדית בתכנית חתול מדבר ואור ירוק של פיקוד הדרום. נספח כזה וברף היסעים שפורסם על ידי המטה הכללי וצילום ממנו היה לתכנית סלע של פיקוד צפון ותכנית סלע של פיקוד מרכז. ופה מסומן מי נע, מתי נע, על איזה ציר, באיזה אמצעים, אם זה טוביל מהיר או איטי, אם זו שרשרת או על גלגלים וחקצאת הציפס לפיקוד באיזה גופים. זה היה נספח מינהלה, צרף היסעים, של דרג מטה כללע או ציר לפיקוד דרום הרבה לפני המלחמה ופערכן אותו מזמן לזמן. עכשיו לגבי התנועות הבינפיקודיות: קודם כל נכסה נושא אחר וזה מתקני מטכ"ל, בפיקוד המרחבי. ז"א גיאוגרפיה הוא נמצא בפיקוד המרחבי ופיקוד כמטה הכללי. כל תנועה של שיירה מסכלית במרחב הפיקוד חורמית ובפועל בזמן המלחמה, כל תנועה כזאת תואמה עם מרכז ההיסעים של הפיקוד

853

המרחבי. אם שלחנו שיירה מספר עם תמושת לרומני או לרפידים, לא שלחנו שיירה כזאת אלא כאשר האמנו את אצגא הציר, את לוח הזמנים, את העיתוי עם מרכז ההיסעים, עם אפסנאות פיקוד דרום. כך שקדימיות לאספקה, האם הציף פנוי או לא, האם אפשר לעבור דרכו או אי אפשר - לא העלינו שיירה על הציף עד שלא וידאנו שאמנם הציר פנוי. וזיינתי, שלא ידוע לי על אף שיירה אחת שנתקעה. מטכילית לא ידוע לי על אף שיירה אחת שלא הגיעה בעיתוי למועדה שאליה היחה מיועדת. אני מדבר כמבצע על הנועות בין מתקני מטכל אכעורף ובין מתקני מטכל בחזית.

18.8.74 (אחה"צ)

הער: אלוף נחמיה קיין

8. ידין: מי היה אחראי לבדוק אי פעם לחסרן, לתרגל לפחות כחסרון מפקדות, שא אני לא סרכר על חדרב המס"כלי, מי חרגל אח חכנית ההסעים הזאת. זה חורגל אי פעם?

9. קיין: חורגל.

8. ידין: מהי בפעם האחרונה?

9. קיין: בפעם האחרונה היה חרגיל כזה ביוני או ביולי 1973. זה היה חרגיל בין פיקודי שנסינו לכצע אותו באמצעות המחשב. הטלנו על מדור הסעים במפקדת קצין אספקה ראשי, שהיא אחראית לאמצע לתורת ההסעים בצה"ל, הטלנו עליה כמפקדת חרגיל, לתרגל אותנו ואח"כ אג"א אצמא כולל אח סתנ"ס ואח אג"א מצפה. אח סרכז חנועות מס"כל.

9. ידין: זה היה חרגול ללא גייסות?

9. קיין: ללא גייסות.

9. ידין: אניסתכוון לתרגול קשר מס.

9. קיין: חרגול קשות בתקופתי - לא עשו.

9. ידין: למה לא עשו את זה?

9. קיין: כי זה דור הרבה מאד אמצעים.

8534

18.8.74 - אח"צ

העד: אלוף נחמיה קיין

י. ידין:

זה כל הנשמה של המילואים.

ג. קיין:

רב אלוף ידין, The roof of the

כל חנועה מט"כלית שזכורה לי פעם בדרג אג"א

כולל מה ששמעתי על מלחמת ששת הימים כי לא הייתי אז בארץ, כולל מה שהיה במלחמת ההתשה שבה חתה חנועה בין פיקודית די גדולה, כולל מה שהיה בכתול לבן כולל מה שהיה ערב מלחמת יום הכיפורים ע"י העלאת חטיבה 7 לצפון כחנועה בין-פיקודית, כולל מה שהיה במלחמת יום הכיפורים ותוך כדי המלחמה, התנועות הבין-פיקודיות בוצעו לתפארת. אני חושב שהן מדליה למערך. הם בוצעו בצורה יוצאת מגדר הרגיל, ככתוב בתורה, בשליטה מלאה, אין לי בזה שום ספק.

י. ידין:

אני שמע לשמוע את זה, אני לא יכול כרגע לומר שום

דבר בענין זה.

נחזור לבעיה.

ג. קיין:

אם תרשה לי, רב-אלוף ידין, אני רוצה לחת שתי

חשובות שלהקדמה מה קורה כאשר יוצאים מדרג

מט"כלי, ו-ב' מידת השליטה.

למשל חטיבה 205 שנעה בערך עם 97 סנקים מפחנה עופר

לכיוון צפון, קיבלה בסך הכל 33 מובילים, כי באותו רגע חתה ידי המט"כל היו 33 מובילים, ויחר הסנקים היו צריכים לנוע על ישראל. חלק מהסנקים נתקע בדרך. אלה היו סנקים עם כנזין, נדמה לי "מטאוריס", ובערך 17 או 18 סנקים. אנחנו עד המצפה ללא צנורות אג"ם ידענו היכן נתקעו סנקים, כמה סנקים נתקעו והיה באפשרותנו להוריד חוליות לשטח של הסנקים כדי לעזור בתיקון הסנקים, כי ידענו את החנועה והיחה לנו שליטה על הציר.

18.8.74 (אחה"צ)

העד: אלוף נחמיה קיין

דוגמה שניה שרצייתי לתת: כ-8 לחודש באג"א מצפה

אלוף אריאל שרון התקשר אתי טלפונית מטעם ואמר לי: נחמיה אני מבקש ממך
לאשר לי הצנחה אפסניה תחמושת ודלק לכוחות האוגדה בטע"א. אמרתי לו:
אריק, למה אתה צריך הצנחה? מאד היינו קמצנים עם הצנחה כי האמצעים
לצנחה היו מאד מצומצמים, ורצינו לנצל אותם באמת רק כשאינן כל דרך אחרת
להתחבר עם אפסניה בדרך היבשה. אמרתי לו: אריק למה אתה צריך הצנחה, למה
לא בדרך היבשה? אז הוא אמר לי: הציר בין רפידיים לטע"א תקוע, אי אפשר
לעבור בו. אמרתי לו: אתן לך תשובה. התקשרתי לסגני, לתת-אלוף יוחנן
גור, תרים את השפופרת לסגן-אלוף הרצל בנצ"א שהיה קצין הקישור שלי במפקדת
האפסניה ברפידיים, וחיתן לו הוראה לקחת ג'יפ לנסוע מרפידיים לטע"א
ולרוח לך או ~~מאג"א~~ מטע"א או מהדרך, היה לו מכשיר קשר, מה המצב.
40 דקות לאחר מכן, דיווח סגן אלוף הרצל בדר מטע"א: עברתי את הציר,
פנוי ופתוח לחלוטין, אין בו שום פקק. יש אולי סנקים ונגמשים בשוליים,
הציר פנוי כולו. לפי פקודתי אורגנה שיירה של תחמושת ושיירת דלק
והם כעבור שתיים היו/כוחות ^{עם} האוגדה בטע"א. בתום המלחמה, באחד מכתמי
הלקחים בפיקוד הדרום, אמרתי לאריק: אריק, חביד לי, אני הכסתתי לך תשובה
בענין האפסניה. איך זה שלא שאלת אותי מה קרה? הוא אמר לי: אותי לא מעניין
התשובה שלך אלא אם יש תחמושת ודלק. התברר שיש תחמושת ודלק, יותר לא שאלתי
שאלות.

י. ירדין:

זה באמת ציון לשבח לאג"א. אבל אני חוזר לשאלה.

מט"כל אג"א לפי הוראות הפיקוד העליון אחרי לשני

דברים, יש לו אחריות של מטה כללי להפעלת כוחות מטווימיים, כמו שדיברנו עליהם
אבל יש לו גם אחריות על ענינים שבפיקוד בשטח שלו שיהיו בסדר. איך יכול
לקרות דבר כזה. נעזוב את היום הראשון. אבל אני רוצה לתאר כרבע את תמונת

18,8.74 - אחת"צ

הער: אלוף נחמיה קיין

הזוועה שאנחנו שמענו מה קרה על הציר אל-עריש רומני מבחינת ההסעים. איך חטיבות נסעו ואחת בחוץ השניה. אני לא רוצה כרגע להכנס לכל הבעיות. מה היה בצירים האחרים בשלבים הראשונים, היתה הרגשה - ככה נמסר - כאילו הפיקוד או קצין האפסנאות של הפיקוד, לא שלט לגמרי בכל מה שאחה אומר שצריך להיות, לא בנפ"קים, לא בצירים ונעו וזעו לאן שהלכו. חלק גדולאני עושה דיסקונטו, זה היה הפושץ לא היתה תכנית, לא היתה פקודה לא בדרג סט"כלי ולא בדרג פיקודי למקרה של גיוס חפוז, לא $q + 30$, $q + 50$, "חחול מדבר" ו"אבירי הלכ", אלא למצב חרום כזה. זה לא היתה תכנית כזאת, זה רע מאד.

"סלע".

ג. קיין:"סלע" זה $q + 150$. אני דובר על תכנית שלי. ירין: $q + 24$ לא היתה תכנית כזאת, גם כאב"א

לא היתה תכנית כזאת.

נכון. אי אפשר שחיה תכנית כזאת. אי אפשר

ג. קיין:להניע סנקים מיפ"ח ב- $q + 24$ לפי חפישת הסט"כללפני מלחמת יום הכיפורים. כי גמר התארגנות הכוח ביפ"ח הוא $q + 24$, $q + 30$, $q + 36$

עד שזוהי הסנקים לא באים, סנקים מהיפ"ח אי אפשר להתניע. התנאי הוא קודם כל

שיש מי שהוא שיסיע את הרכב. אם זה לא כוח סדיר, וגמר ההתארגנות של הכוח ביפ"ח

לתזוזה הוא $q + 36$, מה יש לשלוש ב- $q + 24$?

18.8.74 - אה"צ

העד: אלוף נחמיה קיין

ס. לנדוי: למשל לפרוץ את הנפ"ק.ס אפשר, כי הצירים עוד לא צריכים להיות תפוסים.

ג. קיין: השאלה היא אם צריך. הנפ"קים מכוססים על מילואים הם צריכים בכל מקרה להיות פרוסים לפני שתנועת הכוחות על הצירים מתחילה להיות. ק + 28, זמן התארגנות לנפ"קים, לרעהי עונה על חכניה ריכוז הכוחות כפי שהיו בחוקפס לפני מלחמת יום הכיפורים. אף אחד לא חאר לעצמו שתוך 12 שעות לגיעו צוותים לשרה חימן ולא יתארגנו בפלוגות, לא יתארגנו לגדודים, אלא כלצוות סנק שיגיע, יגירו לו: סע קדימה. זו לא שיירה זה לא נפ"ק, חכניה כזאת לא היחה. לא זאת היחה תפיסת העולם.

י. ידין: אם לא היחה התכנית, הכל ברור.

ס. לנדוי: למה אתה קורא "תפיסת העולם", שאנחנו לא הינפס לעולם בהפתעה?

ג. קיין: אני מוכרח לומר לך מה תשובה ברורה לשאלה שאוהי מטרידה כקצין המטה הכללי. מה עושה צבא שנתפס בהפתעה כמו במלחמת יום הכיפורים? היום אני חכם לאחר מעשה. אבל אם אני שואל מי שהוא, אם קצין במטה הכללי היה לפני מלחמת יום הכיפורים היה אומר: רבוחי, לא ריכוז כוחות חוך שלושה ימים, מה יקרה אם צריך לרכז את הכוחות ביום? היינו אופרים לו שהוא לא נורמלי. שהוא פאניקיסט.

18.8.74 - אחת"צ

הקדו: אלוף נחמיה קיין

ט. לגדוי: כיום אחת חכם לאחר מעשה. אני מניח, אני רוצה לקוות שיש היום תכניות גם למקרהים כאלה?

ג. קיין: 100%. היום יש פקודות מבצע ואליהם נספחי מינהלה שחווה עובדה שמסע המובילים איננו מתכצע כפי שאנחנו

רוצים, זה מצב של ייצור וכדו'; גם בנייה הימ"חים מבחינת עיתוי כדי שאפשר יהיה להניע טנקים על שרשראות ולא על מובילים, וגם פרשת ההזשיידות כמו חמושת טנקים, היום, הפקודה היא מתי צריך לנוע. אל תשכחו רבותי שאג"א לא יכול לבנות תכנית הסעים מקצימה יותר מגמר התארגנות הכוח. אניסביא דוגמא. נניח לרבע אחד שפלוגות ההובלה מובילים שהם כולם פילואים, גם הם צריכים לקרוא לנהגים שלהם שיעלו על המובילים. הם צדיקים גמורים והתגייסו ב-ק + 8. אני אקח את הפלוגה הזאת ואשלח אותה לביח-דרס. נהג המוביל אסור לו להעלות את הטנק על המוביל הוא צריך את נהג הטנק שיעלה אותו על המוביל. הוא צריך את צוות הטנק. אסור לו לנוע בלי צוות הטנק על המוביל. עד שאש צווחים בטנק ועד שהטנק לא עולה על המוביל אסור לו לנוע.

י. ידין: לא ענית לי על שאלה אחת, לא איכפת לי שזה יהיה אחר-כך, בעיית התכנון של הכבישים.

ח. לסקוב: נדמה לי שהנושא אחר בנקודה הזאת. הנקודה בדרג שלהמטכ"ל הוא לא איך לסגור את

המלסקופ של 150 שעות בתוך 12 שעות. הנקודה היא להקדים את ה-ק ל-ש, גם כשאשש ה-ש ירום האויב.

ועדת החקירה - ישיבה ק"נ - 18 - 20 - פס

18.8.74 - אה"צ

הער: אלוף נחמיה קיין

נקודה שניה, האופי שלה הוא אחר. גם כשאתה ירום

פעולה של הסעים, זה בנוי על רמת משמעת מסוימת, על רמה משמעת בתנועה משמעת של בקרה. כשעומד קצין משטרה צבאית ראשי ועוזר שיירה, היא תעצר. זה לא עומד, אהה אומר, בגיוס שבוצע 21 יום לפני מלחמת ששת הימים. איך אהה, עם הערכתך לרמת משמעת סבירה, יכול להניח שאהה צריך לאלתר כדי שהדבר הזה ידפוק. ואם זה איננו, גם להקטין במקום 152 שעות 96 שעות, כפי ש"סלע" אומר לפיקוד דרום, ו-32 שעות לפיקוד צפון, אלה הם שתי הנקודות בחוץ העניין.

אחרי כן רשמה יע

ועדת החקירה, ישיבה ק"נ

18.8.74, אחרי הצהרים

הער: האלוף נחמיה קיין

854J

קיי:

אני חייב לאמר כך, אני מסכים רב-אלוף לסקוב עם הגדרתך
לבני השאלה שהכעיה היא שה-ש נקבע על ידי קאויב ולא על ידי
צה"ל. ומה היחס ל-ש הזה ולא למתוכנן של צה"ל.

ידי:

על זה אחת אומר שאיש לא חשב.

קיי:

בהחלט לא היתה תכנית היסעים.

רבותי, אני רוצה שתדעו לכם, גרף ההיסעים שאני מדבר עליו
כמצורף לכל פקודת מבצע, הוצב במק בדגמים של הרמטכל, ושל סגן הרמטכל ושל ראש
אגף בקוורום של המטה הכללי, כל פעם שהיה חכנון מסכלי כזה. הפקוד בא והציג את
התכניות שלו, והמטה הכללי הציג את התכניות שלו, ואג"א היה תולה כאכיזר בחמ"ל
את גרף ההיסעים, את חכניות ההיסעים, את ראשית התנועה, את גמר התנועה. לכל אחד
היה ברור מה משך הזמן רכוש הכח. ובאמת בכמה מקומות הכאנו לפני הרמטכל
את העובדה שרכוז הכוחות לוקח יותר זמן ממה שהיה רוצה.

ידי:

ביום חמישי, לחודש, ערב יום הכפורים בצהרים, ראש המטה

הכללי יושב עם המטה הכללי, והוא מוסר תמונה על המצב.

אמנם הוא רוצה שהכל יהיה בסדר וכו', ויש כוונות ג', ואומר, אם אפילו נקבל החראה
היום, זו תהיה החראה הכי קצרה שחשבנו אי אפ פעם. ואני לא רוצה בדיוק לחזור על
המלים, אחת אולי לא זוכר, אבל אני קראתי את המלים בסטנוגרמה. וברור לו, למטה
הכללי, שאם פתאום תקרה איזה קטסטרופה, ופה מדובר על הסילה הזאת ש קטסטרופה בישיבות
האלה, אז ברור שכל לוחות הזמנים שחשבתם עליהם מקודם, אינם תופסים. מה היא
המשמעות של המצב הזה כלפי אג"א, כלומר נפ"קים, גיוס אלמנטים שונים שצריך להקדים
אותם, ויש כבר איזו החראה, אציג את אג"א על אג"א.

קיי:

אני הייתי ממליץ במקום, א) לגייס את כל נהגי המובילים

ולאייש את המובילים,

ועדת החקירה, ישיבה ק"ג

18.8.74, אחרי הצהרים

הער: האלוף נחמיה קיין

854i

ידין:

המלצת ?

קיים:

לא.

ידין:

לאמה למה ?

קיים:

כי כל הרוח של הדיון במטכל לא היה על גיוס מאבאלאם.

מלואים. לאחר גיוס נהגי המובילים מיד צריך לגייס

נהגי סנקים, כדי שיהיה מי שיעלה את הסנקים על המובילים.

ידין:

מה שאני התכוונתי לאמר זה כך. אני לא בא אליך כרבע

בפענות, אני מנסה להבין את המחשבה. כאשר אומר ראש המטה

הכללי למטה הכללי, אם יהיה מקרה, אמילו 12 שעות זה בלתי אפשרי, מישהו צריך לברוא

ולהגיד, לא לחכות, שתבוא פקודת אג"ם, רבותי, או ראש המטה הכללי, אני רוצה שתדע

אחה לא צריך לזכור כל יום את כל המערך הכללי של ההיסעים וכל הדברים האלה, אם לא

נחליט היום לגייס סנקים, ולגייס מובילים, ולגייס נהגים, הרי באותו הרגע שתחליט

לגייס מחר, אנחנו נשיג את ה-12 שעות. אני לא שמעתי אף אחד שכא ומעורר בעיה

כל הבעיות הלוגיסטיות שאפשר היה אולי קצת לקדם אותם.

קיים:

כמו שאמרתי, רב-אלוף ידין, אני עשייתי מעשה, בלי לשאול

שאלות.

ידין:

יכול להיות, אני לא יודע.

קיים:

העמדותי בכוננות 82 מובילים, על ידי כך ששכרתי מובילים

אזרחיים, אלה שהעלו את הטיבה 7 צפונה, החחילו בתנועת

הימ"חים של חטיבה 7, לא שחררתי אותם. השארתי אותם שכורים, היחה לי שלובת מלואים

איזה 4 או 5 ימים לפני יום הכפורים, במרה שרות מלואים, לאמונים, השארתי אותה

לשרות.

ועדת החקירה, ישיבה ק"ג

854

18.8.74, אחרי הצהרים

הער: האלוף נחמיה קיין

קייין: במקום 40 מובילים שכורים שהיו צריכים להיות לפי תקן

בערב יום הכפורים היו לי 82 מובילים בידיים.

בערב יום הכפורים, בשעה 12.30 בצהרים, נתחי הוראה לקחת את כל מדריכש הנהיגה

בבה"ד 6, שמדריכים נהגי מובילים, ולאייש איתם מובילים. פיזית, בימי מסכל

אג"א/מצפה, בשבת בבקר, היו לי 82 מובילים סנקים, זה כפליים ממערך החירום

של אג"א.

ידין: חבוא עליך הברכה, אבל השאלה שלי, אין לך תשובה, אין לך

תשובה, מדוע בישיבת המטה הכללי, ביום שישי, לא מישהו

התריע, פאשג כרגע אנחנו מדברים עליך כראש אגא, כרוור שיש רמסכל, וסגן הרמסכל

וכו, אני מדבר כרגע על הבעיה האג"אית, האם לא כדאי במצב כוננות ג', יכול

להיות, האם לא כדאי להמליץ לגייס כך וכך אלפים של אנשים. אנחנו שמענו שבאותו

יום נחנו אשורים, על ^{ידין} פראש המטה הכללי לגייס כמה אלפי אנשי מלואים, שנתן אשור

לכל מיני אגפים, כנראה כולל אג"א בחוץ זה, לגייס אנשים שדרושים ^{לצרכים} צמטם

להשלים כמה דברים, כך נאמר לנו. אבל לא שמעתי שום יוזמה, כודאי שגם הוראה

לא היתה, אחה יודע, אינני יודע מה כתוב אצלך בחדר, אבל אחד מקודמין, הרבה

הרבה שנים לפני כן, עוד בימי, האלוף בן-ארצי, הוא היה בא אלי כל יום כמעט

והיה אומר לי, כשאני הייתי מתנגד לאיזה שהוא דבר שהוא היה לוחץ עלי,

והוא היה יודע ללחוץ, הוא היה אומר לי, "כל הסוד של האדמיניסטרציה זה לראות

את הנולד".

קייין: כאן הסוד, התוצאה, היא 82 מובילים.

ידין: אבל הלופיסטיקה היא עליך והסוד הוא לראות את הנולד.

ולראות את הנולד פירושו לצעוק לרמסכל, כי זו לא רק

החלטה שלך, אז מה החשובה, בוא אני אשיב לך את החשובה.

ועדת החקירה, ישיבה ק"ג

18.8.74, אחרי הזהרים

העד: האלוף נחמיה קיין

8543

קייין: אני יושב בדיון מטה כללי, אלופי הפקודים, אילו אלופי הפקודים היו מבקשים גיוס כוחות, אני מיד הייתי אומר רגע אחד אתם מגייסים כוחות, צריך להניע אותם, אז אני צריך נהגי סובילים, אחת צריך רשת נפ"קים, חקש בין כוחותיך גם נפ"קים. אבל אם יושבים שם המפקדים המבצעים של צבא הגנה לישראל, והם לא דורשים מילואים, ואתה מדבר כרגע רב-אלוף ידין על ישיבת המטה הכללי שהייתה בגגם - בערב יום הכפורים לפני הזהרים, אף מפקד אחד בישיבה זאת לפי מיטב זכרוני והכרתי, לא ביקש גיוס כוחות. אני צריך לצאת מגותך ביותר כשאני רוצה לגייס את הרכב האג"א לכוחות שלא מגויסים. מה גם שהקים של אג"א לפי פקודות גיוס (ק-רבים) הם כאלה וכפועל היו כאלה, שכוחות לא המחינן לאמצעים האג"אים. לא היה מקרה, פרט לאוטובוסים של דן, לא היה מקרה שאני המחנתי לכוחות מבצעים אלא הם לי. כלומר לא היה מקרה שבו כוח התארגן לתנועה, ולא היה יכול לנוע כי הסובילים לא היו במקום.

ידין: אבל הבעיה הזאת של היסעים היא הרכה יותר מסובכת מאשר פזה, נקרא לזה מה שהערכים קוראים, זאת אומרת ריצת עמוק, למשל, אם אנחנו שמענו מה קרה בסביבת הימ"ח של תימן, לא כל כך מכחינת זאת שהיו או לא היו האמצעים, שכולם בבת אחת, זה רצה תחמושת וההוא רצה דבר אחר, רצו על אותם הנתיבים, רצו לאותם המחסנים, בו זמנית. מי שלט בזה, או מי צריך היה לשלוט בזה?

קייין: לדעתי לא שלט אף אחד, לפי הערכה שלנו כממנל המלחמה אי אפשר היה לשלוט בזה, בתנאים שבהם העניין החכצע באלחור אחד גדול, לדעתי לא הייתה השליטה אפשרית. זה חלום ליל קיץ לחלום על כך,

ידין: מדוע, בגלל חוסר תכנית? בגלל מבנה,

ועדת החקירה, ישיבה ק"ב

18.8.74, אחרי הצהרים

הער: האלוף נחמיה קיין

8544

קיינ:

זה היה בנגוד לכל מה שהמערך הזה חורגל וכל מה שהמערך

הזה למד, בנגוד לכל. זה לא היה גיוס מאורגן, זו לא

היחה הסעה מאורגנת, היחה, אם אפשר לאמר. התארגנות בשיטת הפניקה.

כך נראתה השיטה.

ידין:

אולי נחזור על השאלה של השופט לנדוי, זה אולי רק

בשביל שקט נפשי שאולי הוא לא היה קיים. האם היוס, אחרי

יום הכפורים, מה שאתה קורא פניקה, זו כאמת פניקה, נאמר ש-ש ו-ק זה אפס, היות

והאויב יוזם אח זה, אפס מינוס עשר וכו, היום יש חכנית לא רק על גרפים, מבחינת

חכנית, מבחינת כבישים, מבחינת ימ"חים, מבחינת תרגול, תמרון, אמצעי שליטה,

קיינ:

למשל אני רוצה להביא תשובה פשוטה מאד. פתחים ליציאה

מימ"ח, כשהרכה מאד כוח לא צריך להיתקע בצואר הבקבוק.

אם היה מישהו מהימ"ח, ממפקדי אלופים הפקודים, ומעלה בפני ראש אג"ם, ראש אג"א

או הרמטכל, לפני המלחמה, דרישה לפרוץ פתחים נוספים בימ"חים, שזה כסף, עבודה

ואני לא יודע מה, היו שואלים אותו, בשביל מה, לפי חכנית הגיוס שלך, הק שלך

הזמן שבו אתה צריך להיות מוכן, לפי כל התרגילים, לפי כל תרגילי הגיוס

בעבר, עמדת יפה מאד בקים שלך, בלשג בלי הפתחים המוגדלים. היום כשאנו בונים

ימ"ח אנחנו רואים כמה פתחים יש, איפה לפרוץ פתחים, וצריך לפרוץ פתחים במקומות

אנאגהגט--גלא עביריים, ולא לגרום לזה שהרכב שמגיע למקום יתקע. ביחוד כשאנחנו

מדברים על שטחים קשים. אני חושב שהיום העירנות רכה יותר לאור לקחי העבר.

לאמר את זה היוס, כשכרגע כבר הכל פושלם, קשה לי מאד.

ידין:

יש מי שלוחץ, לפחות מבחינת אג"אית, שיהיו תמרונים

בתנאי לחץ הקשים ביותר,

8545

ועדת החקירה, ישיבה ק"ג

18.8.74, אחרי הצהרים

הערן האלוף נחמיה קיין

קיין: כהחלט, ויש חרגילים כאלה, באחריות ענף גיוס וכוונות.

ידין: זה שוב אג"מ,

קיין: אג"מיים, אג"איים, כדי לראות מה היכולת של העוצבה

לגייס מהר, להצטייד מהר ולנוע מהר.

ידין: לא כיחידה בפני עצמה, היא הלא חלק ממערך שלם.

קיין: כן כחלק ממערכת שלמה ובענין היס"חים גם כיציאה

הוצאת כלים מיד מהיס"ח ופריסתם באזור גשטח, כדי

שהצטיידות לא תהיה ביחד, אולי בגלל מטרה אחרת

ידין: אולי אתה רוצה לאמר משהו על הכבישים ?

קיין: באנין הכבישים,

ידין: שעמקנו שמענו, אחת הטענות, לפחות בענין הכבישים

בסיני, שאכבישים היו, אלף, צריס מדי, בית, במצב

החזקה גרוע בשולים, וששני הגורמים האלה יחדיו, נוסף על כל הצרות שדברנו

עליהן היו גורם די משב-שקטב חשוב לעובדנו שסתמו את הצירים. אלא פחדו לרדת

מהשולים וכולם נסעו על אותו ציר וכו וכו.

קיין: נאמר כך, קודם כל לגבי צירים בפני הארץ וכווץ.

הכבישים בפנים הארץ הם לדעתי מניחים את הדעת בתנאי מדינת

ישראל. מספר הצירים, נניח עד באר שבע, ומבאר שבע לאזור קציעות, לדעתי מצבם

מניח את הדעת כבר היום,

ועדת החקירה, ישיבה ק"ג

18.8.74, אחרי הצהרים

העד: האלוף נחמיה קיין

8540

קִיין:

לדעתי לא הייתי משקיע לא מאמץ ולא נושאי קדימה להרחבתם.
 מספר הצירים הקיים וסיבם של הצירים הקיימים, כפי שאני
 מכיר אותם לדעתי מניחים את הדעת. לא שאין מקום לשפורים, אבל היום, כשיש קושי
 בצוע בעבודות עפר, טרנספורים ודברים כאלה, אני רואה קדימות אחרות על פני הקדימה
 הזאת. לתוך סיני, למשל, המצב היה הרבה יותר גרוע. ואג"א הרבה זמן לפני ובתקופתי
 חכע שיפרצו ציר תחזוקה מיוחד בסיני. דובר בשעתו על שתי אלטרנטיבות, האחת
 או מכוון בארתיים לכוון כסייפה, ביר חסנה, כלומר מכסיימה ירידה או לכוון גבל
 ליבני או לכיר חסנה, כציר אלטרנטיבי. דבר שני, הרבה יותר מניח את הדעת
 מכוון מצפה רמון דרך ואדי סורייה,

ידין:

כלומר ציר נוסף ממזרח למערב.

קִיין:

זה ציר ממזרח למערב, בערך מהמכתש הגדול במצפה רמון
 נכנס לגבול הבינלאומי ומשם דרך ואדי סורייה מתחבר
 עוד פעם לציר ביר חסנה, ביר חמדה, וכמובן מתחבר לכוון הגידי.
 ובחכניות המבצעיות של הבעורים, בחכניות דרכים, אג"א דרש כל השנים, כולל מלחמת
 יום הכפורים, שאשנא שהצירים יהיו רחבים. אבל השקעה הכספית בצירים לפני
 מלחמת יום הכפורים, הייתה כל כך גדולה, ובצוע החחזוקה נעשה על ידי מע"צ,
 כלומר בתחום תקציבי שנתי קבוע, מע"צ היה צריך לחזק את הצירים, ולדעתי
 התחזוקה הזאת לא הניחה את הדעת. הייתה בעיה ספיציפית מאד לצירים בסיני
 מאד אופיינית א לציר אל-עריש רומני, אבל גם לגבל ליבני, רפישים, ססה,
 שהשוליים נשברים.

מה שקרה, כאחת הסיבות לפקקים במלחמת יום הכפורים

שטנקים לא רצו לרדת לשוליים. היו צפדים שגב שבמקביל לציר סללו עם מוטו גריידר
 אפשרות לתנועת רכב על שרואות. הם לא רצו לרדת. בסבנה הטוב ביותר הצליחו
 וזה הוריד שרשרת אחת, הורדת שרשרת גרמה לשבירה נוספת של השוליים.
 המפקדים פחדו להיתקע.

854:

ועדת החקירה, ישיבה ק"נ

28.8.74, אחרי הצהרים

העד: האלוף נחמיה קיין

קייין: ידעו, ציר חזק ירוצו קדימה, יירדו מהציר, אלף פאיסים

את המהירות, בית, יש חשש שניתקע בחול וכדומה.

מה שכן בצענו בצירים לפני המלחמה, בכמה מקומות עשו מסופים, כדי שרכב שבא מסול

יאפשר ירידה לצד, או לרכב שבא, או לרכב אחר, זה מחייב שליטה באמצעות וארגון

רציניים מאוד, כדי להבטיח לא אני יורד ולא אתה יורד.

לנדוי: האם תכנית ההיסעים "סלע", האם היתה חד סיתרית

האם החנועה מהצפון וחזרה דרך ססה,

קייין: ציר נחל אל עריש היה חד סתרי, כשמובילים שהיו צריכים

להגיע לאזור רומני בלוצה, היו צריכים לחזור, בלושה ססה

לכוון רפידים. כי ציר נחל ים, או אל עריש, רומני, תנועה דו-סתרית לא באה בחשבון,

המשיכה א.ד.

- המחנה למקום לנווי:
ז, ה לא כוצע? כוונתי לתנועה התד-סרית?
- נ. קין:
זה כן כוצע. אי אפשר היה לתזור דרך הציר הזה.
- למשי:
סובילים חזרו דרך ססה?
- נ. קין:
הם לא חזרו. הם הסתייגו ער שהציר התפנה, כשהציר התפנה. זו הסיבה שלא יכולנו לנצל סובילים לסכב שני.
- ידי:
שמענו סתה-אלוף תמרי שהוא פיקח על התנועה של חסיבה 500, והוא אמר כציר כין נחל ים לרומני היה מצב כלתי אפשרי, כי הסובילים נסעו מזרחה.
- נ. קין:
לא כציר נחל-ים-רומני. סובילים שלנו נעו חזרה מאוחר מאוד מאוד. קיבלנו את הסובילים שלנו בשלישי
שהובילו את חסיבה 217 ו-274 כציר נחל-יום רומני, כיום המסתייגים למלחמה. זו הסיבה שכאשר קיבלנו פקודה להניע את חסיבה 205 לצפון, לא היו סובילים.
- ידי:
איך אתה מסכם את הבעיה של מצב הכבישים? - צריך לדרוש, מי דרש, מי לא אישר?
- נ. קין:
זרישה לגבי הצירים בתוך סיני, צריך היה לדרוש פיקוד הדרום. הוא דרש, הרבה מאוד מורישותיו נאקבלו, וחלק לא אישרו, כי היתה בעיה של קדמות. לא היה תקציב ביצורים בלי גבול. חסיד היתה שאלה מה אתה מעדיף על פני מה. אני במקרה יודע מידיעה אישית שאריק בחיותו בפיקוד דרום, הרחיב כמה המסתייגים צירים שלא היו בתכנית הביצורים, אבל אני יודע שהיו לו כמה דרישות לצירים כמו למשל ציר בארוחיים-צמל, כיר-חסנה-ג'בל ליבני. זה לא אושר. מבחינת קדימויות זה לא נכנס,

854J

ה היה צריך לעלות 15-18 מיליון לירות אז, ולא הקציבו לזה את הכספים הדרושים. ציר אל-קריש-רומני שופץ אבל נשאר צר, כשההנחה הייתה שזה יהיה ציר חד-סטרי והחזרה תהיה בסכום באלוה-ססה-רפידים. ציר רפידים-כיר-תמדה לרעמי היה ציר טוב. ציר המיתלה היה ציר טוב.

הזכרת של הפונקציה הזו של התנועות והגיוס

ידי

יש להן במובילים עוד אלמנט חשוב מאוד - מיקום

הימ"חיים. אם אתה ואומר, אני לא כונה מובילים, אתה יכול לפתור את זה שאתה שם את הימ"חיים קדימה. אם אתה שם את הימ"חיים יותר אחורה, ענין המובילים חיוני. זה קשור עם הצירים. מי היה הגוף שלקח בחשבון את כל האלמנטים האלה יחד ואמר - אם אתה לא עושה את זה, אתה עושה את זה, ואם לא עשית את זה,

כן נכון?

יש אילוסטרציה יפה מאוד כפיקוד צפון. האחריות למיקום ימ"חיים היא אחריות מטכ"ל אג"ם.

ג. קין

אפשר להגיד שהכל זה מטכ"ל/אג"ם.

ידי

לא, מטכ"ל/אג"ם לא יכול להחליט להקים ימ"ח בכורזים.

ג. קין

אכל הוא חייב לבוא ולהגיד למטכ"ל אג"ם אתה שם את הימ"ח פה. אם לא, תדעו לך מה יהיה.

מיקום ידי

אח זאת הוא אומר. אבל אם לא מקבלים את דעתו, לא מקבלים את דעתו. הוא לא הגורם המפליש

ג. קין

להבדיל מהרבה מאוד דברים שהוא בן יכול. הגורם המפליש הוא מטכ"ל/אג"ם.

אני חייב לציין שמיקומי הימ"חיים נעשו בתיאום. אינני מכיר מקרה שאג"א היה צריך לערער על החלטתם. יש לזה שתי סיבות - מפני שצה"ל נשען הרבה מאוד על מחנות כאלה. השאלה הייתה לפעמים לא רק איפה הימ"ח צריך להיות, אלא גם

8550

כמה הוא צריך לעלות בהכנתו והאם מתנה קיים עונה על המטרה הזו. אם מישור
יבוא וישאל אותי אם זה טוב אם חטיבה בכורדאני, אני אומר לא. אין לה מה
לחפש בכורדני. אם היא מערבה ~~ממש~~ לים לא תיסע. היא תיסע מזרחה לרמת הגולן
ו צריך לזרז אותה קדימה. אבל להקים ~~מסג~~ חטיבתי בסדר גודל של שלושים וחמישה
סיליון לירות.

כשנלמנה חקא אלוף פיקוד הצפון סמוך מאוד
לכניסתי לתפקיד באוקטובר או בנובמבר 1972 הפריסה המוחלטת של אג"ם בפיקוד
צפון הייתה כך: חטיבות מסוכנות של פיקוד הצפון שתיים, היו כפריסה קדמית
כורזים במחנה נפתלי. וחטיבות סנקים שוט אחת בכורדני ואחת במנצורה.
בא חקא יום אחד ואמר, רבותי, אני רוצה להחליף את הסדר. לשים את החטיבות
המשוריינות קדימה ואת המסוכנות אחורה. כי בחטיבת שריון יש לי 110 סנקים
ובחטיבה מסוכנת יש לי רק 50 סנקים. (ב) בחטיבה מסוכנת יש 50 שרמנים,
ובחטיבה משוריינת יש 110 צנשוריונים. הוא נתקל בהתנגדות אג"ם. ההתנגדות
הייתה מכוססת על ההנחה שאם לא יהיו מובילים והשרמנים יישבו מאחור, הכשירות
הטכנית שלם מאבד עד שהם ינועו סכורדני או ממנצורה לכיוון הרמה ושנסי הצנשוריון
יותר אמינים. לא קיבלנו את אח השקפת העולם הזו משתי סיבות. א) לפיקוד הצפון
היו עדיין סנקים צנשוריונים מנועי בניזוף מטאר ולא מנועי דיזל קונסטננטל.
(ב) אמרנו יותר טוב שיטארו שרמנים בדרך מתוך 50 מאשר סנקים מתוך 100 משוריינת,
מממ ואחרי "קרב" די מכובד במטה הכללי על הענין, אגב כשיתוף עם פיקוד הצפון
קובטרה אג"ם הוחלט לאשר את הצעה פיקוד הצפון. אגב, אני חייב לציין
שקצה ביוזמה עצמאית אג"אית הביצוע משה התחיל לפני קבלת האישור הסופי של אג"ם.

המיקום והזזת היפ"לים היה חכמה של הצפון?

ידין

זו הייתה חכמה פיקוד הצפון ואג"א ואנו ניסינו
לקבל לזה אישור אג"ם וזה עבר כמה תהליכים

נ. קין

בסוף עם החלטה שאושרה נדמה לי, לביצוע כינואר 1973. בפועל כווצה החלפת הסנקים בדפסבר, כי ניסקתי את זה ככל שהיתה לנו פלוגת סובילים כאמונים ואמתי - אפשר לנצל אותה באמצעים על ידי העברת הסנקים של החשיבות המשוריינת קדימה ואת הרמן מאחורה. ואפשר לנצל את העובדה שיש פלוגת סובילים סגוריים כדי לבצע את החזרה הזו והחלנו בדפסבר לבצע את החזרה, למרות שהאישורים הסופיים לא היו.

ידי הבקיה היתה רק החלפת הכלים או פיקוס חדש של הימ"מים?

ג. קין הבקיה היתה החלפת הכלים, כורזים נכנתה כימ"א לחטיבה מסוכנת. פתאום היו צריכים להחליף את החטיבה המשוריינת וזה אלתור. כי פחות סכנות, פחות זיורדים ולחטיבה המסוכנת יש המשיגים ולחטיבה משוריינת 110. ואז דחסנו לפילון, לכשכנים ולפתנה נפללי את כל האנצוריונים של הפיקוד והזזנו אחורה לכורזים ולמנצורה את הרטמנים. כדיעבר, אם הריצה לרטת הגולן היתה של שתי חטיבות מסוכנות שרמנים בשבת וכיום ראשון. מקום מאתיים צנטוריונים, לדעתי היה אסון.

לנדרי לא היתה בניה נוספת במנורה?

ג. קין היא היתה בשלב בניה, כורזים, דגם השלפת פילון. הם היו כפרוץ המלחמה בשלבי בניה. כורזים הוא מחנה חדש לגפרס שבבנייתו הוחל באמצע 1972, כקיץ 1972, אולי באביב 1972 ונמשכה עד למלחמה. והתכנון שלה היה חטיבה מסוכנת ולא משוריינת.

הי"א אגרנט מה היה שם בפועל בשבת?

בפילון ~~מממשל~~ כורזים ומחנה נפתלי היו בהם
שתי חטיבות משורייתות במקום מסוכנות.

נ. ק"ן

אם הכנתי נכון מה שאתה אומר, ואני מניח
שאתה יודע מה שאתה אומר, התפיסה של אג"ם
היתה להחזיק את החטיבות המסוכנות קדימה ואם המשורייתות מאחורי?

ידין

הסיבה היתה ביעילות הטכנית של הסנקים. הרעיון
היה שינסו לעשות טובילים, אבל אם לא יהיו

נ. ק"ן

יצטרפו

טובילים, ~~אם~~ לנוע על שרשאות. הסנקים הלא מהימנים יהיו קדמה, ואלה שאפשר
לסמוך עליהם יהיו אחרה.

זה נכון שהיוזמה וההתקשורת לפנין היתה
של אלוף ~~מפיקוד~~ הצפון?

ידין

לתפקיד

ללא שום ספק. אני זוכר שהוא נכנס/לאוף
מפיקוד הצפון לפני, ואחת השיחות הראשונות

נ. ק"ן

היתה שהוא ביקש ממני את הסיוע להעביר ~~אם~~ את ההצעה שלו כהחלטה בתוך אג"ם
ואז חזרתי לאג"א, ושאלתי את אנשי אג"א ואמרו שיש "מלחמה" כזאת בין הפיקוד
ואג"א לבין אג"ם; ~~שהלכתי~~ לסגן הרמטכ"ל ולראש אג"ם/חואר ואמרתי שזו דעת מפיקוד
צפון. אג"ם היה מודאג איך נדחף לתוך ימ"ח שהיה מתוכנן לחטיבה מסוכנות
חטיבה משורייתת כי זה ~~ממשל~~ סככות ועוד סנקים. אמרנו שנעשה אלתור
אבל טוב שיהיו קדימה כמה שאפשר יותר סנקים שהכושר שלהם להכריע בקרב הוא
יותר מהימן.

של מי היתה בכלל ההחלטה לבנות את הימ"חים

ידין

ככורזים?

ההחלטה הזו נחקלה לפניי. לפני שנכנסתי לאג"א,

נ. ק"ן

855

ישיבה קנ - אה"צ
הער: אלוף נ. קין

והיא היתה של הסטה הכללית. היא התקבלה לקראת תכנית העבודה 1972, בדיון מסה כללי.

זו היה קשור בכחול לבן? ידין

נ. קין: לא. זה היה הרבה לפני כן. כחול-לבן היה באפריל-מאי 1973. אני מדבר על הכנת תכנית העבודה 1972. כלומר, זה היה צריך להיות ב אוקטובר-נובמבר 1971.

לנרדי: אהה תמכת באלוף פיקוד הצפון בענין זה?

נ. קין: לא באלוף. תמכתי בהצעה שנראתה לי מאוד הגיונית שצריך לקבל את דעתו.

לנרדי: תמכת בדעתו?

נ. קין: בהצעה כן. תמכתי בהצעה שנראתה לי מאוד הגיונית. ~~ההחלטה~~ לשמחתי ביצענו את זה. לא פעם דנן אחר-כך אחרי המלחמה מה היה קורה אם השרמנים היו קדימה.

ידין: יש לך מסמך מאג"א על כל הדיונים האלה?

נ. קין: לא. נדמה לי שיש לי הדיון של אג"ם וההחלטה שלו. אני חושב שהמסמך של אג"ם אומר שבצעד פיקוד הצפון

מחומת על דעת מסכל-אגא.

ידין: זה לא ביחס למיקום היס"חים אלא רק מה יחיה בהם?

נ. קין: זה רק בדבר התוכן.

ידין: מיקום היס"ח זה גם כן החלטה חשובה מאוד.

נ. קין: בהחלט.

8554

ידין:

נחזור לבעיה הזו. הגורם שלוקח בחשבון את
סוג
בעיית כבישים, מובילים, מפתח סנקים ומיקום

ימ"מים - כל ארבעת המרכיבים האלה זה אב"מי?

נ. קין:

הייתי אומר שזו עבודה משולבת של המטה הכללי.
השאלה היא ממי יוצאת היוזמה. אני חושב שכל

פעם ממישהו אחר.

ידין:

אחריות משה למי ששייכת?

נ. קין:

אב"מית.

ידין:

זה בגלל ענף הכוננות והגיוס של מבצעים?

נ. קין:

לא רק בגלל זה. אלא עצם הגדרת התפקידים
והאחריות של מטכ"ל/אגם שלפיה אגפי המטה הכללי הם אגפים מתואמים על ידי אגם.
כשעצם האגף המוביל של המטה הכללי הוא אב"מ.

לסקוב:

יש לי עוד שאלה ששייכת לכבישים. האם באיזשהי

תקופה כשהיית ראש אב"מ או קודמך היה נסיון

לכחון את רשת הכבישים בפיקוד צפון ובפיקוד דרום; כל אחד מהם קובע אילו צימ
שונים לתנועה, בשביל לנסות להפיק לקחים. האם היה איזה תרגיל מלחמה בשביל
לנסות לראות אם זה ענין של צוותי אחזקה, אם זה ענין של קילומטרים אחדים, -
למצוא את אותם המקומות ששם זה יתן את הגמול שיהיה דרושה?

אחרי כן יע.

8555

לסקוב:

למשל, אתה רואה שנקודת מסוימת מתחילה לזוז ובאים סנקים בוודים ובקו הזה לא יעבור כה אלא בגודל של שתי פלוגות - באיזה שהוא זמן נעשה איזה שהוא תרגיל כשביל להסיק את כל הלקחים האלה?

נ. קין:

בתקופת כהונתי החשובה היא שלילית, כשנה שקדמת למלחמת יום הכיפורים. לא נעשה תרגיל כזה. כודאי לא תרגיל קשר, אני כבר לא סובר על תרגיל חי. אפילו לא תרגיל קשר. לא זכור לי שזה נעשה בשטח.

לסקוב:

תרגיל של טראפיק, כמה הסורים יכול לשאת בתקופת מסוימות בזמן מסוים, כאשר אתה צריך להעביר כה ללא.

נ. קין:

לדעתי רק תכנון ניירות, תת"לג. לא עם כה, לא נסיון להעביר כה.

לסקוב:

אתה קודם נחת את המקרה של המאמץ להקים את אוגדת 210. אתה אומר שהאוגדה הזו היתה גורלית בהתפתחות הקרבות ברמת הגולן. אבל המציאות היא שברמת הגולן לא היתה אוגדה אחת שהיו בה יותר מטאה סנקים. זה פתוח מאשר תקן חטיבותי. אז אולי הכיוון מבחינה זו שאתה עליו דיברת, זה יותר נכון להפש את הפתרון במחלקה, בפלוגות ובגדוד. אז היית חוסך להשקיע במפקדות אוגדה, שהן למעשה יפעילו עוצמת סנקים של חטיבה באמצעות שתי מפקדות או שלש מפקדות. האם באיזה שהוא זמן האפשרויות הפתוחות האלה עלו?

נ. קין:

על האפשרויות הפתוחות ומבנה האוגדה הקבועה היו הרבה מאוד דיונים. השאלה אם צריך 111 סנקים בחטיבה, האם המבנה של 3 סנקים במחלקה הוא מבנה נכון או לא, האם 11 סנקים בפלוגה הוא מבנה נכון או לא, האם צריך שתי חטיבות משורינות וחטיבת מסוכנת באוגדה או צריך חטיבת אחידה - שלש משורינות או שלש מסוכנות, יותר צגמיות, שיהיה בה גם אלמנט חרמש עצמאי ונניה שני גדודי סנקים וגדוד חרמש. אני חושב שהחלטת בסופו של ענין על מבנה האוגדה האחידה עם שתי חטיבות שריון ועם חטיבה מסוכנת בסך הכל....

לסקוב:

יש לך נסיון של מלחמת ששת הימים, ששם בערך במספר הסנקים שיכלו לפתוח כאש על האויב 20% ירו בלבד, היתר נסעו. זה צריך להביא גם מבחינה אגמית לאיזה שהיא נקודת

855ט

של תוצאות.

נ. קיין:

זו דרך אגב, רב אלוף לסקוב, מסקנה של מלחמת יום הכיפורים. כי אם מותר לנו לשחק בממוצעים, ואנחנו רואים שמספר הנזקים שהשתתפו במלחמת יום הכיפורים כזה"ל ירו בממוצע ארבעה וחצי כדורים לטנק, אז כמובן שהממוצע הזה אסור להשתמש בו, כי יש טנק שירה 150 כדורים. אבל הממוצע הכללי אומר רק כמה נזקים בבת אחת בחזית האש יכלו לבוא לידי ביטוי. אין בזה שום ספק. אמנם יש גם גורם של מדיניות שנקבע על ידי המטה הכללי אחרי ה-8 לחודש, של מסכון בכה והוצאת כוחות קטנים מאד קדימה מנסיון לדפוק את הסנקים של האויב ממרחקים ולא להכניס פגזות גדולים. סגנון ההתקפה של 162 מצפון לדרום. אבל אין שום ספק שיש בזה ביטוי על כושר הפריסה של עוצבת שריון בחזית האש עם האויב. אני יוצא מתוך החלטה של המטה הכללי שזהו סכנה האוגדה כחלטה, השאלה אם היה מקום להקים עוד מפקדת אוגדה או היה מקום להשאיר אמצעים יותר למפקדות הקיימות - אסרתי את זה לפני הצהרים ואני אומר שלדעתי זו הייתה החלטה נכונה מאד. היא איפשרה לפיקוד הצפון את הגמישות הדרושה של פיקוד על כח, את המפקדה עם אמצעים הדרושים כדי לפתח סאמץ נוסף ברמת הגולן. לדעתי הוא היה חיובי מאד.

לסקוב:

אחה לא עונש על השאלה. השאלה שאחה העמדת היתה שאלה של מגבלות כספיות בשביל להקצות אמצעים. כמה עולה

מפקדת אוגדה?

נ. קיין:

קשה לי מאד להשיב על זה, אבל היא עולה הרבה מאד כסף.

לסקוב:

היא עולה יותר ממפקדת חטיבה?

נ. קיין:

כלי שום ספק. יש לה גדר קשר.

לסקוב:

יש כל מיני דברים שהם קובעים. ואז כאשר אתה בא להתחיל בסופו של דבר, כאשר הגרון יורד, אז האפשרויות האלה קיימות. זה תרקע. אני לא שואל אם ההחלטה על שלש. ודאי יש שיקולים של אגם.

נ. קיין:

אבל חייבים להפחית את ענין אוגדה 210 בקונטקסט הנכון של. החלטה על הקמת אוגדה 210 היתה לשנת העבודה 73 וחיא היתה צריכה להכנס לסד"כ בסוף שנת העבודה 73. השאלה שנחפוררה בכתול לבן לא היתה אם להקים אוגדה 210 או לא, השאלה היתה אם להקים את הקמתה וההחלטה היתה חיובית והיא נשקלה. היו גופים בעד והיו גופים נגד ובסוף הוכרע שמקימים אותה. לדעתי בצדק.

855 :

ישיבה ק"ן - אהב

אלוף נ. קין

- לסקוב: יש לך באיזה מקום פיתוח של היסמחים כפי שידעת אותם ב-4 ו-5 לחודש אוקטובר וכפי שמצאת אותם ב-6, 7 ו-8. מצא האם הדברים היו אז נכונים או לא? יש לך איזה ניתוח כזה של כל היסמחים?
- נ. קין: כלומר, אני יודע מה היה המצב ביסמחים מחוץ דו"ח מחשב.
- לסקוב: כלומר, מה שהכנסת לשם.
- נ. קין: כן. לא רק מה שהכנסת, מה שהיסמחים דיווחו כמצב.
- לסקוב: מהי?
- נ. קין: אני חושב שהדו"ח האחרון של ידין נכון ל-1 בספטמבר, ל-1 באוקטובר.
- לסקוב: התמונה של היסמ היא יחידה שמאחסנת את השירות של כל העניינים. יש לך רק כסות?
- נ. קין: כודאי. אף לא היתה. זו פונקציה של האובדן שאגא לא מופקד על^{כצ"ח} 5/ח אדם.
- לסקוב: אחא אומר שהמיקום של היסמחים נקבע על ידי אגם, כסובן בהתחשבות עם מחנות וכו' וכו'. אם מישתו קובע ליסמחים שנמצאים באיזור מסוים, פה אחא תקבל דלק ופה אחא תקבל תחמושת - מי קובע אח זה?
- נ. קין: מסכל אגא.
- לסקוב: האם גם אגא קובע סדר קדימויות מי יגש לקבל או הכל או בו זמנית?
- נ. קין: לא, לא. גם מי יגש לקבל. איזה גופים, מי הולך לקבל דלק, מי הולך למשוך אצאאצא תחמושת.
- לסקוב: ב-6 לחודש זה נשמר?
- נ. קין: לא, לא נשמר.
- לסקוב: לא היו סידורים למקרה כזה?

8550

ג. קין:

לא היו סידורים למקרה כזה. אם גרמו למקרים
די רציניים בכסיסי החמושת, עם שהחלטו
על הענין הזה היתה בעיה. משום שבהחלטה ~~אמצא~~ בק' הראשונים החיוב
יותר רכב מזה שהיה סמוכין.

לסקוב:

אני רוצה ~~לדבר~~ ^{לדבר} לנושאים של עבודה מזה של אבא בחקופת
המלחמה. הייתי רוצה לקבל, אם אפשר, אם יש
עוהק מהחומר הנא: חכניה ההתארגנות של אבא לכלימה. הרי ביום שבת ב-10
או ב-10.30 קבע הרמטכל: זוהי חכניה הכלימה. האם באבא היחה איזה שהיא
חכניה לחקופת הכלימה, נניח ל-6 - 7? האם היחה חכניה כזאת, של אבא?
(ב) הערכות מצב של אבא, אבאיות ב-6, 7, 8. ואם
היו ב-6, 7, 8 החלטות עקרוניות של אבא שהיו להן השלכות, נניח ב-6 או גם
ב-7 קבע הרמטכל שהמאמץ העיקרי יהיה בצפון אחר-כך. זה כמובן השפיע. האם
כתוצאה מזה היו החלטות? האם יש עותקים מהמאמץ הזה?

עוד שאלה אחת: איך פעל הקשר אבא מצפה ואבא?

אני מבין שהדיווח היה לפי מה שיצא. לאחר הקרבות, כאשר בדקת את הדיווח
שמסרת אז לפי מה שיצא ולפי מה שכאמת מוצאת - איזה תמונה קיבלת?

ג. קין:

קודם כל מכחינה מבעי אבא אב"ס: המבעים האלה
מתנהלים במישור אבס מבעים אבא מבעים. ראש
אבא החזוקה כראש אבא מצפה הוא הקאונטר פרט של ראש אבס מבעים באבס. הוא
משתתף בתכנון המבעי. אם ראש ענף מבעים מנהל קבוצה, דיון או קדם, אז
ראש ענף החזוקה שהוא חבר ~~אצא~~ במצפה, אם ראש אגף מבעים - ראש אבא החזוקה.
אם זה קדם סגן הרמטכל - אז קדם רמטכל, אם ראש אבא ~~אצא~~ עם ראש אבא החזוקה.
עכשיו, פרט לנושא אחר ששמו הקצבת החמושת, אני חושב שעבודה התיאום בין אבא
לשבט מבעים היחה חלקה. לא היו בעיות. לא ידועות לי ער היום הזה בעיות
שהיו בין אבא לאבס מבעים לא רק שגרמו לעיכוב, אני לא יודע על בעיות כאלה.
לא היו. תוך כדי המלחמה התעוררה רק שאלה: מטכל אבס, במקרה זה אבס תואר,
עוזר ראש אבס תואר לחחמושת מופקר על הקצבת החמושת, על קביעת קדימויות
לקצבת החמושת. הוא ניסה למלא ~~אצא~~ את הפונקציה הזאת גם במלחמה. אבל
ניסה למלא את הפונקציה הזאת באופן תאורטי. כי דיווח מהיחידות על הצריכת
לא היה לו. ודרישות החחמושת במלחמה, דרך אבב, צריכות לזרום בצנור האבסי
לאבס מבעים. במקרה זה לנציבות אבס תואר ואבס מצפה, שהוא עוזר ראש אבס
תואר. פיזית הוא יושב באבס מבעים. אבא מצפה מורחק מאבס מבעים מרחק הליכה
די רציני, כיחוד בשעות הלילה עם האפלה זו בעיה קשה מאד. עכשיו מה קרה?
כתוצאה מזה קשה זעקה גדולה מאד, כי במפקיל לפניו בצנור האבסי מהפיקוד לאבס

ישיבת ק"ן - אהצ

אלוף נ. קין

855J

יש פניה מקבילה מאפסנאות לאגא מצפה. עכשיו, היות והחשבות לא חזרו, כי אם אגא לא קיבל הקצבת תחמושת מאגס, הוא לא יכול להורות לבסיס לנפק לפיקוד, או לכח של המפיקוד. היו עיכובים.

לסקוב: לא היה נכון אם עדיפויות תחמושת להוסיב באגא מצפה?

נ. קין: אני דרשתי שנציג אגס מבצעים ישב באגא מצפה, על אותה רשת, על אותם נלנים. בענין זה לא הצלחתי. הבאתי את הענין להכרעתו של סגן הרמטכל. קיבלתי החלטה שלילית, הוא צריך לשכת באגס מבצעים. כחוצאת מזה נגרם בשני מקרים שאני נחתי הוראה לבסיס לנפק תחמושת, פעם בצפון ופעם ברפידים, למרות שלא היה לי קליירנס מאגס. זה גרם למשכר רציני מאד שהביא עד כדי התפטרותו של עוזר ראש אגס חואר לתחמושת. נדמה לי שרב אלוף ידין בדיוק היה נוכח בחודו של סגן הרמטכל כאשר זה קרה. א

היו"ר אנרנש: מי זה היה?

נ. קין: סגן אלוף קופלר. הוא בינתיים עזב נדמה לי. הוא אמר שנכנסים לחוך הסמכויות שלו. אבל זה גרם לכך שסגן הרמטכל נתן הוראה שהקצבות לתחמושת בטלות. לא תהייה יותר הקצבת תחמושת וכל כח שבא ודורש, על אגא לנפק לו. אם בא קצין אפסנאות פיקודי ואומר: אני צריך 15 אלף פגזים 156 מ"מ, אל אגא לחת לו. זה יכול לעורר בעיה של קדימות. אבל לשפתתי לא התעוררה בעיה כזאת. ומאותו רגע זרימת התחמושת נעשתה ללא תקלות וללא בעיות. אני חושב שזה היה או ב-7 כלילת או ב-8 בכקר. אבל עד אז היתה תחושה ביחידות שחסרה תחמושת והיו טענות מדומות שתחמושת לא זורמת. בעצם הטענה היתה לא נגד אי זרימת תחמושת, אלא נגד אי זרימת הישובים. אני חייב לציין לכם רבותי, כשלשת ^{הימים} ~~אחרי~~ האלצה"ל לא החעשר ברמת המלאי שלו. כלומר - לא נהיתה יותר תחמושת בצה"ל. אבל המועקה תזאת כאילו שמתזיקים את הכוחות קצר, היא אשר ירדה ונסכה את מפיקודים את ההרגשה שהם לא צריכים ללחוץ כל כך על תחמושת, שתי שהם יבקשו הם יקבלו. כאחד מלקחי המלחמה התעוררה גם השאלה מה מיקומו. אני לא חולק על העובדה שצריך לקבוע קדימויות בתחמושת, ביחוד בזמנים קריטיים במלחמה. ביחוד אם תכנון טבטסה הכללי להעברת משימות ~~אחרי~~ על כוחות, שלפעמים המצאותו של סדג מסוים של תחמושת יכולה להכריע את המלחמה. אם נביא לדוגמא: מערוצים חודרי ביצורים. אם כח מסוים צריך מערוצים חודרי ביצורים ~~נתם~~ לא קיימים, אז כמובן שמישהו צריך לודא שהכח שעליו מוטלת המשימה הוא גם יקבל את ההקצבה של המערוצים. וזו החלטה אגמית. אבל אני בדעה שהוא צריך

לשכת באבא מצפה, באוחר קשר שאבא מצפה מקיים עם אגס מבצעים. אני חשכתי שכרוח
זו תחקבלג גם ההחלטה. היא לא נפלה עד היום.

עכשיו לבבי שתי שאלות שלך, רב אלוף לסקוב,
כענין החלטות עקרוניות של אגא ב-6, 7, 8, 9. על הרבה החלטות עקרוניות להצביע
אני לא יכול.

השאלה אם יש.

לסקוב:

לדעתי אין. לא מוחננות בגודלן של ענין, ואני
גם אסביר מדוע. לאמאא זה גם עונה על שאלת
חכניית הכלימה. לאחר שבכחול לבן מסכל אגא הגדיל את העירום הקרמי של התחמושת
כסיני באוגדה נוספת, אני מדבר כרגע על רפידים, רוסני, ביר חסדה - הקומפלס
הזה של רפידים עם שלוחות הקדמיות שלו.

נ. קיין:

לפניו רשמה שא

- 51 -

ועדת החקירה - ישיבה ק"נ

מס

18.8.74 - אה"צ

העד : אלוף נחמיה קיין

היתה יותר בעיה בצפון בגלל העובדה ששני המקומות היו לנו, אחד זה עין זיחיס וצנובר כרמט הגולן, והנקודה המרכזית של התחמושת זה נספים או צומת גולן. אנחנו היינו ערוכים במלאים מסכ"ליים במידה מספקת כדי להבטיח את אספקת הכוחות דוקא למגננה. התורה האפסנאית אומרת, שבמגננה תפעולן של איחידות התחזוקה העצמאיות של האוגדה, איננה חיונית. עד כדי כך שבתורה מלמדים שלפעמים עם הולכי למגננה, אג"ס לא מוקצה לאוגדה בכלל ולפעמים גם לא מגוייס משום שמרכזי האספקה של המס"כל הם כל כך קדמיים שהם מסוגלים לתחזק את הכוחות. אביא דוגמא. כל האג"סים מצאנו בסר ההתארגנות שלהם זה ק+72. היו כוחות למטה בסיני כבר ב-ק+18, ק+30, ק+32, ק+36, הכוחות האלה תוחזקו מהכוחות הקדמיים שלמסרה הזאת הם נבנו. האוגדה התארגנה בצה"ל, האוגדה הקבועה, בדצמבר 1972 - ינואר 1973. ההחלטות הסופיות נחקלו אז.

ח. לסקוב: לפי דבריך היתה צריכה להיות החלטה האג"סים לא לגייס

אלא לפני ה-8 או ה-9?

ז. קיין: לא. הם קיבלו את ה-ק שלהם הרגילים והתארגנו ב-ק+72

ובאמת בצפון, בשלב הבליטה לא היה להם אף אחד מהאג"סים

לא השתמש ברמה מלאה שלו כהוא זה;

ב) גא"סים של עוצבות אחרות כמו אוגדה 143, חנה ב' כל

לכני לרפידים כשהמתקנים של המס"כל היו ברפידים, רופני ו... .

ב-23.10.72 הגשתי מצע לדיון על מערך התחזוקה לראש אג"ס. היה עליו דיון אצל

ראש אג"ס. לאחר סכן דיון מס"כל. וההצעה אושרה כפי שהיא. היא אומרת:

"מערך התחזוקה העוצבתי." בסעיף 6 של המצע לדיון נאמר כך: "הארגון והמבנה של

מערך התחזוקה העל עוצבתי, זירה פיקוד ומס"כל, בחקופת אופק א' עדיין לא נידונו

18.8.74 - אח"צ

העד: אלוף נחמיה קיין

ולא סוכמו. אי לזאת, הוכנה מאז מלחמת ששת הימים, חכניה לקידום מלאי אפסניה בדרג של המס"כל לזירות. חכניה זו ממצאת בשלבי ביצוע מתקדמים ועד להשלמתה מתקדמים, מתקצר סדר האספקה. בין דרג ~~אאאאאאאאאא~~ החזוקה שלהאוגדה והעורף, הזירה, הפיקוד והמס"כל. עד לסיכום של מערך החזוקה בדרג העל-עוצבתי, וכדי להצביע על העורף התחזוקתי שעליו חישען האוגדה הקבועה כדרגי תחזוקה שיאורגן בה על פי הצעה זו, אנחנו נותנים להלן סקירת רקע של הפריסה במתקנים הקדמיים....."

המסמך אומר - וזו נקודה חשובה מאד - "שתפקידו של הפיקוד המרחבי וגם תחזוקה הכוחות אינו מוגדר עדיין כיעוד. נושא זה ייבחן במסגרת הדיונים על מבנהו ומיקומו של מערך התחזוקה העל עוצבתי, סכל מקום מאפשרת ~~אאאאאא~~ המתקנים ברמות המלאי הקדמיים להעמיד פרמות המלאי מס"כליות לרשות הפיקודים המרחביים שיוכלו להשתלב בתחזוקה של הכוחות ולהעביר את האפסניה כאמצעות יחידות הובלה פיקודיות". זאת אומרת, שמה שאנחנו עושים בעצם, זה להעמיד לרשות הפיקוד המרחבי רמות מלאי של המס"כל במתקני מס"כל קדמיים, שבאמצעות מלוגות הובלה פיקודיות אנחנו יכולים מהם לדחוף אפסניה עד לדרג הסופי. לכן בחכניה הכליטה לא הייתה פרובלמה בכללוחה.

ח. לסקוב:

כאשר אתה אומר שדיווחת, התמונה הייתה ממה שיצא ממתקני מס"כל

מה התוצאה של ההשוואה בין מה שאז דיווחת ומה שבוצע למעשה?

18.8.74 - אה"צ

הער: אלוף נחמיה קיין

- ג. קיין: בחמשת סנקים, אני מדבר פ מהזכרון ואני מדבר כהכללה, יש לי כרוק ע"י אג"ם כוח דו"ח שהוגש לקראת שנת 1974 על-תכנית הצטיידות בחמושת ע"י אותו עוזר ראש אג"ם חמושת, שבו הוא מצביע על צריכת מלחמה שהוא לא פונקציה של כמה ~~אצטאצ~~ בכל אחד מימי הלחימה, אלא פונקציה של ספירת מצאי לאחר המלחמה והשוואתה למצב שהיה בידי צה"ל.
- ה. לסקוב: יש השוואה כזאת?
- ג. קיין: יש. זה כולל כל מה שקיבלנו בזמן המלחמה ומה יצא מזה.
- ה. לסקוב: יש לך דיווח כפי שהיה אז ואחר-כך הבדיקה?
- ג. קיין: בהחלט. הדיווח מצביע על זה שבתחמושת סנקים, אם המצאי היה לפני המלחמה 268,000 כדור, המצאי לאחר המלחמה היה של 160,000 כדור. זאת אומרת שנצרכו כ-163 אלף, קרוב ל-50%, 48% של המלאי. בחמושת 155 מ"מ חסונה מאד דומה. אני חייב לציין, תזכרו רבותי, שזה כולל תחמושת שנתקבלה חוץ כדי המלחמה. בתחמושת 175 מ"מ חסונה הרבה יותר טובה, אבל פה אני צריך לציין שמרבית התחמושת נתקבלה לאחר שנמשכף הקרבות כאשר מלחמת ההתשה נמשכה בצפון אבל לא בדרום. אני רשאי לציין כעובדה שמלבד 175 מ"מ שבה הייתה פרוכלמה, כי המלאי של צה"ל לפני המלחמה היה 123 אלף כדור, מהם 12 אלף כדורים כשרים ו-11 אלף כדורים שהורדו בכוסר כי נתגלו בקיעים ביציקה חומר הנפץ בחוץ הפגז, שעשו אותו למסוכן, שיכלו לגרום לפיצוצים בקנים. כתוצאה מזה התחמושת הורדה מרמת המלאי הכשירה והוכרזה למקרה חרום בלבד על פי פקודה נפרדת. פקודה כזאת ניתנה. התחמושת הזאת ניתנה והיא בשני

18.8.74 - אה"צ

הער: אלוף נחמיה קיין

מקרים לפחות גרמה לפיצוץ קנים, אני חושב שגם לאכזרות. אבל זו הייתה התחמושת היחידה שהייתה במלאי זה"ל 175 פ"מ. המחזור בתחמושת 175 פ"מ גם גרם לכך שבפיקוד הצפון היה הכרח להסב את הקנים על אותה טובה שעליה מציבים את הקנים של 175 פ"מ או 233 פ"מ. קנה 8 אינץ' שמו את הקנים 233 פ"מ, אבל הסווח יוחר קצר בשליש בערך. אבל פרט לתחמושת של 175 פ"מ, התחמושת האחרת הייתה קריטית מנקודת הראות הזאת, שמרמת המלאי של המס"כל יצא ממש"כל, לא מפני שנצרכה במלחמה. כלומר: **מצאצא** מידינו לאמריקאים בענין זה, גם בתחמושת 175 ו-155 היא תוצאה של שיטת **מ** הניפוק של התחמושת ולא תוצאה של מחזור.

ח. לסקוב: האם מצאתה איזה שהוא קשר בין רמת החזקת היפ"ח ומהירות התנועה שלנו בשטחי ההערות, או שזה מקרי?

נ. קיין: אני רוצה לומר דבר כזה, רבותי, קנה המידה של רמת החזקה של היפ"חים בשבילי יכולה להיבדק ריאלית רק במישור אחד, וזה לפי מספר הכלים שנשארים תקועים לאורך צירים בזמן תנועה לא מחוכננת על השוראות.

ח. לסקוב: השאלה היא יותר ספציפית, האם מצאת קשר בין הדברים?

18.8.74 - אחח"צ

העד: אלוף נחמיה קיין

ג. קיין: למרות שלפי האינפורמציה שדיווחנו לך בכתב, לוועדה, לשאלה שהפניתי לאל"מ אהרנסל, לדעתי 166 סנקים שמהם 98 שרמנים, ותיכף נעבור על הרשימה ונראה תקלות היוג בשרמנים, לדעתי אמראה על רמת החזקה טובה בצה"ל בהשוואה לעובדה שכמות כזאת גדולה בסנקים נעה על שרשראות ולא כך היה התכנון.

ח. לסקוב: קנה המידה שלי שונה משלך. מ-2000 סנקים יכולת לרכז 1300 זה קובע. בשטח הלחימה, זה קובע. בדרג המט"ל כל זה קובע בדרג רמ"ח.

ג. קיין: אני לא בטוח. קודם כל אני מבקש להסתייג מהמספר של 2000 סנקים לדעתי 1900 כי יחרת הסנקים היו סנקים בצה"ל בשלבי קליטה, שיקום כאלה שלא יכלו להשתתף במלחמה. רבותי, בסנקים תדעו דבר אחד ---

ח. לסקוב: אחת השאלות ששאלתי אותך, איך זה יתכן שבאותו זמן * על אותם הסנקים, אצלך המספרים שונים?

ג. קיין: אני אגיד לך למה, רב-אלוף לסקוב. אני נחבקשתי להגיש ביום השני למלחמה, להגיש נייר לראש הממשלה, על מצב הסנקים בצה"ל. הגשתי נייר כזה. שם תארתי כמה סנקים יש בסך הכל בצה"ל, מה מצבם, כיצד הם משובצים בתכניות המבצעיות כפי שהם ההם היו מבצעיות במט"ל אג"א. אני יכול להגיש את המספרים האלה. מתוך כמות הסנקים הזאת, שאני מדבר עליה כרגע, לדעתי 166 סנקים, בשים לב לכמות הסנקים שנעו על שרשראות בניגוד לתכנון, ורמת ההחזקה שרצינו לאמצא להשיג, הנחת היסוד * היחה שחכניות הריכוז של צה"ל מתבצעות כפי שמחוכנן ולכן אותם הסנקים שנעים עם המוכילים, נעים עם המוכילים. הם נעו על שרשראות.

18.8.74 - אה"צ

העד: אלוף נחמיה קיין

גם כן

ח. לסקוב: החמונה הזאת של מספר הסנקים ~~מספר~~ לא מדויקת. כי היו הרבה סנקים שבאו שצריך היה להתקין את הצריח ביד, הכוח לא היה בשביל להניח את זה. ישנם הורים שחושבים שאילו הצריח היה עובד יותר סהר, קצב האש של הסנק היה יותר גדול, והבן לא היה נהרג. אז המספר שנשאר בדרך זו אינדיקציה אחת של הכוח שלא הגיע, אבל גם הכלים כפי שהם הגיעו ללא תאום, וזה היה חסר וההוא היה חסר, זה מגיע למספרים יותר גדולים, כאשר החמונה הזאת של ההחזקה, צריכה ללכת הרבה יותר לעומק. לכן השאלה היא אם מצאת איזה שהוא קשר עם מקלעים א עם כל הדברים האלה שהיו. אם אין קשר אז אין קשר, אדרבה, אני שמח שאין קשר?

ג. קיין: לפי הערכתי היום, ואנחנו היום קרוב לשנה, 9 חודשים לאחר

תחילתה של מלחמת יום הכיפורים. לדעתי רמת ההחזקה של ציוד וימ"חים היתה רמת החזקה סבירה. אתה שואל אותי אם יכלה להיות יותר טובה, אני אומר שכן. האם אפשר להשיג שיקום טוב יותר, החשובה שלי: כן. אבל אם אתה שואל אותי מה יהיה המצב במלחמה הבאה, אני אומר לך היום כקצין בצה"ל וכאזרח במדינה, אני מקווה שכאשר המלחמה תפרוץ, נהיה לפחות ברמה שהיינו בה לפני מלחמת יום הכיפורים. לדעתי היתה רמה סבירה. יש עוד קנה מידה. עזר אלהים וקיבלנו סנקים מיחידות כוננוף של אצבא

ארה"ב בגרמניה. אני מבקש לציין בבאווה את העובדה,

18.8.74 - אחה"צ

העד: אלוף נחמיה קיין

ח. לסקוב: המסקנה היא שלא צריכים להיות מושווים לרמת הכוננות שישנה בגרמניה. שם 40 דיוויזיות רוסיות יגיעו לחוף הים האטלנטי.

איזו דוגמא זוי?

נ. קיין: אני אומר: אנחנו בונים על מידה מאד זחה של סטנדרטים בהחזקה. העחקנו הרבה מהאמריקאים. ביהוד לגבי סנקים, כי זהא מה שאנחנו מקבלים / השאלה היא: איך איפה הושגה רמת האחזקה זו המוזכרת בספרים, בצה"ל או אצל האנץ, זה שהמציא את השיטה. אני אומר: לצה"ל אין במה להתבייש. זה שלצה"ל יש כוננות יותר גבוהה, זה בודאי טוב.

ח. לסקוב: הקשר בין * רמת ההחזקה ורמת הימ"חים נמדד לפי אותם המספרים של הסנקים שלא יצאו מהימ"ח.

נ. קיין: אני מבין, זה קנה מידה. אבל לא/שיצאו מהימ"ח אלא אותם שנשארן חקועים על הצירים מסיבות/טכניות ולא בגלל זה שנהג בסל.
שלא תקלות

ח. לסקוב: לפי חורח הפיקוד ועבודת המטה של אג"א, היו צריכות להתקיים קבוצות החזקה מסכ"ליות בפיקודים. איך זה פעל? איך זה פעל בפיקוד דרום ואיך זה פעל בפיקוד צפון?

נ. קיין: לא הופעל הדבר.

ח. לסקוב: מדוע?

ועדה החקירה - ישיבה ק"נ - 58 - 59 - מט

18.8.74 - אה"צ

הער: אלוף נחמיה קיין

ג. קיין: באג"א מצפה היו קבוצות תחזוקה עם אב"א עצמו ועם היחידות האפסנאיות הכפופות לו, ללא נוכחות הפיקודים, כמעט כל העבודה נעשתה באומים סלפוניים. נעשו ביקורי מטה באפסנאויות הפיקודים, ובאותה הזדמנות ביררו בעיות, אבל קבוצת תחזוקה בה מתכנסים כל קציני האפסנאות הפיקודיים ו האוגדתיים וקצין הפיקוד בא ומציג תכנית - תכנית כזאת לא הייתה. חופעה כזאת במלחמת יום הכיפורים - לא הייתה.

ח. לסקוב: מה הסיבה?

ג. קיין: אי אפשר היה לשלוף אותם ממקומותיהם ולא להביא את סרכיבי קבוצת התחזוקה אל הפיקוד באותו זמן. אי אפשר היה.

ח. לסקוב: יותר מאוחר זה הופעל?

ג. קיין: עד סוף המלחמה לא. החלו קבוצות תחזוקה באג"א לקראת ה-18
6 19 באוקטובר, נדמה לי שהראשונה הייתה או ב-20 או ב-21 לאוקטובר.
כאשר התחילה המלחמה ממערב לתעלה.

אחרי כן רשמה יע

8563

קיי1: לגבי מלחמת ההתשה בצפון, בזמן המלחמה

ועד ה-18 באוקטובר קבוצות תחזוקה לא פעלו.

לא בינינו ובין הפקוד ולפי מיטב ידיעתי גם לא בין הפקוד והאוגדות וכו.

לסקוב: זה מסביר לי גם תופעות מספר באפסנאות שלא הבנתי

קדם. הבנתי שאתה הוא מי שבסופו של דבר, השקול שלך

קובע אם ומי יהיה קצין אפסנאות בפקוד מסויים. אתה יכול להתנגד לזה שמישהו

יהיה קצין אפסנאות בפקוד מסויים ?

קיי1: היום במידה רבה כן, כשנכנסתי לתפקיד, לא.

לסקוב: בערב יום כפור, חוץ יום הכפורים. קצין אפסנאות פיקוד

דרום, קצין אפסנאות פקוד צפון, האם להערכתך יכול היה

להתמודד עם הבעיה קצין אפסנאות פקוד דרום, בלי שחיה על ידו קבוצת תחזוקה

מטכ"לית,

קיי1: קצין אפסנאות פקוד צפון בהחלט כן. הוא עשה עבודה

יוצאת מן הכלל לדעתי. לקצין האפסנאות פקוד דרום היו

כל האלמנטים להצליח בתפקידו, לפי דעתי הוא הוכשל, ולא שלט באפסנאות של הפקוד

על ידי המדיניות שהיתה במשך המלחמה בפקוד. רבותי, את מפקדו של קצין האפסנאות

פקוד דרום החליפו במשך המלחמה חמש פעמים. כל פעם שמו עליו ראש מטה אחר.

והוא יצא מדעתו מרוב הוראות שקבל בשטח. כל כך הרבה גורמי מלואים היו בשטח

וכל כך הרבה אנשים קבלו תפקידים עד הוק. דברתי עם שמואליק גורודיש שלוש

פעמים, אמרתי תעזבו את האפסנאות לעבוד בסנוחה. ששון היה ראש מטה ראשון, ניסה

לחאם אותו. בא במקומו עודד מטר, עודד מטר עוד נמצא בשטח נתמנה אורי בר-רצון

מן קצין-מנהלה-עליון-מתאם, התחיל לשבע את קצין האפסנאות הפקודי. נוסף לזה

התחילו לשים לו מפקדי קטנים ומפקדי צירים. למשל בתנועת הצליחה אותו אורי בר רצון

פתאום יצא מן המפקדה ונהיה מפקד הגשר, אבל על הגשר הזה היה מפקד גם אהרון אבנר

וגם מפקד ג' קי מסעם אוגדה 143, וזה כמו אכוח רבים למסדר אחד, זה לא טוב.

ועדת החקירה, ישיבה ק"נ

18.8.74, ישיבת בקר

העו: האלוף נחמיה קיין

8570

קיי 1:

כתוצאה מה קצין האפסנאות פקוד דרום לא יכול היה להפעיל את מה שעל פי חורה, ועל פי סמכות ועל פי הגדרת תפקידים צריך היה להפעיל. והוא בכה בפני על הענין. ואני בכיתי על הדבר הזה בפני הרמטכל, ואני בכיתי על הענין בפני אלוף פקוד הדרום, ובשתי הזדמנויות דברתי על כך עם חיים בר לב כשהוא היה בפקוד הדרום, ולא הועיל. לדעתי לבחור הזה לא ניתן שנאס במלחמה להוכיח את מה שהיה יכול להוכיח.

לסקוב 1:

יש לי כמה שאלות בקשר לקציני החיל הראשיים.

קיי 2:

אם יורשה לי לאמר רב-אלוף לסקוב, לשם השוואה, היחה בעיה כזאת גם בפקוד הצפון. כי אורי בר-און התמנה ראש מטה בצפון. גם כן התחיל הענין להתחלק, עד שאני הרמתי את השפופרת יום אחד לחקה, ואמרתי לו, חקה, האפסנאות בצורה כזאת לא יכולה לעבוד, וחקה במקום נתן הוראה ומאותו רגע הענין הלך חלק. אמרו לאורי בר-און אל תקע את אפך לעניני אפסנאות, יש קצין אפסנאות שיעשה את העבודה. כמו שאתה מתאם את כל קציני המטה תתאם גם אותך, אבל אל תיכנס לנעליים שלו.

קיי 3:

סלח לי רגע, חיים, אבל פה יש לי שאלה שרשומה אצלי בהקשר לנושא. היחס בין המבנה, המזוג והרכוז מצד אחד של כל האמצעים האג"איים וכל האחריות האג"אית, כולל ההיסעים, ובין הפונקציה של קצין האפסנאות הפקודי, זה מה שחיים שאל, אני התחלתי לשאול קודם ואני רוצה להרחיב, זאת אומרת, לא מצאתי את המבנה, הממוסד של מפקדת הפקוד עד היום אני לא רואה אותה, אין.

קיי 4:

כתורה אני יכול להסביר את זה.

ועדת החקירה יושבה ק"ב

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

857

ידין:

כפק"ל מסמך מתחיל העסק, שאפשר לשים אחד על השני
ואחד מתחת לשני וכו' וכו'. האם אתה חושב שקצין האפסנאות
לא באופן פרטונאלי, אם זה קוסיק, או אחר, הוא סא"ל היה בפקוד, היום גם
סא"ל ?

קייין:

כן.

ידין:

עדין. פה א אני מה ששאלתי אוהך. ראש אב"א במסכל
אלוף. אלוף הפקוד, מתחתיו יש ראש מטה, חת-אלוף

קייין:

קציני מטה מחאמים סא"לים.

ידין:

ובין זה אין שום דבר. האם אתם את הכעיה הזאת למרתם
פעם, בדקתם פעם. האם, כשאדם מגיע לדרגה, זאת אוסרת
גם האישיה שלו, גם הנסיון שלו, גם הכושר שלו, על פקוד כל כך גדול עם בעיות
כל כך מסובכות, כשחלק מהדברים אתם מפילים עליהם פראק לבצוע. האם זהו האיש
שיוכל באופן נכון, מבחינת הפקוד להקים, לשאת באופן נכון, מבחינת מטה
ופקוח ובצוע את א כל המעמסה העצומה הזאת.

קייין:

הייתי אומר כך, השאלה של דרג קציני המטה וקציני
המבצעים מנסר בחלל דיוני המטה הכללי של צה"ל עוד
לפני מלחמת יום הכפורים,

ידין:

אינני מחוון לכך שיקחו אנשים ויעלו אותם בדרגה.

קייין:

זאת מהבעיה. אולי במאמר מוסגר אני יכול לאמר שיש
כרגע החלטה של הרמטכל, החדש, של מוסה, החל באביב הבא

ועדת החקירה, ישיבה ק"ג

18.8.74, ישיבת כקר

הערות האלוף נחמיה קיין

857

ק"י

החל באכיב הבא להעלות את רמת הדרג המתאם
 וגם המקצועי, העניין עדין בדיון, לדרגת
 אל"מים, כתנאי שישוכחו לזה האנשים המתאימים. בגלל התנאי הזה אני הסתייגתי
 ואמרתי שבאפריל/מאי 1974-1975 להקים את זה, זה רק יגרום לכך שאותם האנשים
 באותה דרגה יקפצו דרגה. לדעתי זה מוגזם מדי, אין לנו סגל של אל"מים ברמת
 שעל ידי שנוצו של אל"ם בתפקיד הזה, הבטחתי גם אדם עם נסיון רב יותר עם
 הכשרה טובה יותר, עם ידע טוב יותר, עם פה מגוון תפקידים רחב יותר, אבל
 אותם האנשים.

ק"י

מתוך המטכ"ל, הפקודים ?

מתוך המטכ"ל להעביר לפקודים ?

ק"י

זה קשה מאד, משום שאתה באותו רגע

זה בעיה לא פשוטה, אני מוכרח לאמר לך

לא אמרתי לך רב-אלוף יודין לפני הצהרים, אני מוכרח לאמר עכשיו, כתוצאה
 מתעובדה שאלה היו סמכויות מטכ"ל אג"א, ואם לא ייחשב לי לרועץ ההערות שאני
 אעיר, לפחות בארבע השנים האחרונות, לפני כניסתי לתפקיד, היתה נטייה
 ממושית חזקה מאד כמטכ"ל אג"א, בעצם העברתו והכשרתו של האלוף עמוס חורב.

ק"י

שהדגש היה על תמוש אתה רוצה להגיד.

ק"י

היתה זאת סנדנציה ממושית, פוחר מאשר

אפסנאית כוללת, כתוצאה מזה לא גדל

דור של אפסנאים, אני חייב לציין את העובדה שמרבית קציני האפסנאות
 מפקודיים, בקושי כוגרי שמיניה, אין ביניהם אף אחד בעל השכלה אקדמאית

ועדת החקירה, ישיבה ק"ג

18.8.74, ישיבה בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

8573

ק"ן:

בית, משלושה קציני אפסנאות פקודיים

עד שלב אחד כשאני נכנסתי אחד היה בוגר

פ"מ, בשלב שאני נכנסתי מיניתי עוד שניים, שלמה ענבר בפקוד המרכז וקוטי

בפקוד הדרום, שניהם בוגרי פ"מ ארוך. אחד הנושאים שבהם היה לי קרב

עם אריק לגבי מנויו של קצין בפקוד הדרום היה שאני אחנה בזה שהוא יהיה בוגר

פ"מ ארוך. אני התנגדתי חריפות למינוי וזה מה שהביא את קוטי לפקוד דרום

שארית בהתחלה לא חסכים, ואני הכרעתי בשעתו בעניין זה. אני אמרתי, שמלבד

הנסיון הקודם, הוא היה ראש מורר מבצעים אצלנו כאג"א תחזוקה, הוא היה

גם בוגר פ"מ ארוך, עם נסיון די עשיר, לצערי לא בשריון. איש מסוצא צנחנים.

אני קבעתי את הקריטריון הבא שעליו נלחמתי, שכדרג הפקוד, כדרגות רב-סרן

וסגני אלופים, וכדרג האוגדה, התנאי למנויו - לא יכולתי להרשות תנאי להשכלה

אקדמאית כי פירושו הסתנה לעוד כמה שנים - לא אתן ירי למנוי קצין אם הוא איננו

יוצא שריון ולפחות בפפזיציה אחת מילא ברמת הטיבה ופעלה, תפקיד אפסנאי

בעוצבת שריון ולא בעוצבת חי"ר, ובית, אם הוא לא בוגר פ"מ ארוך.

ואני רק רשאי להגיד שהחל כאוקטובר 1972, הצלחתי ב-90% מהמקרים לעמוד בקריטריונים

האלה בכל מקום שהיה מנוי, או תקן יועץ, כשסמכויותי מתאימות. הנוהג שהצלחתי

לשנות אותו, שלא תיפתן חתימת אג"א וכלי זה אי אפשר להוציא מנוי, אני חייב

לציין,

היו"ר אגרנט:

מה התנאי הראשון היה ?

ק"ן:

שהוא יהיה בעל נסיון בעוצבת שריון.

שלא יהיה שאדם עם נסיון חי"ר, יתמנה להיות

קצין אפסנאות בעוצבה שיש בה 270 טנקים. 4550 זחל"מים או נגמ"שים, לא יורע

מה זה טנק, או משהו דומה.

ועדת החקירה, ישיבה ק"נ

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

8574

קייין:

גם אם הוא לא נדרש להיות בעל מקצוע

לא יודע מה לתבוע מבעלי מקצוע.

אבל הקמתו של דור כזה, וזה מה שלא אמרתי לך רב-אלוף ידין, זה לא עניין לשנה ולא לשנתיים. זה עניין של הקמת דור, קריירה של קצינים, שבו צריך להכנס מחזור של קצינים, השכלה כללית, הכשרה מקצועית, עד שאתה מגדל קצין אפסנאות פקודי שמחר יהיה מסוגל לענות על דרישה של קולוגל ברמה של פקוד. זה לא דבר שבונים אותו מיידית.

ידין:

השאלה מה אתה רוצה לעשות, לקחת קצין

אפסנאי ולהפוך אותו למפקד, או שהמריניות

היא - וזה השוני המתחייב מכל הדברים האלה - לקחת מפקד קרבי מנוסה ולעשות אותו לקצין אפסנאות. אם הוא מחאים.

קייין:

הנסיון לעשות מקצין קרבי קצין אפסנאות

זה באיזה שהוא מקום לא הולך יחד.

משום מה זה לא פועל. היו לנו שניים שלושה נסיונות כאלה, משום מה הם עלו בתוהו. אני הייתי חייב לציין שכל קציני האפסנאות הפקודיים, כולם גדלו במסלול של נגד אפסנאי רס"ל, או מ"פ מפקדה, סרן, שעבר להיות קצין אפסנאות חטיבתי כרב-סרן, יהיה ראש ענף במטה הכללי, זו תוצאה של הצטברות מדיניות של שנים. זה לא מגדלים בשנה.

ידין:

כסופו של דבר אם ניקח את הצד הכספי

ונעזוב כבר את הצד המבצעי, כל העוצמה

של צה"ל, מבוססת, כסופו של דבר מבחינת האחזיות והתאום בידי הסבל האפסנאי של הפקוד. אני שאלתי אותך בכקר כהחלטה, אם אין דיס-פרופורציה

ועדת החקירה, ישיבה ק"נ

18.8.74, ישיבת בקר

הער: האלוף נחמיה קיין

8570

ידין

לא רק בכסות אלא כאיכות בין הקצינים
כמו השמנת של צה"ל, על החלב, שמתרכזת

במפקדות של קציני חיל ראשיים, במפקדות של הענפים, של המפקדות של אב"א
ולמטה מכניסיים את הנגדים האלה, אני שואל.

קיים

אני אמרתי, לפחות בחקופה שאני הייתי ראש אב"א

היא קצרה מדי, מאד נחתי קדימה לדרג הפקוד

כי היה ברור לי מה פירוש הדבר בצוע בשטח וזוה הפקיד ענק. כודאי בפקוד הדרום.

המשיכה א.ו.

זה אצלנו שונה, כי אצלנו יש פיקוד ישיר על מערך לוגיסטי בדרך משה כללי, לא על המערך הלוגיסטי של הפיקוד. גרוד האספקה, גרוד החימוש או גרוד הרפואה פאגד התחזוקה של האוגדה, כינו ובין המטה הכללי יש מפקדה פיקוד. עכשיו הוא אומר:

The joint staff logistician is, therefore, placed in a very different role from that of his service counterpart. The military services are responsible primarily for the logistics support of their own forces. The service logistician is thus responsible for organizing training and administering his logistics units in order to supply and support those forces *

(*)

כלומר, קצין המטה, קצין האפסנאות במפקדה פיקוד - וזה נכון אצלנו - הוא חלק מכות ועוצמת ומסכות הביצוע של המפקד במפקד. ראש אג"א איננו מסכות לביצוע בחוקף עוצמתו של הרמטכ"ל במפקד כוחות צה"ל. אני עוזב את השאלה מי מפקד כוחות צה"ל. והוא מוסיף:

The Director 14 (Logistics) is the principal adviser to the Joint Chiefs of Staff on joint and combined logistics matters. He produces close coordination among his counterparts in the unified commands and the services and maintains a day-to-day awareness of logistics problems. Although his concerns are wide-ranging and his recommendations may have broad application, he is careful not to infringe on the prerogatives of the services.

(A 103)

אינני מכין מה אתה מערבב מין בשאינו מינו. זה ענין שונה לחלוטין.

לסקוב:

אני רוצה להגיד איפה הטעות שלנו, כאשר אנו מסתכלים על המבנים שלנו. כל זה בנוי

ידין:

ואני חוזר לשאלה הראשונית שלי, ומה מציל אותנו / שאצלם יש

מל-מל-מל-מל הם יכולים להיות במצב שאין להם קומאנד ישיר, מפני שה- זה גוף שעצמאי מבחינת קומאנד עם כל מה שקשור.

לפני כן שא
אך

ועד החקירה - 18.8.74
ישיבה קנ - אחה"צ
הער: אלוף נ. קיין

אני רוצה לצטט לפני הועדה משהו

נ. קיין:

שמזאתי בחוברת Army Logistician מחודש

יולי-אוגוסט 1974, שבה דנים בשאלה של partners in progress.

שנכתב על ידי קולונל שהיה כתפקידים לוגיסטיים בדרג ה-Joint Chiefs of Staff
להבדיל מסטה כללי של צה"ל שבו אגף האפסנאות סמלאם הרכה מאות פונקציה של
כוחות יבשה, יש שאלה מה תפקידו של קצין טסה בהשוואה לכוחות המבצעים בשטח,
ומה הזיקה בין קצין אפסנאות בפיקוד לכין במטה הכללי, וכי אחת רב-אלוף
ישין נכנסה לשאלה הזו. והנה מה שהוא אומר פה:

זה לא דומה לנו. המבנה של ה-Joint Chiefs of Staff
זה מבנה אומלל אבסולוטי.

לסקוב:

רצימי להוסיף שבשנת 1972 לפני כניסתי לתפקיד

נ. קיין:

עשיתי ביקור יסודי במערך הלוגיסטי של ארצות הברית

ואני ספיד במלוא האחריות שזה המצב במטה הכללי של כל אחד מהזרועות:

סידוק מאותה הזיקה. מהי אותה הזיקה?

To appreciate the challenge to the joint staff logistician two factors must be understood. First, the Joint Chiefs of Staff command nothing. They evaluate input from the commanders of the united commands and offer recommendations to the national command authorities. Second, neither the Joint Chiefs of Staff nor the united commanders directly own logistics resources.

85'0

לכן אני שואל את השאלה - באיזה מידה אצלנו הערבוב קיים. מצד אחד הפיקוד זה ה- *theatre of war* כביכול, והשאלה שלי אם יש בננוי די חזק כדי שיוכל לעשות את זאת, ואז הג'נרל סטאף יכול לעשות העבה ותכנון. או אם הג'נרל סטאף הוא גם אדווייזר וגם קומנדר אם הפיקוד למטה בננוי נכון. יש לי רושם שיש צורך לזכור שיש להם את ה- *theatre of war*.

המסקנה לסקור.
על כל פנפם, לראש אג"א בקורות היבשה בוודאי אין אחריות ביצוע לגבי ביצועם של החלטות כאלה. אינני מכין מה אתה מערבב מין כשאינו מינו.

יריין
אולי מסכים אחי, אם זה יהיה נכון לומר שבמבנה של צה"ל לקראת יום הכפורים נישן לצין שהמערך האפסנאי הפיקודי מכינת מבנהו, כוח האדם שלו וכ"ל - לא הספיק לבצע באופן ממשלם את המשימות שלו, או לא?

נ. קין
לא. אני אגיד לגבי משיד הטרומ. אחת הסבות שלא נחאפשר לקוחיק לעבוד כמו שצריך זה שמינום מעליו. ואני כבר לא אומר על זה שמינו מעליו, מילא מינו. אבל כל פעם הוא היה צריך להכניס משהו אחר לעניין.

נקודה שניה ← הפיצול המרזל מאוד של ?
ואחריות בפיקוד דרום. איך התפרסה המפקדה - למפקדה של פיקוד דרום היחה בעיה ספציפית (ואתה אומר שאין עק"ל פיקודי ואינני יכול להשיב לך כרבע אם היה) ככל אופן, כפגל, בשעה, מה שקרה הוא שבין האפסנאות הפיקודי שאיר חלק מהמטה שלו בבאר-שבע. זה איפשר לנו לוודא את התנועות על הצירים. המפקדה הקדמית שלו דילגה לרפידים, אבל מה שקרה שרילבו את קצין האפסנאות ואת אחד או שני עובדיו הבכירים לפוצב באום-חשיבה.

א.ו.

- 74 - 80 -

ועדת החקירה - 18.8.74

857J

ישיבה קנ - אחת"צ
העדו: אלוף נ. קין

אי אפשר היה בכלל לצפות סמנו לשלש על ספקה עורפיה אחת ברפידים ואחת
בבאר־שבע, כי זה בכלל לא יכול להיות. בשוט אחריות של ספקד.

(הסרה)

לסקוב :

השאלה היא : בהתאם להגדרת התפקידים האם תוכל
לתאר הגדרה מול ביצוע, מה עשו במפקדות חי"כ, חיל
אספקה, חה"ן בינוי, ח"ק וחר"פ בשעה המלחמה?

נ. קין :

זה בהנחה שהגדרת התפקידים של החילות מוכרת.
מפקדת קצין הספקה ראשי - בעצם על פי הוראתי והנחיתתי
פוזרה במידה רבה מאד. א) לקציני קישור בפיקודים, לאו דוקא בתחומי אספקה,
בתפקידי אפסנאות. אני קודם אמרתי שאחד מקציני הקישור ברפידים היה סא"ל ----
הוא איש חיל אספקה, שבזמן המלחמה תפקידי מטה לא היו לו במפקדה. הצבנו אותו
קצין קישור פיקודי.
ב) איישנו בהם הרבה מאד פונקציות נוספות שבלחץ
המלחמה התכרר שאגא מצפה לא מספיק חזק. הגברנו את אגא מצפה.
ג) הם התחילו לבצע פונקציות כיקורת אפסנית מא
ח"ס ואפסניה כלליה של צבא הגנה לישראל כפי ששיבצנו אותה. כלומר - התחילו
לבקר בצוותי כיקורת/כז"ר, ^{של מסכל אגא} בפיקודים כדי לדרוש אחורה מקסימום אינפורמציה אפשרית
בצנור המקוטע הזה, אחרי שהתברר שדיווחים בצנורות הדיווח לא מגיעים.
אין למפקדת קצין אספקה ראשי בזמן מלחמה יעוד
מקצועי, כי אם אנחנו מסתכלים על הפונקציה של קצין אספקה ראשי בימי שלום,
שזה קביעת המפרט של האפסניה

לסקוב :

האם צאצא יכלנו ללמחם
למחם חלק לתנון אספקה והוכלה?

נ. קין :

הם לקחו חלק בהכנון אספת והובלה, במידה שהם
איישו פוזיציות באגא מצפה. לא כמפקדת, שזה לא
תפקידים. הם צריכים להיות מעורים בימי שלום בעבודות התכנון הזאת, כדי שיהיו
מסוגלים לבצע אותה כמפקדה במלחמה.
גם בתחומי ההדרכה של תפקידי הדרכה שיש לחיל, לא
היה מה לעשות במפקדת קצין אספקה ראשי. לא מכחינת ציוד, כי לא התעסקנו
בכחינת ציוד. כל ציוד שהגיע היה מבורך. כוזאי לא בקביעת מפרטים לציוד, כי לא
פירסום מפרטים. ואז עשינו את סטב הניצול מהמפקדת, כתיאום בין אגא ובין מפקדת
קצ"פ. התיאום היה יפה מאד, ברוח טובה.
קצין חימוש ראשי - בעצם מילא שני תפקידים גדולים
מאד. האחד הוא אייש על ירי הסנדוסים ובעלי המקצוע שמפקד מורכבה מהם בימי
שלום, את החוליות לתגבור הפיקודים, ביהוד על פירים, לתיקון טנקים על פירים
לתיקון טנקים פגועים, רכב שנתקע בצירים. ממש יצאו, נוסף לחוליות שהוצאנו

לסקוב :

אחזקה ותיקונים?

858

נ. קין:

אחזקה ותיקונים, הם ממש יצאו לצירים ולשרה,
וחבירו את הצירים, הם ממש עבדו לעתים קרובות
מאד כמכונאים וכספאים וכיצעו את העבודה, כולל לזירה, כולל לתיקון סנקים
פגועים. אני חושב שכמות הסנקים שתוקנה מפרוץ המלחמה ועד סיומה, בכל הדרגים
מגיעה בין 420-450 סנקים בפועל, היא העודת כבוד. הם עשו עבודה יוצאת מנורף
הרביל.

(ב) חלק מספקת קצין חימוש ראשי משולב מראש, לפי
הפקל של אגא מצפה, כפי שאמרחי לכם בפק"ל שאני אביא הנה. יש פונקציות שונות
באגא מצפה.

(ג) גם קצין חימוש ראשי עשה לעצמו, באישורי, כאחת
מפעולות החזקה באגא מצפה, נדסה לי ב-6 או ב-7 בכקר קציני קישוף לפיקודים
המרחביים, ולעתים לאוגדות, ליד ספקי החימוש הפיקודיים, וליד ספקי החימוש
הסוגדתיים, על פנה שגם הוא יקבל בצנור דיווח אחורה. דבר שכנותלי הדיווח הרבילים
הנורמליים לא זרם.

המעטפה על ספקת קצין חימוש ראשי היתה גדולה מאד
היא יותר מאשר קצין הספקה ראשי נאלצה גם להוציא אנשים כשליבים יותר מאחרים,
ב-12, 14-15 לחו"ל. כמו לארצות הברית. כגלל זה שהחחילו להגיע סובי ציוד
חדשים שקודם לא הכרנו אותם, למשל ~~אנצא~~ "הטאו"הלאו". אז היא הוציאה מקירכה
קצינים, להכרת הציוד, להכרת החזקתו, השימוש בו וכד.

ספקת קצין קשר ראשי, מלבד הנציגות הקבועה שיש
לה באגא מצפה, עסקה יותר כחחומים האגמיים של המשימות שלה ולא האפסנאיים.
ספקת קצין רפואה ראשי עסקה כמובן הרבה מאד בנושא פיננסי הנפגעים, במידה
שאגא מצפה שולט עליו כמלחמה והנציגות הקבועה שלו. גם קמפ"א וגם קרפא אישי באגא
מצפה.

(כ) ככל הפרשה של ההחלטה בכתי החולים העורפיים,
שזה בעצם ספקת קצין רפואה ראשי, היא המופקדת על החלמתו במלחמה. אצאצ ומנקודת
ראות זאת המפקדה ביצעה את היעוד שנועד לה מראש בפקל.

ידין: זה כפוף לאגא או לאכא?

נ. קין: הפיננסי הרפואי הוא חלק מפעולות החחזוקה. עד הגעתו
של הנפגע לכית חולים, מרגע שהוא מגיע לכית חולים
חללין הריפוי ומשיקום זה אכא.

למקוב: חיל הנדסה.

נ. קין: חיל הנדסה אותו הדבר, עסק כחחום האגמי. יש לו
נציגות קבועה באגא מצפה.

8504

- לסקוב:** מה עם בינוי, חיקון וכישים?
- ג. קין:** זה לא חיל הנדסה, זה מרכז בינוי נ אחזקה הכישים - מרכז בינוי. אגב מפקד קצין הנדסה ראשי מבצע את כל הפעולות שלה או באמצעות מרכז בינוי או באמצעות אגף בינוי ונכסים במשרד הבטחון. אין לה יחידות משלה.
- לסקוב:** פרט לנקודות שארתג והמפקדות של קצין אספקה ראשי וקצין חימוש ראשי וכו', האם היה ויסות כח אדם חילי בין מחקני מסכל, עם פיקודים ובין פיקודים?
- ג. קין:** בין מחקני מסכל לא על בסיס חילי.
- לסקוב:** ממחקני מסכל ומטה.
- ג. קין:** ממחקני מסכל, ביוחד דרגי אחזקה, לא דרגי אספקה. אמרתי קודם, על ידי הוצאת חוליות לרוב אזרחים, מעט מאד מקרים של חיילי מילואים, כי שלחנן את המסתחים הטובים ביותר. ממש איוש חוליות עבודה, עבודה עבודה בשדה, אם זה בדרג אחזקה פיקודי כמסך ----- ואם זה ממש על ציפים ככל מיני מקומות, ממש הוצאת חוליות. אגב, את הארגון של הנושא הזה הסלנן על מפקד קצין חימוש ראשי, כתיאום עם המטכ"ל, שהן כולן חברים בקבוצת החחזוקה של ראש אגב. כדי שאפשר יהיה לשלב את קציני המפקדה עם בעלי המקצוע שיוצאים מהמטכ"ל.
- לסקוב:** פרט לתגבור הפיקודים וחיקון מהיר של רקס, למעשה מאמץ הכיוון של כח אדם מעולה היתה בכיוון למסכל אגב ולא לפיקודים או לדרגים נמוכים יותר.
- ג. קין:** הפיקודים נשאלו למטרה כזאת. הם לא היו זקוקים לזה. הם לא דרשו. לא היתה בקשה בתחום כח אדם שכח מסכל אגב היה להיענות לה ולא נענינו. להיפך - פיקוד דרום למשל התלונן קשה מאד על התופעה הזאת של קציני קישור, כי החכר לפיקוד שבעצם הוא מקבל אינפורמציה על הנעשה בעוצבת הכפופות במין צינור אחורי כזה. אגב מצפה מספר לו מה נעשה למטה, במקום שהוא יספר לאגב מצפה. היה קצין קישור כזה גם במפקדת פיקוד דרום שהוא היה דרך אגב רמ"ח/שנ"צ בסופו של ענין בליל צליחת הגשר. הוא היה קצין קישור מסכל אגב והוא ישב צמוד לקצין אפסנאות הפיקודי. מבחינה זו הוא ישב על עצמותיו. זו לא מהתחושות הנוחות.

8566

לסקוב:

אני מנסה להכין את דרך העבודה של המערכת האפסנאית. נראת לי שהיא חסרה במשהו. אולי תוכל להעיר על זה. לפי תורח מטה יש חפיפה גם בתחום וגם במשמעות בין מה שנקרא אפסנאות פיקודי ובין ראש אגא. אתה אבל מציג את עצמך כיועץ לרמטכ"ל, לא כראש אגף של הרמטכ"ל. ואתה מבליש את הניואנס הזה. אני מתחיל קצת להיות מודאג שמא אני לא מכין למה אתה מתכוון. אחר-כך אתה מתאר את ראש אגא וי-זה-פי קציני החיל הראשיים שהוא מתאם אותם באפסנאות במובן הרחב. אבל ישנם שטחים שהיחס שלך אליהם והם אליך הוא פדרטיבי, יש דברים שהם מיעוט של אקסקלוסיב, שאתה לא יכול להכנס בתחומם, אם כי אתה מתאם אותם. ולהיפך. כשאני שומע את העדויות על איך הדברים קרו, אז נוצר רושם שעם כל הדברים שהם כאילו אפסנאות כפופה, לא רק מתואמת על ידי אג"ם כאגף הבכיר, שכחוצאה מזה הפיקוד - הגוף היחיד שעליו אחריות פיקודית מלאה על מה שנעשה אצלו, נמצא חסר או איכותית או שהוא חסר באמצעים כשביל " שך דליכר דה גורס". כך שגם אם אתה תמצא אפסנאים מתאימים לקבל את הדרגה המתאימה, אני חושב שאם המערכת כולה לא חיבנה בצורה נכונה, האנשים המתאימים לא יעזרו תרבה. האם זה נכון?

נ. קין:

אם אתה שואל אותי, רב אלוף לסקוב, אם מסכל אג"ם בנוי היום נכון לפי השקפת העולם שלי, התשובה היא לא. זו הסיבה שעשיתי צעד ראשון בשינוי מבנה מסכל אגא באוקטובר 72, כפי שהדבר מצא את כיסויו בפקודת אג"ם חוא"ר ב-15 פברואר 1973. (ב) זו היתה סנוניתאצא שבאה לבשר את האביב. כי אני חשבתי שצריך לעשות שינויים נוספים. אגב שהתחלתי לעשותם, התחלתי לתכנן אותם באישורו של הרמטכ"ל הקודם. אבל בגלל מלחמת יום הכיפורים לא הגיעו לכלל ביצוע. אני הייתי בדעה שצריך ללכת הלאה. אני מיר אביא רובמא מה.

אני לא מציג את עצמי כיועץ. אני כהחלט מציג

את עצמי כראש אגף במטה הכללי. וזיינתי, אני חושב שכראשית דברי, שמסכל אגא רואה את עצמו אחראי להרבה יותר ממה שמשתמע לרעהי מההגדרות הכתובות, אפילו המעודכנות ביותר, גם בנושא כשירותו וכוננותו הצבאית של צה"ל.

שאלה אחרת אם מדברים איתי מה האגף עשה

כפועל ומה האגף צריך לעשות לפי הגדרת התפקידים שלו. אחת הסיבות שבגללן אני רוצה שינויים, לרעהי צריך להעניק למסכל אגא יותר סמכויות ממה שיש לו בהגדרת התפקידים הקיימת. אגב, סמכויות של מסכל אגא במשך השנים, מיום שקיים צה"ל, הם לא פחתו, הם רק גברו. כלומר - לא היה מקרה שתפקידיו של ראש אגא היו טובים או חזקים או בעלי כושר ביצוע או הכרעה טובים יותר מאשר היום, ואחר-כך סמכויותיהם פחתו. ההיפך הוא נכון. במשך השנים הסמכויות גדלו. אם היית לוקח את המבנה של אגא והמערך הלוגיסטי צה"ל לפני 1966, אז הסמכויות של אגא היו פחותות מאלה של היום. ואני מקוה שהסמכויות של מסכל אגא בעוד שנה-שנתיים תהיינה יותר מאשר הן

8565

ג. ק"ן:

לפני כמה שבועות, דומני שלפני 4-5 שבועות, היתה

התנגשות קשה ביותר בחדרי בין קצין חימוש ראשי לבינו

בנוכחותו של ראש מינהל הסבל. אז שמתי וסו על סינויו של קצין, שקצין חימוש

ראשי רצה למנות אותו מפקד חימוש פיקודי. וטענתי היתה, כי מלבד היותו של האיש

סהנדס, הוא לא עבר שום דרג שדה לפני כן, אלא כא מסיפקת קצין חימוש ראשי

בתפקידים שהוא הסתובב בהם להיות מפקד חימוש פיקודי ללא הכשרה. לדעתי, הוא צריך

להיות קצין חימוש בחטיבה, הוא צריך להיות מפקד --- כדי שיגיע לפוזיציה של

מפקד חימוש פיקודי. ואז קצין חימוש ראשי נאחז בהוראות הפיקוד העליון, ושאל

את ראש מינהל הסבל שאלה פרלימינריות; איך טופס המינוי והצעד למנות את הקצין

בכלל הגיעו לראש אג"א. לפי הוראות הפיקוד העליון, ראש אג"א איננו צינור

בשרשרת המלצתי.

ודוגמה שניה. יום אחד, לפני 3-4 שבועות, או

אולי לפני חודשיים, אני מקבל הודעה שאני מוזמן ללשכת הרמטכ"ל ביום ששי בבוקר

בשעה עשר להיות נוכח בטכס העלאתו של מפקד לדרגת אל"ם. סירבתי ללכת לטכס הענקת

הדרגה. אמרתי שאני אינני סטטיסט על הבמה שמציגי ללפני הצגה. האם שאל אותי מישהו

אם הקצין הזה צריך להיות אל"ם תחזוקה? היום הוא יהיה מפקד בבה"ד 20, וכעבור זמן

מסוים ירצו למנות אותו למפקד חימוש פיקודי. (היו"ר אגרנט: מזה בה"ד 20?)

זהו בסיס הדרכה של חיל חימוש. הקצין הזה יהיה כעוד שנה אל"ם, ויהיה מפקד חימוש

פיקודי. והוא מעולם לא הוציא את אפו מבה"ד 20, מדרגת רב-סמל עד דרגת אלוף משנה.

אם פעמירים אותי בפני עובדה שמזמינים אותי לטכס העלאת בדרגה, אין לי מה לחפש

בטכס העלאת בדרגה. מה אני יכול להגיד לגבי האיש הזה? אני רק יודע שמזמינים

צרות מראש. כל ראש אג"א במקומי, אם מחר תהיה בעיה של העברה לתפקיד אחר, צריך

יהיה לעמוד על רגליו האחוריות ולא לחת לו להסתובב. אבל זה לא סמכותי.

הער: אלוף נחמיה קין

858ט

ואז החבר לקצין חימוש ראשי דבר מענין מאד, שיש הכדל פרטי בין ראש אג"א הזה לבין ראש מינהל הסגל של היום, שכל ספסי 617 - שאלה הן המלצות למינויי קשל קציני חייל ראשיים בדרגה סגן-אלוף ומעלה - מאז יולי או אוגוסט 1973 - כיוזמתי - סוכאים באופן כלהי-לגלי לחוות-דעתי. אין לי מקום לחתום על הסופס, אבל אני רוצה לדעת זאת מראש, וראש מינהל הסגל אומר שזהו סידור פרטי בינך לביני.

אתה נותן חוות-דעה בעל-פה?

היו"ר אגרנט:

בעל-פה, כחלסט. אני אומר לראש מינהל הסגל: נראה לי

נ. קין:

או לא נראה לי. אני אומר לראש מינהל הסגל: תשאל את

קצין חימוש ראשי לפה הוא לא מציע לך את משה במקום אברהם.

אין סמכות כזו לראש אג"א.

זה נובע מהסמכות שמתאמת את קציני החייל הראשיים.

לסקוב:

אבל בהוראות פיקוד עליון זה לא כתוב.

נ. קין:

אני רוצה לומר דבר נוסף. אני לא על תקן יועץ לראש

אג"א. נוסף לכל הצרות וכל מה שחיארחי, אני חושב שזה חלוי גם כאיש אצטצ שיושב

כפוזיציה. לעתים קרובות האיש יוצר את הסכריות. אני לא נחשב בין הכבשים השקטות.

אני לעתים נוטל לעצמי גם סמכות גבוהה יותר שלא העניקו לי. אבל האנסורד שאני

רוצה בכך להבליט, שאם מטילים אחריות - לא תיתכן שהאחריות תינטל עי-ידי האיש,

דוגמה נפוליון שהכחיר את עצמו, אלא צריך באיזה מקום מה שממש כחתיקת יסוד

של צה"ל: הוראת פיקוד עליון, פקודת מטכ"ל, הוראה של הרמטכ"ל, הגדרת תפקידים

של האגף גם אם לא פורסמה בהוראות פיקוד עליון, שתעניק מכות המעמד, מכות הארגון, מכות הסכנה את הסמכות הזו לאג"א - והמכנה של היום סותר לחלוטין את הסמכות הזו.

858:

לסקוב:

זה לא סותר את המצב בפיקוד..

ג. קין:

זה גם סותר את המצב בפיקוד, שואלימאת קצין האפסנאות

הפיקודי: מי יהיה מפקד החימוש הפיקודי, רק במובן

שהוא צריך לעבוד אתו צמוד, האם אברהם הוא אישיות מקובלת עליו כאדם שהוא יכול

לשחק פעולה אתו, אינני חושב שקצין האפסנאות הפיקודי יכול לפסול מועמד למפקד

חימוש פיקודי על רקע הכשרתו של הקצין, אם הוא יבוא עם עצה כזו אל אלוף הפיקוד,

אינני בטוח שעצמו תתקבל; אני כמעט בטוח שעצמו לא תתקבל, אז יגידו: הסמכות

הפוסקת בשאלה הוא לא אלוף הפיקוד ולא קצין אפסנאות אלא קצין חימוש ראשי, כי זוהי

סמכותו על-פי הוראות פיקוד עליון.

לנדרוי:

אני חוזר עוד רגע לריכוז, לאותה החוכרת, בעמוד 20 -

על הסמכויות של מטכ"ל אג"א, דיברנו על ג' ועל ד', האם

הזכרנו את ב'?

כן.

ג. קין:

"אבטחת כוונות אפסנאית למלחמה כתיאום עם אג"מ-מבצעים".

לנדרוי:

אתה כבר הסברת זאת, אני כנראה לא קלשתי.

ג. קין:

הבטחת הכוונות האפסנאית יש בה שני מישורים, מה כתוב:

כתיאום עם אג"מ-מבצעים, זה ה"אימפלייד", מה שלא כתוב -

זה כל מה שנוגע לנוהל גיוס וכוונות, כלומר, במידה שמטכ"ל-אג"א הוא חוליה בשרשרת

גיוס וכוונות, שזו אחריות אג"מ-מבצעים, להבדיל משאלת הכשירות האפסנאית, שעל כך

בכלל מופקד ענף תוא"ר 3, זה לא כתוב בפקודה, אבל זה "אימפלייד".

לפי הלשון פה, האם זה לא כולל את כוונות הימ"חים למלחמה?

לנדרוי:

8580

ג. קין: לדעתי - לא. אני חושב שהקשר של כוננות אפסנאית בסעיף זה, שהוא דרך-אגב תחתיק של ההוראות שהיו בתוקף לפני כן... ר/א לסקוב הסתמך על הוראת פיקוד עליון לא ערכנית שהיא כחוקף היום משנת 1966. אני חושב שכאוחה הוראת פיקוד עליון בדיוק באוחה לשון כתובים הדברים. והכוונה ל"תיאום עם אג"מ-מבצעים" - אין מה להאס עם אג"מ-מבצעים כוננות אפסנאית אלא - - - למשל, אם הקצו לחטיבה 205 בחיק גיוס את המלגזות הדרושות כדי להוציא את התחמושת מכית-זית. אג"א צריך להאס עם אג"מ-מבצעים את כוח האדם הדרוש לצמצם למלגזות. האס את המלגזות עצמן אמנם הקצו, ^הכנסו לפק"ל הגיוס, לנוהלי גיוס-חירום של חטיבה 205. האחראיות של אג"מ מבצעים היא שכמסגרת גיוסה של חטיבה 205, כשם שהוא בודק אם יש לה פק"ל גיוס, האס יש לה גם פק"ל לפינוי התחמושת ממחסני החירום.

לנדוי: זאת אומרת, לא מוטל על אג"א לדאוג לכך שהמלגזה הזו תהיה במקום הנכון.

ג. קין: במקרה זה תחתיק, לא המלגזה. כי מדובר על מלגזה מפורטנציאל אזרחי. מטכ"ל-אג"א באמצעות יחידת ארגון וגיוס, שכפופה לראש אג"א תחזוקה - הוא המקצה את החיק. ותפקידו להקצות את החיק כהקצאה של אג"מ-מבצעים. לוודא שהפקודה של אג"מ-מבצעים אמנם כוצעה.

לנדוי: הערה משהו על אוטובוסים של "דן" שלא היו מוכנים בסופר.

ג. קין: לא בכמות המספקת.

לנדוי: מה קרה?

ג. קין: ביום-הכיפורים לבייס את כמות האוטובוסים, שלהם באה

דרישה מן היחידות, ושהיתה יותר גדולה מהמתוכנן -

אי-אפשר היה להביא את כל הנהגים ואת כל האוטובוסים בבת-אחת.

858J

הער: אלוף נחמיה קין

לנדוי: זה השפיע לרעה על מהירות הגיוס?

ג. קין: אני חושב שזה עורר קצת מחומה בזמן הגיוס, כרווחי זמן קטנים מאד הפערים האלה נסגרו. נמצאו אלמעים אלטרנטיביים; רכב מתנדב, תוספת מוניות על-ידי מחסומים שעצרנו, כמו רכב סלובות הוכלה ששלחנו לחניונים במקום האוטובוסי. אבל הייתה בזה השהיה, בלי שום ספק.

לנדוי: כחור אלוף במטכ"ל - אנחנו שמענו גירסה שסגן הרמטכ"ל,

שהיה גם ראש אב"מ, כעצם לא מילא את הפונקציות של ראש אב"מ, אלא שהתפקידים האלה מולאו על-ידי הרמטכ"ל במישרין ע"י בעזרת אב"מ-מבצעים, מה אתה יכול להגיד על כך? זאת אומרת שראש אב"מ הועמד פה בצד..

ג. קין: חוץ כדי המלחמה, או לפני המלחמה?

לפני המלחמה ותוך כדי המלחמה?

ג. קין: סגן הרמטכ"ל לפני היותו סגן הרמטכ"ל היה ראש אב"מ.

הוא היה צריך למלא את הפונקציה כראש אב"מ, ולא של סגן הרמטכ"ל; סגן הרמטכ"ל בא לו כתוספת תפקיד להיותו ראש אב"מ. אינני יודע אם אלוף טל לא התכוון כאן לשאלת הסמכויות..

לנדוי: לא אמרתי שאמר זאת אלוף ט"ל; אבל הוא אמר זאת.

ג. קין: אני מניח. אני מכיר את החיזה של שליך. אנו גם ירידים

טובים. הכרתי גם את טיעוניו עוד מזמן. אני יודע שהייתה לאלוף טל בעיה של סמכויותיו יותר כסגן הרמטכ"ל מאשר כראש אב"מ במישור

859u

ג. קין (המסך):

הבין-זרועי. כלומר, שאלת היקף סמכויותיו, ימידת הרצינות שבסמכויותיו כלפי
מפקד חיל האוויר, כלפי מפקד חיל היס. לא נודעתי להעיד היום על אופיו
ועל חכונותיו של האלוף טל.

לנדוי: אני שואל אותך בחור ששם עומד מהצד, מסקיף על הסדר.

ג. קין: קשה לי מאד. יש לי כאן יותר מדי מעורבות אישית.

לנדוי: חשובתך שביחס לכוחות היבשה - בעיה כזו לא היתה.

ג. קין: לדעתי - לא. אם כוונתו של ראש אג"מ היתה שלעתיים קרובות

אג"מ מבצעים היה נדרש להציג חכונות ~~מבצעים~~ מבצעים

במישרין בפני הרמטכ"ל - אני חייב לומר שידועות לי תופעות כאלה. אני חושב

שהן נעשו בטביל קיצור התהליך כדי לעשות שני שלבים במכה-אחת, ולא כדי לשלול

סמכויות. ניחנה לראש אג"מ כראש אג"מ סטכות סלאה להכריע בשאלות המבצעיות

ולחוות את דעתו המלאה - לא תמיד הם נחקלו על-ידי הרמטכ"ל. יתרה מזו: אני השתתפתי

בהרכה מאד אצא דגמים של אלוף טל כראש אג"מ, לא כסגן רמטכ"ל, שהם הדגמים

המקדימים לראש אג"מ רמטכ"ל. ידוע לפי לפחות מקרה אחד או שנים שבו קד"מ

הרמטכ"ל לא קויים כלל, כי הרמטכ"ל קיבל את הקונצפציה שהוצגה על-ידי ראש אג"מ.

אבל כראש אג"מ הוא ציין קוויים עם הפיקודים כשלב ראשון לפני קד"מ הרמטכ"ל,

ולצורך זה הוא ביצע את כל הסמכויות שלו.

לנדוי: אינני נכנס פה למעמד הפיקוד. זה מעבר לדברים שאני

יכול לשאול עליהם. אבל אם הזכרת למשל שקבוצות תחזוקה

לא היו במלחמה, והן צריכות להיות לפי פקודות --

ג. קין: הן לא מחוייבות המציאות.

הערה: אלוף נחמיה קין

לנדוי: אמאלצא האס לפי הפקודות הן צריכות להיות? לפי הוראות הפיקוד העליון?

ג. קין: כחוב שקבוצות תחזוקה חזומנה לפי הצורך. זה לא חייב להיות.

לנדוי: אז שאלתי איננה שאלה. האם יש חובה?

ג. קין: אין חובה כזו. במידת ההכרח בלבד. לא כתוב בשום מקום שקבוצת תחזוקה בהחלט חייבת להיות על-ידי זה שאני מזמן

אח קצין האפסנאות האוגדתי או הפיקודי אלי, או שאני נוסע אליו, או אני או ראש אג"ם-מצ"ע... כלומר, שואלים בטלפון אח קצין האפסנאות הפיקודי: מה התכנית הקונקרטית שלך לצעד קונקרטי - ומאשרים לו אותה או לא. ביחוד אם זה תלוי באמצעים שצריך לקבל מדרג מסווג עליו. סגעים כאלה עם הפיקודים היו ללא הפסק יומם ולילה במסך כל ימי הלחימה. (לנדוי: בטלפון?) בטלפון, כסליפרינטרים, והיו ביקורים שלי בזירות שבהם נעשתה עבודה, אבל לא קבוצת התחזוקה הפורמלית שבו קם קצין האפסנאות ומציג חכניה שלו, וקצין האספקה מציג תבנית שלו. כל התהליך שדומה מאוד לקבוצות פקודות של ספקר - זה במלחמה לא נמצא.

לנדוי: עכשיו יש עוד שאלה שאני רואה חובה להעלות פה. אנחנו שמענו טענות על בינוי לשכות, ועל פאר מיוחד בלשכות. הוזכרה גם הלשכה שלך. (ג. קין: לצערי הרב.) אני רוצה לתת לך הזדמנות פה לומר את דברך בעניין.

ג. קין: אני רוצה קודם כל לומר כך: לשכת ראש אג"א ביסודה לא נבנתה על-ידי.

לפני כן רשמתי שא

- 101 -

ועדת החקירה - ישיבה ק"נ

מט

18.8.74 - אחת"ג

העד: אלוףנחמיה קיין

שמעתי אותה כמו שמצאתי אותה, והריהוט שלה מאז ועד היום הזה, הוא אותו הריהוט.
כאשר התפרסמה הכתבה על הלשכה ---

באמצע אני לא לוקח את זה מהכתבה.

פ. לנדוי:

אני לוקח את זה מהכתבה. קראתי שאני גר בפנס-האוס

ג. קיין:

מפואר בצפון חל-אביב. מה אני יכול לעשות כשאני גר

בקומת קרקע בכית מסותף?

מה כאן קרה? אני תמכתי את הלשכה הזאת בסדר גודל

של 1 1/2 מ' בהזדמנות הזאת שהחלטתי להוסיף לשם חדר מנוחה. בש יש מיטה שולחן
וארון, ושירותים, בגלל העובדה | כשאני מדבר על שירותים, אני מדבר על בית-שימוש
ומקלח (וחיכך אדבר על הפריט הפיקנטי). אני החלטתי להוסיף שם חדר שירותים
וחדר מנוחה בגלל העובדה שלראש אגא כמוני - אני לא יודע אם לראש אג"א אחר -
לא היה מקום להניח ראש ביום עבודה לפני המלחמה שהיה בין 14 ל-18 שעות.
בספה שנמצאת בלשכה, שמצאתי אותה מימי האלוף חורג, על הספה הזאת אי אפשר
היה ליטון, לא בגלל הספה, אלא בגלל העובדה שבדיוק מאחוריה חדר הכתבניות
ואתה לא יכול לשכב ולנוח שם שעה בצהריים כי הכל דופק בראש.

אז כשהחלטתי להוסיף חדר מנוחה, באותה הזדמנות גם, במכה אחת, אין חדר דיונים
אם מתכנס דיון או בלשכה כפי שהיתה קודם, זה ממש בלתי נסבל. לצערי הרב
מספר הגורמים המתואמים שאתם אתה צריך לעבוד הוא כזה שאתה לא יכול לעבוד כך.

18.8.74 - אה"צ

הער: אלוף נחמיה קיין

דבר שני, השירותים במכנה הזא, מסכ"ל אג"א יושב במכנה מימי שרונה, צריפים של הגרמנים. המכנה הזה בהתפרקות. יש בו סדקים פנימיים כחוצאה מזה במשך השנים כדי פעם היו מצפים אוחז למעלה עם כל מיני פורמאיקות. כל המסדרונות, לא מזמני, אם חבואו לראות, הכל מצופה כדי לחפות על הכושה. כחוצאה מזה, בחדרי נתרוספו 1 1/2 מ' אורך בהזדמנות זו שהוספתי חדר מנוחה; חדר שירותים משום שיש שם שני שירותים למטה מכל ביקורת. אם בא אורח מחו"ל וחס ושלוש נצרך לשירותים, זה מספ בושח להכניס אוחז לשם. ונוסף אוחז הכידה המפורסם. למה? זה לפי הנחיית רופאים שלי, אבל אני לא הייתי מוכן להעמיד את זה לפני דיון ציבורי. חדר המנוחה צאנהאניזר הזה, נובעים מהעובדה שאני אדם לא בריא.

זאת הסיבה היחה של ההתקנה.

אני מזמין - כדי לנקות את הפרשה § אחח ולחמיד - את הועדה הזאת לעשות אחח מישיבותיה בלשכתי. מדוע? כי כהעלם לרבע מחדר המנוחה שגם הוא צנוע וקסן, וחדר השירותים שאלולא האלמנט הפיקנטי שבו, זה היה חדר שירותים שבו יש מקלחת וקערה רחצה ובית שימוש, והאלמנט הפיקנטי הזה, הייתם נכנסים

8594

18.8.74 - אחה"צ

הער: אלוף נחמיה קיין

ללשכתי, הייתם רואים לשכה שנבנתה, אנשים מכירים אותה חמש שנים לפני כואי לשם, שבה נוספו באותה צורה עצמה עוד $1\frac{1}{2}$ מ'. הייתה בצד שמאל ספריה שהוזה במסר וחצי שמאלה, והקיר כוסה בדיקטים, הספטים שהיו מקודם, התאורה שהיתה מקודם, הנברשות מקודם, הוילונות מקודם, כל מה שיש בלשכה הזאת כך ירשתי אותה.

אם ישאל אותי השופט לנדוי, האם לדעתי ראש אג"א הקודם ציפה את הלשכה הזאת ובנה בה בצדק - לדעתי בצדק מוחלט. הצורה שבה נבנתה הלשכה הזאת לדעתי האחזקה השנתית שעלתה הלשכה הזאת בצורה הקודמת, אוכלוסיית העכברושים שבמבנים הזאת גם היום, והפיצוצים בקירות, לא אפשרו לראש אגף במטה הכללי לשבת במתקן כזה. ולדעתי חובה הייתה לעמוס בשעתו, שהוא שינה את הלשכה, לשנות אותה, ולדעתי ללא הגזמה יתרה.

אני מסתפק בזה.

ס. לנדוי:

כב' השופט לנדוי, אם תרשה לי הערה. אני סענתי בשנת 1956 חל שינוי יסודי במבנה מערך החזוקה.

ג. קיין:

היא הייתה פונקציה של מינויו של אלוף מתי פלד כראש אג"א, והוא הוציא מקציני החיל הראשיים את המתקנים הכפופים להם וכך איתם כמישרין למטה כל אג"א כיחידות לוגיסטיות. כאשר אני הייתי קצין אספקה ראשי, מתקנה האספקה היו כפופים לי כקצין אספקה ראשי. כאשר חזרתי, מצאתי את המתקנים האלה כפופים לאג"א. הבדיחה שהתהלכה בימים ההם הייתה, שראש אג"א של הימים ההם התכוון לפרק את חיל הימוש ובטעות חילק את חיל האספקה. אני אומר את זה בהקשר לעובדות, שאני השתרבתי לפגש את זה בטעות מוחלטת.

18.8.74 - אחה"צ

8595

הער: אלוף נחמיה קיין

מ. לנדוי:

אני רוצה לסיים את שאלותי בנימה אחרת.

אני חושב שאחד הדברים היפים שהיו במלחמה הזאת, היתה

קליטת הציוד האמריקאי. מי עסק בזה?

נ. קיין:

מערך החזוקה, אני לא רוצה להתיימר ולהתקשט בנוצות לא לי.

מה גם שאני לא יכול לבד לעשות זאת. אני לא שתקן

כדורגל שתוקע את כל הגולים לבד. זה מערך חזוקה שאני הצלחתי לכהן בו שנה

בלבד לפני מלחמת יום הכיפורים. אני לא בניתי אותה, אני לא הקמת אותי

ולא אנשי הכשרתי אותה. אם הצלחתי לקיים אותה ברמה שהיתה לפני כן, אולי

קצת להוסיף עליהם, אני חושב את זה לזכותי, כהגנה בפני המלחמה.

אני חייב לומר, שמערך החזוקה הזה ביצע את משימותיו כתנאי המלחמה בצורה

שהיא יכולה להיות לגאונות זה"ל, לא רק בקליטת הציוד האמריקאי, כולל הציוד

האמריקאי, בקליטת השלל. בעמדה כוחות לרשות זה"ל כתגבורת תוך כדי המלחמה,

והנעה אפסניה מרכבת אוירית ומשיט, ישירות לכוחות, בניגוד לתכניות שתוכננות

מראש, תודה לאל, ללא תקלה ואסונות. לא היו אסונות, לא היו התפוצצויות,
של דלק ואפסניה אחרת

פה היו עשרות אלפים טונות של תחמושת/שנעו ככל כבישי הארץ, לעתים קרובות

בדרך מטכ"לי תחת אש אויב, כמו ברמת הגולן. כבוד, הייתי אומר, זה"ל יכול

להחברך במערך הזה ממש לתפארת. הרכבת האוירית, החשובה המצומצמת לשאלה

שכב' שאל, בתחום האחריית שלי. היה פה סגל בדרג פיקוד כדרג אוגדה,

בדרך מטה כללי שעשה הרבה ומעל ומעבר למה שהוא חלם או הגדיל אי פעם לעשות.

מכחינה זו זה היה גוף שאפשר להשען עליו בכבוד.

18.8.74 - אה"צ

הער: אלוף נחמיה קיין

859ט

היו"ר ש. אגרנט: יש לך איזה מסמך של סיכום של פעולות אג"א שאתה רוצה להגיש, מזמן המלחמה?

ג. קיין: יש לנו אינפורמציה רבה ביותר של מה שעשינו תוך כדי מלחמה. השאלה היחה האם לפרסם את זה בספר, אני לא נתתי. זו עבודה רבה ועבודה עריכה ועבודת הדפסה רבה מאד, אני אמרתי: עבודה להיסטוריונים, נעסוק בעבודה יותר חשובה. החומר קיים. דרך אגב, שאלה כזאת נשאלתי ע"י הועדה ---

היו"ר ש. אגרנט: אני אמרתי, במידה שאמרת שתגיש מסמכים, אז תגיש אותם.

ג. קיין: אני מוכן להכין. זה חומר מקיף מאד, אני אמרתי לפני מספר חודשים שאם הועדה תהיה מעונינת, אני יורה שיחישבו וידפיסו ויערכו את הספר ויפרסמו אותו, לדעתי זה ענין להיסטוריונים, זה לא ענין קריטי היום בעבודה הענקה שעומדת לפני.

י. ידין: אתה זוכר את השאלה שלי בקשר לבגון.

ג. קיין: בהחלט, רשמתי אותה לפני ואני אשיב עליה.

נכנצאל: אתה הזכרת כמות ניכרת של חמושת פגומה. מי היה הספק?

ג. קיין: חמושת פגומה,
. בחוכם זה. אני רוצה לתת דוגמא.

18.8.74 - אחה"צ

859.

הער: אלוף נחמיה קיין

--

כזה אין שום ספק.

אני מודה לך מאד על עדותך.

היו"ר ש. אגרנט:

לדעתו

הישיבה ננעלה